T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Alper ONAR

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Şermin ATAK ÇOBANOĞLU

Çanakkale - 2020

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YEREL YÖNETİMLER KENT VE ÇEVRE POLİTİKALARI

TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Alper ONAR

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi
Şermin ATAK ÇOBANOĞLU

Çanakkale -2020

TAAHHÜTNAME

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Değerlendirilmesi: Lüleburgaz Belediyesi Örneği'' adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını, özgünlüğünü ve bir başka mecraya sunulmadığını, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu ve yararlandığım kaynak ve verilerde hiçbir bir çarpıtma yapmadığımı belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Alper ONAR

15.06.2020

ÖZET

TÜRKİYE'DE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Sosyal belediyecilik, yerel yönetimlerin sosyal alanlarda planlama, düzenleme ve hizmet etme faaliyetlerini üstlenen, desteklenmesi gereken dezavantajlı kesimleri hizmet önceliklerinde dikkate alan, yerel yönetimlere sosyalleştirme, rehberlik etme gibi görevler yükleyen bir yerel yönetim modelidir. Sosyal belediyecilik farklı dönemler itibarı ile toplumcu belediyecilik, yeni belediyecilik, sosyal refah belediyecilik gibi isimler altında incelenmektedir. Genel olarak sosyal belediyecilik uygulamalarının sosyal yardımlardan sosyal kültürel hizmetlere yöneldiği görülmektedir. Özellikle gelişmişlik düzeyi yüksek olan belediyelerde böyle bir eğilim dikkati çekmektedir.

Sosyoekonomik yapısı gelişmiş kentlerde sosyal belediyecilik hizmetleri daha çok sosyal, kültürel hizmetlere doğru evirilmektedir. Lüleburgaz Belediyesinin Faaliyet Raporları üzerinden yapılan incelemeler ve Belediye Başkanı ve Şube Müdürleri ile yapılan yüz yüze yeni yapılandırılmış görüşmeler sonrasında Lüleburgaz Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları işlevleri ve hizmet alan gruplar bakımından incelenmiş ve sosyal belediyecilik uygulamaları açısından hangi ilkelerin daha çok dikkate alındığı MAXQDA analiz programında hazırlanarak belirlenmiştir. Lüleburgaz Belediyesinin sosyal belediyecilik uygulamalarının sosyalleştirme ve mobilize etmeyi hedefleyerek yardımdan ziyade özellikle gençler başta olmak üzere, çocuklar, kadınlar ve engellilerin ve tüm Lüleburgazlıların bireysel gelişimini sağlamaya yönelik olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Devlet, Sosyal Politika, Sosyal Belediyecilik, Orta Ölçekli Kentler, Lüleburgaz Belediyesi

ABSTRACT

EVALUATION OF SOCIAL MUNICIPALITY IN TURKEY: LÜLEBURGAZ EXAMPLE OF MUNICIPALITIES

Social municipality is a local goverment model that undertakes the planning, organizing and serving activities of local goverments in social areas, takes into account the disadvantaged groups that need to be supported in service priorities, and places tasks such as socializing and guiding to local goverments. Social municipality is examined under the names such as socialist municipality, new municipality, social welfare municipality as of different periods. In general it is seen that social municipality pratices change from social aids to social cultural services. Especially in municipalities with high level of development, such a trend draws attention. Social municipal services are evolving towards social and cultural services in cities with developed socioecenomic structure. After rewiewing the activity reports of Luleburgaz Municipality and face to face interviews with the mayor and branch managers, Luleburgaz Municipality was examined in terms of social municipal practices and groups receiving services and the principles considered in terms of social municipality were determined by the MAXQDA analysis program. It has been observed that the social municipality practices of Luleburgaz Municipality are aimed at ensuring the personel development of children, women, disabled people and all Luleburgaz people, especially young people, rather than aids by aiming to socialize and mobilize.

Key Words: Social State, Social Policy, Social Municipality, Midsize Cities, Lüleburgaz Municipality.

ÖNSÖZ

Sosyal belediyecilik anlayışı geçmişte belediyelerin sosyal yardımları ifade etmekteyken günümüzde ise sadece sosyal yardım değil, aynı zamanda kültürel, sosyal ve ekonomik yatırımları da ifade etmektedir. Buna göre sosyal belediyecilik anlayışının geçmişten günümüze birçok değişim ve dönüşüm yaşadığı ifade edilebilir.

Günümüzde yerel yönetimlerin halka hizmet anlayışı değişmiştir. Halka yakın belediyecilik uygulamaları geliştirilmiştir. Belediyeler önemli hizmet birimleri haline gelmişlerdir. Lüleburgaz sosyoekonomik olarak gelişmiş orta ölçekli bir kenttir. Lüleburgaz'daki sosyal belediyecilik uygulamalarını incelenmesinin Türkiye'de orta ölçekli ve ekonomik gelişmişlik düzeyi yüksek kentlerdeki sosyal belediyecilik uygulamalarının gelişimi açısından örnek oluşturduğu düşünülmektedir. Buna bağlı olarak çalışmada bu konu irdelenmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bana maddi, manevi her koşulda destek olan aileme ve değerli eşime tezin her aşamasında beni destekleyip, yol gösteren danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Şermin Atak Çobanoğlu'na teşekkür ederim.

Alper ONAR

Çanakkale, 2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET ……..…….. i
ABSTRACT …… ii
ÖNSÖZ ……..... iii
İÇİNDEKİLER …….. iv
KISALTMALAR ……..... viii
TABLOLAR …….. xi
ŞEKİLLER ……. x
GİRİŞ …… 1

BİRİNCİ BÖLÜM
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALRININ GELİŞİMİ

1.1. Kavramsal Çerçeve 3
1.1.1. Sosyal Devlet Kavramı 3
1.1.2. Sosyal Politika Kavramı …….. 4
1.1.3. Sosyal Belediyecilik Kavramı …….. 6
1.2. Sosyal Devlet, Sosyal Politika ve Sosyal Belediyeciliğin Gelişimi …… 7
1.2.1. Sosyal Devletin Gelişimi ……... 7
1.2.2. Sosyal Politikaların Gelişimi ……..... 13
1.2.3. Sosyal Belediyeciliğin Gelişimi …….. 17

İKİNCİ BÖLÜM
SOSYAL BELEDİYECİLİĞİN İŞLEVLERİ, İLKELERİ VE MODELLERİ

2.1. Sosyal Belediyecilik İşlevleri …….. 21
2.2. Sosyal Belediyecilik İlkeleri 23
2.3. Sosyal Belediyecilik Modelleri ……... 26
2.3.1. Ango-Sakson Modeli Örneğinde İngiltere'de Sosyal Belediyecilik …… 27

2.3.2. Sosyal Demokrat Modeli Örneğinde İsveç'te Sosyal Belediyecilik ……. 28
2.3.3. Güney Avrupa Modelinde Fransa'da Sosyal Belediyecilik ……. 30
2.3.4. Merkezi Avrupa Modelinde Almanya'da Sosyal Belediyecilik …….. 31
2.3.5. Avrupa'da Merkezi Yönetim-Yerel Yönetim Arasındaki Sosyal Politika Uygulamalarında Farklılaşmalar …… 32
2.4. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Modelleri ……... 34
2.4.1. 1960–1980 Dönemi: Sosyal Demokrat Belediyecilik ……... 34
2.4.2. 1980–1990 Liberal Dönem: Taşeronlaşma ve Girişimci Belediyecilik …….. 35
2.4.3. 1994 Sonrasında Yerel Kalkınma ve Sosyal Belediyecilik ……. 36
2.5. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ……... 37
2.5.1. Türkiye'de İşlevlerine Göre Sosyal Belediyecilik Uygulamaları …… 39
2.5.2. Türkiye'de Hizmet Alan Kesimlere Göre Sosyal Belediyecilik ……. 40
2.5.3. Türkiye'de Belediyelerin İkincil Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ……. 42
2.5.4. Türkiye'de Orta Ölçekli Kentlerde Sosyal Belediyecilik ……. 42

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ'NİN SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI

3.1. Araştırmanın Amacı, Önemi, Yöntemi ……. 44
3.1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi ……. 44
3.1.2. Araştırmanın Yöntemi ……... 45
3.2. Araştırma Alanı ……...46
3.2.1.Lüleburgaz Coğrafi Konumu ve Tarihi …… 46
3.2.2. Lüleburgaz'ın Demografik Yapısı ve Gelişmişlik Düzeyi …… 46
3.2.3. Lüleburgaz Belediyesi'nin İdari Yapısı …… 47
3.2.4. Lüleburgaz Belediyesi'nin Vizyon, Misyon ve Değerleri …… 48
3.3. Lüleburgaz Belediyesi'nde Sosyal Belediyecilik Uygulamalarına Yönelik Araştırma ve Bulgular ……. 49
3.3.1. Lüleburgaz Belediyesi'nin 1934 Yılı Belgesi ……. 49
3.3.2. Lüleburgaz'ın Faaliyet Raporlarına Göre Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ile İlgili Bulgular ……... 49

3.3.2.1. Sosyal Belediyecilik Açısından Lüleburgaz Akademileri ……..... 50

3.3.2.1.1. Lüleburgaz Yıldızları Futbol Akademisi (LYFA)…… 51

3.3.2.1.2. Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi (LYSA)…….. 51

3.3.2.1.3. Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi (LYKA)…….. 52

3.3.2.1.4. Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet ve Bisiklet Akademisi (LYMBA)… 52

3.3.2.1.5. Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi (LYLA)…….. 53

3.3.2.1.6. Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi (LYYA)…… 54

3.3.2.1.7. Lüleburgaz Yıldızları Bilişim ve Garaj Akademisi (LYBGA)…….. 55

3.3.2.2. Lüleburgaz Akademilerinin Sosyal Belediyecilik İşlevleri ve Hizmet Sunulan Gruplar Bakımından Faaliyet Raporlarında İncelenmesi.....56

3.3.2.3. Dezavantajlı Kesimlere Yönelik Bisiklet Taksi Uygulaması 60

3.3.2.4. Sosyal Belediyecilikle İlişkili Tamamlayıcı Uygulamalar ……..... 61

3.3.3. Lüleburgaz Belediyesinde Sosyal Belediyecilik Konusunda Yapılan Görüşmelerin Değerlendirilmesi 64

3.3.3.1. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Belediye Başkanı, Tesisler Müdürü, Basın ve Halkala İlişkiler Müdürü ve Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Tarafından Değerlendirilmesi …… 66

3.3.3.1.1. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının İşlevsel Olarak Değerlendirilmesi …… 67

3.3.3.1.2. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Hizmet Sunulan Gruplara Göre Yapılanması …….... 67

3.3.3.1.3. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Başlama Yılı …….. 68

3.3.3.1.4. Sosyal Belediyecilik İle İlgili Hizmet ve Faaliyetlerinizin Hangileri Daha Çok Sosyal Belediyecilikle İlgili …… 68

3.3.3.1.5. Sosyal Belediyecilikle İlgili Hizmet, Faaliyet ve Bütçe Planlama Yöntemi …… 69

3.3.3.1.6. Sosyal Belediyecilik Kapsamında Sınır Ötesi İş birliği, Kardeş Belediyelerle veya Kurum ve Kuruluşlarla Fikir Alışverişi …… 70

3.3.3.1.7. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarınızın Başarı ve Memnuniyet Düzeyi ve Sorunları İle İlgili Görüş Alma, Durum Tespiti, Alınan Önlemler ve Planlama …….. 71

3.3.3.1.8. Belediyenizin Sosyal Belediyeciliğe Yönelik Çalışmalarınızın Ağırlık Noktası Gelecekte Hangi Hizmet Sunulan Kesimlere Yönelik Olmalı 72

3.3.3.1.9. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarını Düzenlerken Uygulayan Personelin Seçilmesi **……... 73**

3.3.3.1.10. Sosyal Belediyecilik İşlevlerinin Sıralamaya Tabi Tutulması **……. 73**

3.3.3.1.11. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik İle İlgili Örnek Aldığınız ya da Eksikliğini Gördüğünüz Projeler **……. 75**

3.3.3.2. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının ve Akademilerinin Lüleburgaz Eski Belediye Başkanı, Tesis Sorumlusu ve Sivil Tolum Kuruluşları Üyeleri Tarafından Değerlendirilmesi **……... 75**

3.3.3.2.1. Sosyal Belediyecilik ve Uygulamaları **……... 75**

3.3.3.2.2. Akademilerden Faydalanan Hizmet Grupları ve Sosyal Belediyecilik İlkeleri **……... 76**

3.3.3.2.3. Akademilerde Sosyal Belediyecilik İşlevleri, Çeşitliliği, Etkinliği ve Verimliliği **……... 81**

3.3.3.2.4. Akademilerdeki Faaliyetlere Yönelik Olumlu ve Olumsuz Geri Dönüşler ve Geliştirilmesi Gereken Yönler **…… 86**

3.3.4. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Faaliyet Raporları ve Görüşmeciler Üzerinde Değerlendirilmesi ……. 88

SONUÇ ……..…… 94

KAYNAKÇA ……... 101

EKLER ……113

ÖZGEÇMİŞ …… 123

KISALTMALAR

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

IMF : (International Monetary Fund), Uluslararası Para Fonu

UK PARLIAMENT : (United Kingdom Parliament), Birleşik Krallık Parlamentosu

AB : Avrupa Birliği

ASPB : Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

STK : Sivil Toplum Kuruluşu

ED. : Editör

YY. :Yüzyıl

AKT. : Aktaran

VB. : Ve Benzeri

LYKA : Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi

LYFA : Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi

LYSA : Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi

LYMBA : Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet ve Bisiklet Akademisi

LYYA : Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi

LYLA : Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi

LYBGA : Lüleburgaz Yıldızları Bilişim ve Garaj Akademisi

YÖK : Yüksek Öğretim Kurulu

LİMER : Lüleburgaz İnovasyon Merkezi

ADNKS : Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

LÜBİFEST : Lüleburgaz Bisiklet Festivali

FAK-FUK-FON : Fakir Fukara Fonu

SYDV : Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı

TABLOLAR

Tablo 2.1. Sosyal Belediyecilik İlkeleri ……. 24

Tablo 2.2. Avrupa'da Sosyal Belediyecilik Hizmetleri …… 25

Tablo 2.3. Bazı Avrupa Şehirlerinde Sosyal Politika Uygulamalarında Merkez-Yerel Dağılımı ……... 27

Tablo 2.4. Dünya'da Nüfusa Göre Kentlerin Ölçeklendirilmesi …… 33

Tablo 2.5. Anayasa ve İlgili Kanunlar Çerçevesinde Belediyelerin Sosyal Belediyecilik Kapsamına Giren Görev ve Sorumlulukları …….. 37

Tablo: 2.6.Türkiye'de İşlevlerine Göre Sosyal Belediyecilik Uygulamaları …….. 39

Tablo 2.7. Türkiye'de Hizmetlerden Yararlanan Gruplara Göre Sosyal Belediyecilik Uygulamaları…… 41

Tablo 2.8. Orta Ölçekli Kentlerde Sosyal Belediyecilik Uygulamaları …… 43

Tablo 3.1. Vizyon, Misyon ve Değerler ……. 48

Tablo 3.2. Lüleburgaz Belediyesi Birincil Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının İşlevleri ve İlgi Gurupları Açısından Değerlendirilmesi ……. 56

Tablo 3.3. Lüleburgaz Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik ile İlgili Tamamlayıcı Uygulamaları …… 62

Tablo 3.4.Yıllara Göre Sosyal Belediyecilik Faaliyetlerinin Değişimi ……. 63

Tablo 3.5. Görüşme Yapılan Kişiler ……. 65

ŞEKİLLER

Şekil 3.1. Lüleburgaz Belediyesi'nin İdari Yapısı ……..…….. 47
Şekil 3.2. Lüleburgaz Akademileri ……..……. 50
Şekil 3.3. Akademilerin İşlevselliği ……... 57
Şekil 3.4. Akademilerin Belge Portresi ……. 57
Şekil 3.5. Akademilerin Yüzdelik Analizi …… 58
Şekil 3.6. Hizmet Sunulan Grupların Yıllara Göre Dağılımı …… 58
Şekil 3.7. Hizmet Sunulan Grupların Yüzdelik Analizi …… 59
Şekil 3.8. Faaliyet Raporlarında Sosyal Belediyecilik İlkeleri ……. 59
Şekil 3.9. Faaliyet Raporlarında Sosyal Belediyecilik İşlevleri …… 60
Şekil 3.10. Faaliyet Raporlarında Tamamlayıcı Uygulamalar ……. 63
Şekil 3.11. Görüşmelere Göre Sosyal Belediyecilik İlkeleri ……. 77
Şekil 3.12. Görüşmelere Göre Hizmet Sunulan Gruplar ……... 81
Şekil 3.13. Görüşmelere Göre Tamamlayıcı Hizmetler …… 82
Şekil 3.14. Görüşmelere Göre Sosyal Belediyecilik İşlevleri …… 86
Şekil 3.15. Akademilerin Analizi …….. 89
Şekil 3.16. Hizmet Sunulan Grupların Analizi ……. 90
Şekil 3.17. Tamamlayıcı Hizmetlerin Analizi ……..... 90
Şekil 3.18. Sosyal Belediyecilik İlkelerinin Analizi ……. 91
Şekil 3.19. Sosyal Belediyecilik İşlevleri Analizi …… 91
Şekil 3.20. Genel Analiz Sonucu ……... 92

GİRİŞ

Sosyal devlet insanı esas alan ve toplumun her kesiminin ekonomik ve sosyal sorunlarını çözümlemeye çalışan bir devlet anlayışıdır. Sosyal devlet sosyal politika aracılığıyla uygulamalarını gerçekleştirmektedir. Sosyal politika ise sosyal sınıflar arası etkileşimler karşısında devleti ve hukuk düzenini ayakta tutmaya ve sürdürmeye yönelik bir politikadır. Bu politikalar devletin varlığı için önem arz etmektedir. Yerel yönetim birimlerine uygulanan bu politikalarla sosyal devletin yerele yansıması olan sosyal belediyecilik anlayışı ortaya çıkmıştır.

Sosyal belediyecilik geçmişten bugüne farklı coğrafyalarda farklı şekillerde uygulanmıştır. Dünyada sosyal ve ekonomik krizler sosyal belediyecilik uygulamalarının geliştirilmesi için zemin yaratmıştır. Küreselleşme süreci ile sosyal belediyecilik uygulamalarında sosyal yardımlardan, sosyokültürel uygulamalara doğru bir değişim gerçekleşmiştir. Türkiye'de sosyal belediyecilik uygulamaları Osmanlı'dan günümüze gerçekleştirilen ve zaman zaman niteliği değişen uygulamalar olarak ifade edilebilir.

Sosyal belediyecilik anlayışı ülkemizde 1970'li yılların başında büyükşehirlerde uygulanmaya başlanmıştır. Bu uygulamalarla beraber politikalarda farklılaşmalar göze çarpmıştır. Günümüze kadar ekonomik, siyasi ve sosyal olaylara göre şekil almıştır. Lakin 2001 krizinden sonra siyasi, idari ve ekonomik köklü değişikliklerden sonra sosyal belediyecilik anlayışı sadece sosyal yardım olarak algılanmaktan öteye geçmiştir. Yerelleşme hareketleri ile belediyeler yerel sosyal politikalarını oluşturmuşlardır. Türkiye'deki uygulamalar hayırsever belediyecilik anlayışından sosyokültürel belediyeciliğe doğru yönelmiştir. Lüleburgaz Belediyesi de sportif, kültürel, sosyal ve ekonomik atılımlarla bunu gerçekleştirmiştir. Burada kentin refah seviyesinin yüksek olması ve orta ölçekli kent olması avantajı göze çarpmaktadır. Lüleburgaz belediyesindeki sosyal belediyecilik faaliyetlerinin yardımlardan ziyade bireylerin kendilerini gerçekleştirmelerine yönelik olduğu ve bu tür yatırımların da yıllar itibarı ile artış gösterdiği dikkati çekmiş ve bu yönü ile belediyenin çalışmalarının incelenmesi araştırmaya değer bulunmuştur. Dünya'daki ve Türkiye'deki uygulamalar açısından bir benzerlik göstermediğinin ve literatür ile örtüşüp örtüşmediğinin irdelenmesi hedeflenmektedir.

Bu tezin amacı Türkiye' deki sosyal belediyecilik uygulamalarının incelenmesi ve özellikle orta ölçekli ve gelişmişlik düzeyi yüksek olan Lüleburgaz Belediyesi'ndeki uygulamaların irdelenmesi ve bu uygulamaların değişen sosyal belediyecilik uygulamaları bağlamında sosyal belediyeciliğin ilgi grupları ve işlevleri açısından değerlendirilmesini sağlamaktır. Bu değerlendirmede kullanılan yöntem yarı yapılandırılmış görüşme yöntemidir. Görüşme soruları literatür taranarak ve uygulama alanı incelenerek oluşturulmuştur. Sorular alan uzmanları ile görüşülerek oluşturulmuş ve gerekli izinler alınarak uygulanmıştır. Ayrıca belediyenin sosyal belediyecilik uygulamaları ile ilgili Lüleburgaz Belediyesi Faaliyet Raporları incelenmiş ve yarı yapılandırılmış yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler Maxqda analiz programında analiz edilmiş ve Betimsel Araştırma Yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Çalışmanın uygulaması Mayıs 2018 - Haziran 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de yer alan çalışmalar dikkate alınarak Lüleburgaz Belediye'sinin çalışmaları işlevleri ve hizmet sunulan gruplar bakımından incelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALRININ GELİŞİMİ

1.1. Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde sosyal devlet ve sosyal politika, sosyal belediyecilik kavramları incelenecektir.

1.1.1. Sosyal Devlet Kavramı

Sosyal ya da toplumsal sözcüğü aralarında ilişki bulunan insan davranışları anlamına gelmektedir. Toplumla ilişkilendirilen sosyal kavramı, sosyal devlet, sosyal politika, sosyal hizmet, sosyal yardım ve sosyal belediyecilik gibi kavramlara yeni işlevler yüklemiştir (Öztürk, 2012: 7) Devlet belirtilen bir kara parçası üzerinde bağımsız olan belli başlı bir insan topluluğunun oluşturduğu ulus bütünlüğüdür (Gözler, 2007: 4).

Devlet belirtilen bir kara parçası üzerinde bağımsız olan belli başlı bir insan topluluğunun oluşturduğu ulus bütünlüğüdür (Gözler, 2007: 4) Toplumun birlikte olmasını sağlayan sosyal sözleşmeyi yeni bir kalıba baskılayan sosyal devlet, kolaylıkla ifade edilecek özellikte bir kavram değildir. Ayrıca çok fazla yazar, sosyal devleti tarifine dair güçlüğünü belirtmiştir. Lakin bahsedilen tarif çabalarını aydınlığa kavuşturmadan önce; sosyal devlet kavramının doğru aksedilmesi gayesiyle, sosyal devletle bağlantılı birtakım özelliklerden çıkarım sağlamak gereklidir (Gümüş, 2010: 133).

Sosyal devletin odak noktası insan olup insanlar arasında ise oranla (dezavantajlı olan) engelli, yaşlı, kadın, çocuk ve yardıma muhtaç kimselerdir. Ancak, sosyal devlet, avantajlı olanlara karşı dezavantajlı olanları gözeten bir koruyucu misyon edinir ve bir denge sağlama amacı görür (Ören, 2011: 18).

Sosyal devlet, toplumun gelişmişlik düzeyinde gerçekleşen değişikleri düzeltmeye yönelik uygulamalar gerçekleştirir ve alt gelir grubunun sosyoekonomik şartlarını sosyal politika aracılığıyla iyileştirmeye çalışır (Seyyar, 2008: 239).

Literatürde kabul edilen ifadesiyle sosyal devlet, kişilerin gelir grubuna bakmadan, elinde bulundurdukları varlıklardan ayrı tutularak asgari bir gelirin güvence verilmesi, hastalanma, yaşlanma, iş kaybı ve olağanüstü durumlarda oluşacak sosyal risklerin kişisel ve aileler nazarında önlem alınmasıyla piyasa otoritelerinin düzenlenmesini kapsayan politika uygulayan devlettir (Gough 2008'den aktaran; Yıldırım ve Göktürk, 2008: 239).

Bu farklı ifadeleri pekiştirerek edineceğimiz tanıma göre sosyal devlet; ekonomi karşısında sosyal hakların ağırlık kazandığı, piyasa odaklı devletlerde sosyal refah anlayışı ile özgürlüğün evirilerek sosyal eşitliğe büründüğü, negatif hakların yerini pozitif haklara bıraktığı, verimlilik ve rekabetin küreselleşen dünya şartlarıyla güvence ve dayanışmaya dönüştüğü devlet modeli biçiminde ifade edilebilir.

1.1.2. Sosyal Politika Kavramı

19. yüzyılın ortalarında sosyal politika kavramını ilk olarak, Almanya'da Profesör Wilhelm Heinrich Riehl kullanmıştır. 1911 yılında ise Alman Otto von Zwiwdineck-Südenhorst sosyal politika alanında kaleme aldığı 'Sosyal Politika' adlı eseri ile sosyal politikanın bilim dalı haline gelmesini sağlamıştır (Tuna ve Yalçıntaş, 1999: 21).

Türkiye'de sosyal politika kavramı 'İktisadiyat' dergisiyle 1917 yılında Ziya Gökalp tarafından kullanıldığı görülmektedir. Türk terminolojisine girişi ise 1933-1934 tarihlerinde ülkemizde gerçekleşen Üniversite Reformu ile Alman profesörler, özellikle Prof. Dr. Gerhard Kessler, tarafınca olmuştur (Ersöz, 2011: 48).

Sosyal politika geçmişten günümüze kadar farklı biçimlerde ifade edilmiş olsa da her daim geçerli olacak bir tanım yapmak güçtür. Lakin sosyal politikanın tanımı yapılırken kullanılan kavramlar ve bu kavramlara yüklenen anlamlar daha çok yaşanan dönemlere has koşullarla şekillenir. Sosyal politika şimdilerde yalnızca belli bir kesimi gözetmemekte, toplum politikası olarak uçsuz bucaksız hal almıştır. Sosyal politika geniş anlamda; toplumlarda ekonomik ihtiyaçlar sebebiyle maddi ve manevi sıkıntılar yaşayabilecek olan yoksul kesimlerin gözetilmesi amacıyla koruyucu sosyal politikaların oluşturulmasıyla devletin ve halkın var olmasını ve gelişim göstermesini amaçlayan tedbirler ve örgütler bütünü olarak ifade edilmektedir (Yelboğa, 2017: 415).

Sosyal politika dar anlamda; sosyal grupların kendi aralarında hareketliliği, farklılık göstermesi ve mücadele içinde olmaları nedeniyle devleti ve hukuk düzenini ayakta tutmaya ve sürdürmeye yönelik bir politikadır **(**Güven, 2009: 11).

Cahit Talas'a göre "sosyal politika ekonominin objektif çalışan hükümlerini onarıcı ve kapitalist toplumun içerisinde sınıfsal harplerin sebeplerini çare bulmaya yönelik tedbirler ve politikalar öngören bir denge, uyum ve barış bilimidir." (Talas, 1992: 13-16).

Güven'de sosyal politikayı iktisadi gelişmeler sonunda doğan insan bağlantılarının toplumsal aşamada bütünlük hususuna göre inceleyen bilim dalı olarak ifade etmektedir (Güven, 2009: 11).

Birçok tanımı yapılan sosyal politikanın bazı unsurlarının müşterek olması dikkat çekmektedir. Bunlar, refah seviyesini arttırıcı politikalar olduğu, iktisadi hedeflerden çok iktisat harici gayeler belirttiği ve toplumdaki yoksullara ve dezavantajları kesimlere doğrudan gelir dağılımı sağlanması olarak açıklanabilmektedir (Uslu, 2011: 8-9).

Toplumsal şartların insanlarca planlandığı bu dönemlerde daha adil, daha yaşanılır, daha sürdürülür bir düzen oluşturma isteği ve araştırılması sosyal politikayı doğurmuştur (Tokol ve Alper, 2011: 1) Geniş kapsamda sosyal politika refah devleti kavramının İkinci Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkmasıyla gelişmiştir. Sosyal politika kavramı, Batı Avrupa ve Amerikan kaynaklarında sosyal refah ve sosyal politika ortak hususlarda kullanılmaktadır (Güven, 2009: 15).

Sosyal bilimlerde sosyal politika önemli bir disiplin alanıdır. Sosyal politikanın önemi devlet odaklı olmasıdır. Bu da serbest piyasa olanaklarının geri plana atılmasını sağlamıştır (Ören, 2011: 32).

Sosyal politikanın günümüz tüm kurumları ve hizmetleri, toplumun insancıl ve yardımsever duygularının kurumsallaşmasının sonucudur (Ersöz, 2011: 27) 1945-1975 yılları arası sosyal devlet politikalarının genişlik kazandığı yıllardır. Sosyal politika temelinde sosyoekonomik hak ve özgürlükleri esas alan ve herkes için hakların uygulanacağı politikaya dönüşmüştür (Bayraktar, 2013: 10- 11).

Sosyal politikalar sosyal refahın sürekliliğinin sağlanması ve toplumsal barışın korunması için kullanılırken, aynı zamanda devletin vatandaşları arasında meşruiyet kazanmasının yegâne imkânıdır. Devlet, tarih boyunca bu meşruiyeti halkının güvenliğini

sağlayarak veya yol, köprü ve ibadethane gibi temel altyapı yatırımlarım gerçekleştirerek sağlamıştır. Ancak 20. yüzyıla gelindiğinde sosyal hakların gelişmesiyle birlikte devlet, toplumun refahım arttıracak politikalar geliştirmek zorunda kalmıştır (Marshall, 1964'ten aktaran; Buğra ve Keyder, 2006: 19-32).

Tarih boyunca bireyin ve ailenin meselesi olarak görülen yaşlılık, hastalık ve işsizlik gibi riskler 20. yüzyılda birer sosyal risk olarak kabul edilmeye başlanmış ve devlet tarafından bu risklere çözümler bulunmaya çalışılmıştır (Esping-Andersen, 1999: 33).

1.1.3.Sosyal Belediyecilik Kavramı

Literatürde sosyal belediyecilikle ilgili pek çok tanım yer almakla birlikte, Yalçın Akdoğan'ın sosyal belediyecilik tanımı oldukça kapsamlı olarak kabul edilmektedir(Akdoğan, 2008: 9-14): Buna göre; sosyal belediyecilik, yerel yönetime sosyal alanlarda planlama ve düzenleme işlevi yükleyen, bu çerçevede kamu harcamalarını konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması alanlarını kapsayacak şekilde sosyal amaca kanalize eden; işsiz ve kimsesizlere yardım yapılması, sosyal dayanışma ve entegrasyonun tesis edilmesi ile sosyokültürel faaliyet ve çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı yatırımlarının yapılması için bilinçli politikalar üretmesini öngören; bireyler ve toplumsal kesimler arasında zayıflayan sosyal güvenlik ve adalet mevhumunu güçlendirmeye yönelik olarak yerel yönetimlere sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri yükleyen bir modeldir.

Genel olarak bu kavram "sosyal belediyecilik" diye söylense de gerçekte yerel yönetimlerin sosyal içerikli uygulamaları da sosyal belediyecilik içinde yer almaktadır. Bu yüzden kaynaklarda sosyal belediyecilik adına yerel sosyal politikalar, toplumcu belediyecilik, refah belediyeciliği, yeni belediyecilik, yerel yönetimler ve sosyal hizmetler, yerel yönetimler ve sosyal politika, adı altında da işlenmektedir. Lakin yerel yönetimlerin bilhassa toplumda dezavantajlı kesimlere ve sosyal adalete dem vurması genellikle "sosyal belediyecilik" kavramının içinde yer almaktadır (Öz, 2010: 26).

Keleş ise sosyal belediyeciliği, devletlerin refahı tüm topluma ve yerele yaymasını sağlayana belediyecilik olarak tanımlamıştır. Bu ifade ile sosyal belediyecilik, sosyal gayelerin öneminin, sosyal menfaatlerden daha değerli olduğunu gösteren bir anlayıştır (Keleş, 2009: 30).

1.2. Sosyal Devlet ve Sosyal Politika ve Sosyal Belediyeciliğin Gelişimi

Dünya ve Türkiye'de sosyal devlet ile sosyal politikanın gelişimi incelenmiştir.

1.2.1. Sosyal Devletin Gelişimi

Bu sosyal devlet olgusunun da bir ortaya çıkış ve kavramsallaştığı geçmişten günümüze değişerek ve gelişerek geldiği küresel ve Türkiye boyutu olmuştur. Sosyal Devlet özünde Alman menşeli tabirdir. Anglo-Amerikan ülkeleri ise sosyal adaleti temel alarak refah devleti terimini kullanmaktadır. Batı ülkelerinde refah devleti kavramı, sosyal devlet kavramı ile aynı anlama gelmektedir. Refah devleti uygulamaları 19.yy.'da ki Beveridge Raporu ile İngiltere'de kullanılmaya başlanmıştır (Buğra ve Keyder, 2006: 36).

Türkiye'de "Sosyal Devlet" kavramı her iki anlamı birleştirici unsur olarak yer almaktadır. Buradan yola çıkarak sosyal devlet sosyal adaleti sağlamaya çalışan ve refahı toplumun tabanına yaymakla görevli devlettir (Pekküçüksen, 2004: 459).

Lakin sosyal devlet, sosyal anlamlı; refah devleti ise ekonomik anlamlı meseleleri işaret eder. Bu ifadeler birbirlerini tamamlamaktadır (Ören, 2011: 7).

Sosyal devlet Türk hukukunda sosyal refah devleti ya da refah devleti kavramlarıyla ifade edilmektedir. Cahit Talas'a göre (Talas, 1992: 102-103) ise sosyal devlet demokratik sosyal devletle anlamdaştır. Lakin demokrasi yoksa sosyal olunmaz. Sosyal devletin uygulama alanları Büyük Fransız Devrimine (1789) ve 18.yy. sonlarına doğru ortaya çıkan Sanayi Devrimine değin gitmektedir. Başlangıçta 1793 Fransız Anayasasında yer almıştır. 1842'de ise çalışma hakkı sebebiyle anayasaya girmiştir.

1870'lerde kendini derinden hissettiren sosyal devletinin sorgulanması Almanya'da Bismark sayesinde artan sanayileşmeden sonra tehdit unsuru sayılan işçi sınıfına dair 1880'lerde geliştirilen sosyal güvenlikle alakalı ayarlamalarla, bu sınıfın başarısız olmasını sağlamak için oluşturulmuştur (Öztürk, 2012: 10-12).

1919'larda Alman Anayasasın da yer alan sosyal ve ekonomik imtiyazları tanıyan ilk anayasadır. Sanayi devrimiyle emek sömürüsünün artması ve düşünürlerin tepkileri toplumun bilinçlenmesini sağlamıştır. İşçileri korumaya yönelik ilk yasalar çıkarılmıştır. Sosyal devlete yönelik ilk temeller atılmıştır (Talas, 1992: 102-103).

İlerleyen yıllarda ise Amerika'da doğan ve dünyayı ilgilendiren İkinci Dünya Savaşı ile 1929 ekonomik çöküntüsünden sonra yoksulluğun yükselmesiyle Keynesçi ekonomik anlayış benimsenmeye başlanmış, devletin ekonomi ile sosyal alanlara el atması zamanla arttırılarak devam etmiştir. Bu sürenin genişlik kazanmasıyla yoksunlukla savaşım, sosyal yardım ile sosyal güvenlik planlarının reaksiyonu, sosyal devlet ya da refah devlet biçiminde isimlendirilen devlet oluşumları doğmaya başlamıştır (Öztürk, 2012: 10).

Sanayi devriminden sonra Avrupa ülkelerinde sosyal devleti yerele yayma çabaları hızlanmıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İngiltere ve Almanya'da sosyal devlet anlayışı beşikten mezara olarak benimsenmeye başlanmıştır. Çoğu dünya devletleri de örnek alarak sosyal nitelikli harcamalarını arttırmıştır. Lakin 1970'li yılların sonlarında devletin temel görevi olarak görülmeye başlanmıştır. Devlet bu görevinde aksaklıklar yaşadığında ve tabana yayamadığında ise eleştirilmeye başlanmıştır (Gül, 2006: 80).

1870 sonrası Endüstri devrimi ile Küreselleşme hareketleri başlamıştır. Yeni liberal politikaların devletlerde etkisini hissettirmesiyle ise sosyal yardımlar ve sosyal nitelikli harcamalar düşüşe geçmiştir. Yoksulluk politikalarında dönüşüm yaşanmıştır (Öztürk ve Gül, 2012: 377). Bu politikaların uygulanma aşamasında alternatif çözümler getirilmiş ve merkezi yönetimlerin rolleri kısıtlanırken, yerel yönetimler üstündeki baskılar artmıştır (Yılmaztürk ve Güler, 2017: 4-5).

Sosyal devletlerin evrimleşmesi sonucu yeni politikalar ve çalışmalar üretilmeye başlanmıştır. Literatürde bu konu hakkında ilk uğraşlar 1950'lilerin sonlarına denk gelmektedir. 1958 yılında Wilensky ile Lebeaux'un değindiği, sosyal refah devletleri, kalıntı ve kurumsal diye iki kategoride sınıflandırılmıştır. Kalıntı refah rejiminde istenilen refahı karşılaması zorunlu araçlar aile ile piyasadır. İstenilen refahı aile ile piyasa karşılayamadığı takdirde bu görev devletindir. Kurumsal refah rejiminde ise, modern sanayi toplumlarında olduğu gibi devletin bu refahı sağlaması isteğidir (Özdemir, 2017: 127).

Genel olarak alan uzmanları aile, piyasa ve devlet çalışmalarını eksik bulsa da tamamlayıcı olarak görmüştür. Sosyal refahı sağlayan sosyal devlet modellerinde en çok kabul gören Titmuss ve Esping-Andersen tasnifleri olmuştur. Esping-Andersen Titmuss'un refah devletleri modellerini çeşitlendirerek katkı sağlamıştır. Esping-Andersen'in refah devleti farklılıklarını oluşturan, çok değerli öğeleri emek piyasasına girme ve çıkma sonucu tutumlar ile istihdam olarak belirlemiştir (Bilen, 2002: 119-120).

Bu model tasnifi üçe ayrılmaktadır. Bu modelleri Therborn'un sunduğu modeller de destekleyici ve tamamlayıcı tasnifler sunmaktadır. Titmuss ve Esping-Andersen'e göre;

Liberal sosyal devlet modeli: Sosyal yardım yapılacak kişilerin bu yardımı almasını zorlaştıran anlayıştır. Yardım edilecek kişi, uzunca sorgulanıp aşağılanmaktadır. Sosyal devlet kurumları yardım edilecek kişileri onaylarken çok detaycıdır. Bu yardım alan kişilerin rahatlayıp çalışmaktan kaçınmamaları için yapılmaktadır. ABD, İngiltere, Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda gibi ülkelerin benimsemiş olduğu anlayıştır

Muhafazakâr sosyal devlet modeli: Liberal sosyal devlet modelin yumuşatılmış halidir. Lakin piyasa endekslidir. Sosyal hakların elde edilmesi zor şartlara bağlanmıştır. Ama geleneksel aile yapısını sürdürme odaklıdır. Aile yapısını bozacak uygulamalara karşıdır. Devletin, işlevselliğini yitirdiği zamanlarda, aileyi desteklemesi istenmektedir. Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika, İtalya ve Avusturya gibi ülkelerde uygulanmaktadır

Sosyal demokrat model: Haklar ile özgürlükler kapsamı toplumun tabanına yayılacak şekilde genişleme sağlaması istenmektedir. Kişinin piyasaya duyduğu muhtaçlığı en az seviyelere indirgemeye çalışan bir anlayıştır. Tüm bireylerin sosyal güvenlik sistemine katılması sağlanarak piyasaya muhtaçlık seviyesi düşürülmelidir. Muhafazakâr modelden farklı olarak bu model, ailelerin iflasın eşiğine gelmesini beklemeden müdahalede bulunma taraftarıdır. İsveç, Danimarka, Norveç ve Finlandiya gibi ülkeler benimsemektedir (Esping-Andersen, 1990: 11-33).

Therborn'e göre ise tasniflendirme modeli iki aşamalı; sosyal devletin içinde bulundurduğu sosyal haklar ile emek pazarı ya da tam istihdamdır. Bu iki aşamaya istinaden dörtlü bir tasnif oluşturmaktadır:

• Güçlü müdahaleci sosyal devletler: Sosyal hakların fazla derecelendirildiği ve tam istihdamın temel ölçütte olduğu sosyal devletlerdir. Örnek olarak İsveç, Norveç, Avusturya ile az biraz Finlandiya verilir.

• Yumuşak telafi edici sosyal devletler: Sosyal hakların derecesi fazla lakin tam istihdam taahhütlünü kapsamaz. Devlet istihdam olmadığı zamanlarda oluşabilecek zararları tazmin yoluna gitmektedir. Örnek olarak İtalya, İrlanda, Batı Almanya, Hollanda, Danimarka, Belçika ve daha az yönüyle Fransa verilebilir.

• Tam istihdam odaklı küçük sosyal devletler: Tam istihdam taahhüttü fazla lakin eksik istihdam durumlarında oluşan sosyal hakların boyutu çok kısıtlıdır. Örnek olarak, Japonya ve İsviçre verilebilir.

• Piyasa odaklı küçük sosyal devletler: Tam istihdam veya kapsamlı sosyal haklardan çok yoksulluk ölçütü egemendir. Devlet emek gücünün piyasada yer almadığı veya yer aldığında yeterince gelirin karşılanmadığı koşullarda son telafi edici mevkidir. Örnek olarak Avustralya, Kanada, ABD, İngiltere ile Yeni Zelanda verilebilir (Therborn, 1984: 11-36).

Bu modellerden de yararlanılarak sosyal devletlerin sınıflandırılması şu şekilde yapılabilir. Liberal sosyal devletlerde sosyal politikayı aktaran kurumlar piyasalardır. Refah tedbirleri karma hizmetlerden sağlanmıştır. Sosyal haklar ise ihtiyaçlara bağlıdır. Muhafazakâr sosyal devletlerde sosyal politikayı devlet sağlamaktadır. Refah tedbirleri transfer ödemelerinden sağlanmıştır. Sosyal haklar ise katkıya dayalıdır. Sosyal demokrat devletlerde sosyal politikayı devlet sağlamaktadır. Refah tedbirleri kamu hizmetlerinden sağlanmıştır. Sosyal haklar ise evrenseldir (Esping-Andersen, 1990: 9-54).

Sosyal devlet modelleri Titmuss'un (1974) sınıflandırması, Ther-born'un (1986) sınıflandırması, Esping-Andersen'in (1990) sınıflandırması ile birbirlerini tamamlayıcı bir zemin oluşturmuştur. Sosyal devletin farklı kültür ve coğrafyalarda içindeki bulundukları şartlardan beslenerek sosyal devlet modelleri oluşturduğu görülmüştür. Sosyal devletin yansımaları olarak ülkelerde şekil bulmuştur.

Türkiye'de sosyal devletin gelişimini irdelemek için önce ekonomik, sosyal ve siyasal olayları incelemek ve arkasında yer alan aktörleri sorgulamak gerekir. Bu kısıtlamaların bir otokontrol mekanizması olduğu düşünülmektedir (Koray, 2005: 132).

Türkiye'de sosyal devlet Cumhuriyetin ilanından bu zamana özgün bir sosyal hayat sunmuştur. Ama tam anlamıyla bir sosyal devlet olmadığı da söylenebilir. Bu durum gerek dış etmenlerden gerekse iç etmenlerden kaynaklanmaktadır. İkinci odak noktamız ise bütün toplumsal olaylarda devletin egemen olmasıdır. Cumhuriyetin ilanından çok partili hayata, çağdaşlaştırılmış hayattan gelişmişlik düzeyine dek her aşamada devlet aktif olarak yer almaktadır (Koray, 2005: 133).

Sosyal devlet kapsamının Türkiye'de tarihi incelendiğinde; 19. yüzyılda sosyal devletin modern anlayışı başlatma gayretleri yönetim anlayışında etkili olmuştur. 19. yüzyıla

dek devletin yoksulluk ve sosyal yardımlarda etkin bir rol oynamadığı görülmektedir (Gül, 2006: 2).

19. yüzyıla kadar sosyal yardımlar, içeride ahilik ve loncalarca, dışarıda ise vakıflarca yapılmıştır. Anadolu'da doğan Ahilik teşkilatı, dinsel ve sosyal boyutlu bir kurum haline gelmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluşunda sosyal bakımdan değerli vazifeler üstlenmiştir. Sonrasında ise hayırsever bir esnaf kurumu hüviyetine dönüşerek yardımlaşma ile dayanışmayı görev edinmiştir. 15. yüzyıl ortasında geçerliliğini yitirmeye başlayan ahilik teşkilatı adına loncalar görevi üstlenmiştir. Esnaftan toplanan vergi ve bağış gelirleriyle yardım sandıkları oluşturmuşlardır. Bu şekilde ihtiyaç sahiplerine göre ayni ve nakdi yardımlar yapmışlardır (Aslaner, 2011: 65-68).

Sosyal yardımlar kapsamında vakıflarda zekât kültürü ile yardıma muhtaçlara yardım etmişlerdir. İmparatorlukta başkentlik yapmış olan şehirlerde Kızılay, hastaneler ve vakıflar aracılığıyla yoksullara yardımda bulunmuşlardır (Gül, 2006: 2) Ahilik, lonca ve vakıfların yürüttüğü bu hizmetler hayırseverlik düşüncesinden kaynaklandığı için mecburi bir sosyal güvenlik sistemi oluşmamıştır (Ölmez, 2007: 34).

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanıyla batılılaşma çabalarıyla modernleşme faaliyetleri artmaya başlamıştır. İkinci Dünya Savaşı sonucu tüm devletlerde etkili olan Keynesyenci politikalar Türkiye'nin de çok partili sistemi kabul etmesi, liberal kalkınma modeli, Marshall ve Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) yardımlarıyla dış kaynaklı politikalar izlenmiştir (Gül, 2006: 76-77).

İkini Dünya Savaş'ına kadar Tanzimat ve Meşrutiyet dönemindeki tüzükler yürürlükte kalmıştır. 1922'den sonra serbest piyasa ekonomisi oluşturulmuş ve toplumun genelinin kalkınması hedeflenmiştir. 1945-1960 aralığı sosyal güvenliğin geliştirilmesi ve kurumsallaşma yıllarıdır. Devletçi uygulamalar yerini liberal uygulamalara bırakmıştır (Altan, 2007: 68-69).

Türkiye'nin sosyal devletle tanışması ilk kez 1961 Anayasası'yla sosyokültürel ve sosyoekonomik hak ve özgürlüklerin yer almasıyla olmuştur. Türk sosyal politikalar tarihinde 1961 Anayasası önemli bir yere sahiptir. Sosyal devletin hukuk ve adalet anlayışının temeli atılmıştır (Koray, 2008: 173-175).

Bu dönemde de, Cumhuriyetin ilk zamanlarında ki gibi işsizlik ve yoksulluk sorunlarının ekonomik kalkınma ve refah artışıyla kendiliğinden çözülebileceği anlayışı benimsenmiştir. Bu sebeple yoksulluk sorununa çözüm politikaları üretilememiştir (Gül, 2006: 77-78).

1960'lı ve 1970'li yıllarda gelişen olaylar ve içinde bulunulan siyasi ve ekonomik çöküntüler sonucunda oluşan ihtilalle çıkarılan 1982 Anayasası 1961 Anayasası'nın özgürlükçü ruhundan uzak ve kısıtlayıcı bir anayasadır.1982 Anayasası devletin, sosyal bir hukuk devleti olduğuna dair hükümler içermekle birlikte, toplumsal otoritelerin ve demokratik oluşumların kuvvetlenmesini baskılayıcı rol oynamış, devletin sosyal denge ve uzlaşı görevlerinden kopmasına sebep olmuştur (Koray, 2008: 175-177).

1980'lerle sosyal devlet hukuk merkezli ve devletçi anlayışından; özgürlükçü, katılımcı ilkelere dayalı liberal anlayışa dönüşmüştür. 1986 yılında kısaca Fakir Fukara Fonu (Fak-Fuk-Fon) olarak isimlendirilen yoksul kimselere yardımda bulunmak ve sosyal adaleti perçinlemek, sosyal yardım ve sosyal dayanışma politikalarını etkili kılmak için kurulmuştur (Gül, 2006: 298).

Anayasalarda yer alan şartlar ve izlenen politikalar incelendiğinde, sosyal devlet anlayışının Türkiye'de karşılık bulamadığı görülmektedir. Ondan sebep dönemin Başbakanı Turgut Özal'da 'sosyal devletin öldüğünü' söylemiştir (Koray, 2008: 175-177).

Aynı zamanda bu dönemde dünyada da sosyal devlet politikaları değerini yitirdiği; bir gerileme dönemi yaşanmaya başladığı görülmektedir. Sonuç olarak iktisadi, siyasi ve sosyal alanlarda köklü değişimlere gidilmiştir (Boratav, 2003: 147).

1980 sonrası Dünyada sosyal devlet anlayışı yerini neoliberal politikalara bırakmıştır. Devletlerin görev ve fonksiyonları daralmıştır. Dünyada bu dönemlerde gerçekleşen değişimler Türkiye'de de karşılık bulmuştur. Devletlerin uyguladıkları neoliberal politikalar ile sosyal devlet anlayışı daha da gerilemiştir (Aktan, 2003: 158; Ekzen, 2009: 97).

Dünyada değişimlerin gerçekleşmesi ile 1980'li yıllarda Türkiye'de de anlayış değişime uğramıştır (Aktan, 2003b: 311) Türkiye'de o dönemlerde anlayışın değiştiği 'Devlet'in baba olmadığı' gibi söylemlerden anlaşılmıştır (Koray, 2005: 167; Barlas, 2006) 1990'lı yıllarında geride bıraktığı dönemlerden farkı yoktur. Daha çok kopmalar yaşanmaya

başlamıştır (Kaya, 2009: 65) İzlenen politikalar, ekonomik krizler ve siyasi belirsizlikler sosyal devleti adı var kendi yok şeklinde yorumlatmıştır (Koray, 2008: 177-178).

2000'lerde ise Türkiye'de sosyal devlet işlevselliğini sosyal yardımlarla uygulamaya başlamıştır. Lakin yardımlar yeterince temele oturtulamamıştır (Kaya, 2009: 65) Bu yıllarda derin yaşanan ekonomik kriz Türkiye'yi çok sarsmıştır. Devlet yapısı ve politikaları değişime uğramıştır. 2001 krizi toplumda ağır yaralara yol açmış ve toplum düşüncesi şöyle şekillenmeye başlamıştır (Yeldan, 2011: 5).

Bu dönemlerde kamusal hizmetlerin israf olduğu, sosyal devlet anlayışının israfa yol açtığı, sosyal devlet anlayışının yolsuzluğa yol açtığı ve rant sağladığı tartışılmıştır (Ak Parti: 2011).

2001 krizinden sonra Türkiye tek parti iktidarı ile tanışmıştır. Bu dönemlerde benimsenen anlayış doğrudan sosyal devleti ve yerele yansıması olan sosyal politikaları etkilemiştir. Devlette küçülmeye gidilerek özelleştirmeler artmıştır. 2011 yılında kurulan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın söz konusu dönemde sosyal devlet özelliği taşıma acısından önemi büyüktür. ASPB başlıca görevleri; sosyal yardım hizmetleri ülke boyutunda geliştirmek, uygulamak ve geliştirmek, Aile yapısını ve değerlerini tüm tehditlere karşı korumak geleceğe aktarmak, genel refah ve aile refahını arttırmak olarak sayılabilir. (https://ailevecalisma.gov.tr/media/35202/yonerge.pdf) gibi sosyal devletin aracı olan sosyal politikayı yerelde belirleyen merkezi idarenin gücüdür. Bir diğer güçte yerel yönetimlerin temel taşı belediyelerdir. Böylelikle sosyal devletin yereldeki temsilcileri olmaktadırlar. Sosyal nitelikteki politikalara önayak durumundadırlar.

1.2.2. Sosyal Politikaların Gelişimi

Dünyada sosyal politikanın tarihi süreci genel olarak sanayi devriminden öncesi yıllar ve sanayi devrimi sonrası şeklinde değerlendirilmektedir. Sosyal politikanın doğuşunu iki tarihi gerçekle ilişkilendirilebilir. Birincisi Fransız İhtilalin düşünsel boyutu diğeri ise Sanayi Devrimi'dir (Bedir, 2016: 5-11).

Sanayi devriminden önce Avrupa'da yerel yönetimler artık özerk şehir yöneticileri şeklinde oluşmuştur. İlk çağlarda merkezi yönetimi geniş çaplı idare eden devletlerin güvenlik ve asayişi sağlayamamaları nedeniyle Orta çağda egemenliklerini derebeyleriyle bölüşmek durumunda kaldıkları için ortaya çıkmıştır. Şehirlerin birçoğu, bağımsız birer

bölge haline gelmiştir. Temel kentsel hizmetlerinden ayrı sosyal politika fonksiyonlarını da üstlenmişlerdir. Yoksulluk Yasaları bu zamanlarda yerel yönetimler sayesinde hayata geçirilmiştir (Ersöz, 2011: 765).

Kapitalist düzenin dayatmaları sonucu aşırı sefalet ve yoksulluk 19.yy. ortasında açıkça ortaya çıkmıştır. Sanayi Devrimi İngiltere'den farksız gelişmelerle diğer ülkelerde de yaşanmıştır. İşçi sınıfı mücadelesini veriyor ve düzeni eleştiriyordu. Giderek artan bilinçlenmeyle beraber örgütler kurulmaya başlanmıştır. Sendikal hareketler etkili bir silah olarak işçilerin elindeydi. İngiltere'de bu hareketlere Robert OWEN'in telkin ve girişimlerinin de payı olmuştur. İlk işçi sendikalarının 1824 tarihinde İngiltere'de kurulduğu görülmüştür. Daha sonra ise 1861'de Almanya'da ve 1864'te Fransa'da kurulmasıyla çoğalmaya başlamıştır. Sendikalaşmanın hukuksal tanınmaları da ilk 1871'de (Trade Union Act), daha sonra 1884'te Fransa'da gerçekleşerek diğer ülkelere hukuksal zemin hazırlamıştır (Altan, 2007: 52).

Sanayi devrimi ile atölye tipi üretim tarzının yerine, büyük makinelerin sığdırılabileceği ve pek çok işçinin istihdam edilebileceği fabrika tarzı üretim sistemine geçilmiştir. Bu sistem çalışanların evlerinde ya da küçük atölyelerde kalmalarına imkân vermediğinden, çalışanların kitleler halinde fabrikalara akmalarına sebep olmuş ve yeni üretim sürecine uyum sağlamalarını zorunlu kılmıştır. 18. yüzyıl sonunda Batı Avrupa devletlerinde ortaya çıkan Sanayi Devrimi ile ülkelerde özgün sosyal politikalar görülmeye başlanmıştır. Bu politikalar alt gelir tabakasına yönelik çalışmaları içermiştir.

Türkiye'de sosyal politikaların gelişimini Cumhuriyet öncesi dönem ve Cumhuriyet sonrası dönem olarak iki bölümde incelemek gerekmektedir. Buna göre Cumhuriyet öncesi dönem iktisadi, sosyal ve siyasi şartlar yönünden sosyal politikaların oluşmasına elverişli bir zemin oluşturamamıştır. Osmanlı'nın kuruluşundan dağılışına dek tarım toplumu özelliği devam etmiştir. Tarımsal toprakların sahibi de devlettir. Yüzyıllar boyu süren tımar sistemi de toprakların bir sınıfa geçmesini engellemiştir (Tokol, 2000: 8).

Osmanlı toplumunda uzun süre devam eden refah devresinden sonra ortaya çıkan ahlaki ve sosyal gevşeme, iktisadi ve sosyal değişmelerle birlikte sistemin çöküşünü getirmiştir (Tabakoğlu, 1992: 425) Tanzimat'tan (1839) sonra devletin ekonomik ve siyasal yapılarında değişikliklere gidilmiştir. Tanzimat ile devlet daha modern bir toplum ve devlet gayesine gitmiştir. Avrupa örnek alınarak gerekli çalışmaların yapılacağı algısına varılmıştır.

Ancak Tanzimat ve onun içinde bulundurduğu ekonomik, sosyal ve siyasal boyut bir sosyal politikanın doğmasına engel olmuştur. Devleti yönetenler bu anlayışa erişememişler (Talas, 1992: 39).

Osmanlı Devleti'nde endüstrileşme ve demokratikleşme oldukça kısıtlı gelişmiştir. Böylelikle, sosyal politikalarda çağdaşlaşma gerçekleşememiştir (Koray, 2008: 155) Devletin işçi ve işveren ilişkilerine müdahalesi Meşrutiyetler döneminde başlamıştır. Bununla birlikte Meşrutiyetten önce genel yasalar içinde çalışma yaşamına ilişkin bazı genel kurallar yer almıştır. Bu arada kömür madenlerinde ve öteki madenlerde çalışma ilişkilerini düzenleyen yasal düzenlemelere de gidilmiştir. (Talas, 1992: 39) Endüstrileşmenin gerçekleşmemesi sosyal sınıfların güçlenmesini de mümkün kılamamıştır. Böylece sosyal politikaların bile doğması için gerekli koşullar oluşamamıştır (Koray, 2008: 157-158) Türkiye'nin Osmanlı Devleti'nden gelişmemiş bir endüstri devralmıştır.

Cumhuriyet sonrası dönem incelendiğinde ise iktisadi kalkınma için endüstrileşmeye önem veren bir politikalar izlenmiştir. Türkiye İktisat Kongresi 1923'te İzmir'de toplanmıştır. Endüstrileşmeye ve serbest piyasaya önem veren kongre 1929 Buhranı ve sermaye yetersizliği uygulanamamıştır (Koray, 2008: 158).

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanının ilk yıllarını ele aldığımızda sosyal politikalar düzeyinde geniş ve duyarlı bir yönetim şekli olmadığı görülmektedir. Nüfusun az olması, yetersiz endüstrileşme ve ilkel tarıma dayalı ekonomi, toplumsal şartlar altında oluşturmuştur. Bu yüzden gerek kentleşme meseleleri gerek işçi sınıfı meseleleri gündeme gelmektedir. Cumhuriyetin ilk zamanlarında uygulanan liberal anlayış 1932 yılında terkedilerek, ekonominin devletin eline olduğu devlet odaklı politikalar benimsenmiştir (Tokol, 2000: 14-15).

1961 Anayasası ile Türkiye'de sosyal politika alanında köklü değişiklikler gerçekleşmiştir. Bu anayasa ile anayasal güvence altına alınan sosyal hukuk devleti ilkesi ile sendikal ve sosyal haklar genişletilmiştir (Talas, 1992: 74).

Sosyal Devlet anlayışının ve kitlesel üretim şeklinin 1970'lerin başında iktisadi, sosyal ve siyasi boyutlarda kuvvetini yitirmesi ve üretimde esneklik sağlama, ilk Avrupa ülkelerinde sonra tüm dünya ülkelerinde neoliberal anlayışın yayılmasını sağlamıştır (Güleç, 2008: 55).

1982 Anayasası'nda devlet sosyal hukuk devleti olarak belirtilmiştir. Lakin 65. Madde de devletin sosyoekonomik alanlar içindeki Anayasal görevlerinin ekonomik kaynakları koruyarak ölçülü bir şekilde gerçekleştirebileceği ifadesiyle sosyoekonomik haklara kısıtlama getirilmiştir (Koray, 2008: 166-167).

1980'li yılların sonunda Türkiye'de sosyal politika eylemlerinin neoliberal ekonomi politikalarından etkilendiği görülür. Kamu gücünün ekonomideki yerini özel teşebbüslere bırakılması sağlanmıştır. Özelleştirmeler işsizlik sorununun çok fazla artmasına ve kayıt dışı istihdamın giderek çoğalmasına yol açmıştır. Ekonomik ve sosyal alanlarda oluşan sorunlar sosyal politikaları geri plana atmıştır (Altan, 2007: 77) Ekonomik ve sosyal alanlardaki sorunlar kayıt dışı istihdamla beraber, "çalışan yoksul" olgusunu kronik hale getirmiştir (Buğra, 2008: 201).

1980 sonrasında sosyal politika alanında yaşanan en önemli değişim devletin sosyal yardım ve sosyal dayanışmayı topluma yayma çabası olmuştur. Bu yüzden sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonları oluşturulmuştur (Özbek,2002: 24) 1990'lı yıllarda geçerliliği kalmayan fon sistematik sosyal yardım uygulamalarına ilk kez 1999 depreminde ve 2001 ekonomik krizinde kullanıldığı görülmüştür (Buğra, 2008: 212-213).

Sosyal politika uygulamalarının güçlü bir yapıya kavuşması 2004 ve 2005 yılında gerçekleşmiştir. Bu yıllarda çıkan 5216 ve 5393 sayılı Belediye Kanunu ile olmuştur. Böylelikle belediyeler sadece altyapıdan değil, yerel sosyal sorunlardan da sorumlu tutulmuştur. Yasal olarak artan sorumlulukları belirtilmiştir (Aysan, 2013: 25).

Günümüzde sosyal politikalar yoksulla mücadele aracı olarak görülmektedir. Türkiye sosyal politikaları uygulamadaki yükümlülüklerini hafifletmek için özel girişimciliğe destek vermektedir. Sivil toplum örgütlerinin sosyal politika alanında daha fazla etkin olması gerektiği düşünülmektedir (Özbek, 2002: 25-26).

Günümüzde görülen ve ekonominin yardımcı kaynakları olan serbest piyasa mekanizması, özelleştirmelerin yapılması, ekonomiye asgari müdahale ve işgücü piyasalarında esnekliğin sağlanması neo-liberal politikaların getirisi olmuştur (Metin, 2011: 193).

Ayrıca muhafazakâr hayırsever belediyecilik anlayış AKP döneminde kurumsallaşmıştır. Özellikle son yıllarda nitelik ve nicelik bakımından sosyal politikalara verilen önemin arttığı görülmektedir (Şişman, 2017: 20).

1.2.3.Sosyal Belediyeciliğin Gelişimi

Sosyal belediyeciliğin ilk adımları 19. yy. sonunda meydana gelen "sosyal devlet" anlayışla bağlantılıdır. Ülkelerde egemen olan sosyal demokrat iktidarlarda yerel yönetimlerin önemi daha iyi anlaşılmıştır. Örneklendirirsek Fransız Saint-Nazaire kenti kendisini sosyal belediye diye tanımlamaktadır. Sosyal belediyecilik hizmetleri yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve kiliseler tarafından sağlanmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde de tekrardan inşa etme ve spor faaliyetleri "social municipality" etki alanına girmektedir. Merkezi yönetimlerin yerelde temsil aracı olan sosyal belediyecilik, hizmet fazlalığı ve farklılığıyla, toplumla fikir alışverişi yaparak, demokrasiye katkı ve vatandaş tatmini güden anlayış bütünüdür (Şataf, 2017: 2).

Kamu idarelerinin işlevi, toplumların müşterek gereksinimlerini gidermektir. Yerel yönetimlerde bu müşterek ihtiyaçları karşılamayı bir vazife bilmektedir. Bu aşamada belediyeler bugünlerde kanunların verdiği görevler haricinde, orada yaşamakta olan halkın sosyal meseleleriyle de ilgilenmektedir. Hatta gelişmiş olan çoğu ülkeler sosyal hizmetleri büyük oranda yerel yönetimler eliyle gerçekleştirmektedir (Fidan, 2006: 91-92).

Türkiye'de yerel yönetimlere bakıldığında çoğunlukla belediyeler akla gelmektedir. Belediyeler İkinci Dünya Savaş'ından sonra çok önemli bir konuma ulaşmıştır. Belediyeler diğer yönetim birimlerine göre daha fazla kaynak kullanmaktadır. Merkezi yönetimin yereldeki temsilcisi olan belediyelerden sosyal refahı arttırmaya yönelik politikalar beklenir hale gelmiştir. Toplumun her kesimini kapsayan yerelde sağlık hizmetleri, istihdam aracı olmaları ve hak ve özgürlüklerin korunması sonucunda sosyal demokrasinin sağlanmasıdır (Şataf, 2017: 4).

İkinci Dünya Savaş'ından sonra küreselleşen ülkelerde yardıma muhtaç kesimin ötelenmemesi adına sosyal belediyecilik anlayışı ortaya çıkmıştır. Türkiye'de ise belediyelerin sosyal belediyecilik anlayışı sosyal alanda etkili adımlar atmasıyla ortaya çıkmıştır. Türkiye'de belediyelerin sosyal politikaları, ya toplumcu belediye ya da sosyal belediye adı altında örgütlenmiştir (Kesgin,2012: 174).

Osmanlı'da belediyecilik batıda olduğu gibi belediye yapısı yoktur. İlk modern yapılanma 1855 tarihli İstanbul Şehremaneti belediye birimi kurulmuştur. Bu dönemde sosyal sorunlarla genel olarak vakıflar ilgilenmekteydi. Belediyeler sosyal alanlarda etkin değildi. Cumhuriyet döneminde de Osmanlı kalıntısı olduğundan sosyal sorunlara eğilim olmamıştır. Üstelik vakıflar da kapatılınca sosyal alanlarda boşluk oluşmuştur. 2. Dünya Savaşı öncesi yoksulluğu hayırsever kişiler, dini kuruluşlar ve aile ilişkileri çözmekle yetinmişken savaş sonrası yerel bir unsur olmadığı anlaşılan yoksulluk sosyal politikaların tamamen değişmesine ön ayak olmuştur. Merkezi idare yetki devri yoluna gitmiştir. Diğer görevlerinin yanı sıra yerel yönetimler sosyal sorunlardan da yükümlü olmuştur. 1930 tarihli 1580 sayılı belediye kanunu belediyelerin görevlerini detaylı olarak saysa da yardıma muhtaç kesim az değinildiği görülmüştür (Çiçek, 2012: 93-96).

Türkiye'de göç oranı artmış ve kentleşeme süreci 1950‟lerde kendini hissettirmeye başlamış ve 1960‟larda artarak devam etmiştir. Bu plansız nüfus yoğunluğu gerek altyapı gerek üst yapı hizmetlerinin yetersiz kaldığını göstermiştir. Bu nedenle belediyelerden ihtiyaçlara yönelik sosyal beklenti artmıştır (Berkün, 2017: 587).

Sosyal alanlarda beklenti içine giren toplum yeterli geri dönüş alamayınca 1960'larda da sosyalist siyasal kutuplaşmalar başlayınca belediyecilik anlayışı tekrar farklılaşmak zorunda kalmıştır. Belediyeler merkezi idareden özerkmiş gibi davranmaya başlamıştır. Böylelikle demokrat belediyeler kurulmuş ve sosyal belediyecilik anlayışı gelişmeye başlamıştır. Lakin kaynak yetersizliği dolayısıyla çok fazla gelişim sağlanamamıştır (Maden, 2012: 42).

Sosyal belediyeciliğin kurumsallaşması ve yayılmasının 1970'lerde başladığı görülmektedir. Bu dönemde belediyeler sivil toplum örgütleri, kooperatifler, şirketler ve sendika vb. örgütler ile yönetişim anlayışına gidilerek sosyal belediyecilik anlayışını ilk kez uygulamaya başlamışlardır (Kesgin, 2008: 97).

Sosyal belediyecilik anlayışı ilk olarak Türkiye'de 1973 ve 1977 yılları arasında belediyelerin üstlendikleri vazifelerle başlamıştır. Bu anlayışın Avrupa ülkelerinin yerel refah devleti ve refah belediyeciliği anlayışlarıyla benzerlik gösterdiği görülmüştür (Ersöz, 2011: 143).

Türkiye'de sosyal belediyeciliğin iki evresi olduğu iddia edilir. Birinci evre 1973-1977 Vedat Dalokay dönemi belediyeciliği; ikinci evre ise 1977-1980 Ali Dinçer dönemi belediyeciliği olarak ifade edilmektedir (Güneş, 2009: 29) İstanbul, Ankara ve İzmit belediyeleri sosyal belediyecilik anlayışını, ilk kez uygulamaya başlamışlardır (Yıldırım, 2013: 128).

1980'lerde, Dünya ile paralel bir kökten değişim ve dönüşüm süreci başlamıştır. Sosyal, ekonomik, siyasi ve idari yapılanmalarda kalıcı değişimlere gidilmiştir. Sosyal, ekonomik, siyasi ve idari yapılanmaların kısıtlandığı ve zayıfladığı görülmektedir (Akarsu, 2014: 37-38).

Yerel yönetimlerde bu köklü değişimlerden derinden etkilenmiş ve bilhassa iktisadi kaynaklı hizmetlerin sağlanmasında özelleştirme önemli bir araç haline gelmiştir (Uslu, 2011: 42) 1980'lerin her alanda toplumu göz ardı eden değişimleri 1990'larda sosyal politikalar alanında belediyelere daha fazla görev yüklenmesini savunarak yeniden belediyelerde sosyal belediyecilik anlayışını gündeme getirmiştir (Negiz, 2011: 324).

1990'lardan sonra belediyelerde sunulan hizmetler nitelik, çeşitlilik ve kapsamı alanı olarak artmıştır. Büyükşehirlerde uygulanan dezavantajlı gruplara yapılan, sağlık, eğitim ve sosyal hayata bütünleşmiş uygulamaları temel görevler arasında sayılmaya başlanmıştır. Büyükşehirlerin benimsediği bu sosyal belediyecilik anlayışı diğer Anadolu belediyelerine örnek teşkil etmiştir (Güven, 2016: 687).

Bununla birlikte bütün dünyada gelişen sosyoekonomik değişim ve dönüşümler toplumlar arasında farklılık ve eşitsizlikleri gün yüzüne çıkarmıştır. Merkezi idarelerin bu koşullarda pasif kalmasıyla görev belediyelere kalmıştır. Sosyal belediyecilik denilince akla sosyal yardımların gelmesi sığ bir anlayıştır. Kapsamına kültürel ve sportif hizmetlerde girmektedir. Bununla beraber sosyal belediyeciliğin ortaya çıkmasında en büyük payda sosyal yardımların bir araç olarak kullanılmasıdır. Bunlara örnek erzak yardımları ve iftar çadırı uygulamaları verilebilir (Çiçek, 2012: 93-96).

Sosyal belediyecilik 2000'lerde modern bir boyut kazanmış ve topluma sunulan hizmetlerde çeşitlilik ve gelişim sağlanmıştır. Bu ilerleyen yıllarda hizmet yarışına dönüşmüştür. Sosyal belediyecilik anlayışı farklılaşarak ekonomik, kültürel, fiziki gelişime önem veren belediyeler ortaya çıkmıştır. Bu değişime öncülük yapanlar da büyükşehir

belediyeleri olmuştur. Bu anlayış değişikliği zorunlu görülüp diğer belediyelerde değişime ayak uydurmuşlardır. Daha sonra bu değişime sosyal boyutta dahil edilince sosyal destek kapsamında hayırsever belediyeler ortaya çıkmıştır. Belediyelerle birlikte SYDV'ler, yeşil kart uygulaması, dernekler, vakıflar ve gönüllü kuruluşlar bu politikaların uygulayıcısı olmuşlardır (Bayraktar, 2013: 81-82).

Belediyelerin sosyal belediyecilik ile ilgili görevleri doğrudan ve dolaylı olarak görülmektedir. Sosyal belediyecilik ile ilgili doğrudan görevleri; Park, bahçe, dinlence alanları ve rekreasyon alanları yaratmak, gıda bankacılığı yapmak, sağlık, eğitim, kültür, sanat ve spor tesisleri açmak, sosyal hizmet ve sosyal yardım faaliyetlerinde bulunmak, tüm kesimleri kapsayan ve teşvik edici uygulamalar sunmak bunlardan bazılarıdır. Sosyal belediyecilik ile ilgili dolaylı görevleri; Alt yapı ve üst yapı uygulamaları, kentsel estetik uygulamaları, ulaşımın düzenlenmesi, defin ve mezarlık bakımları, kent içi ve kent dışı ticaretin gelişimi, tarihi dokuları koruma gibi görevlerdir (5393 Sayılı Kanun).

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL BELEDİYECİLİĞİN İŞLEVLERİ, İLKELERİ VE MODELLERİ

2.1.Sosyal Belediyeciliğin İşlevleri

1982 Anayasası ile vurgulanan sosyal devletin varlığı yerel yönetimlere etki ederek sosyal belediyecilik anlayışının kavranmasında tamamlayıcı rol üstlenmiştir. Yerel yönetimlerin uzun yıllar arayış içinde olduğu yeni bir belediyecilik anlayışı Türkiye'de geç de karşılık bulmuştur. Sosyal belediyeciliğe yönelik uygulamalar Avrupa Birliği'nin (AB) yerelleşme etkisi ile artarak devam etmiştir (Toprak ve Şataf, 2009: 15).

Merkeziyetçi bir yönetim anlayışının olduğu Türkiye'de, 2000'lerden itibaren yerel yönetimler ve merkez ilişkisi sosyal politikalar alanında birbirlerini tamamlayıcı görev üstlenmiştir. Yerel yönetimlerin merkezi idareden aldığı destekle sosyoekonomik ve kültürel hizmetleri yerelde uygulamıştır. Böylelikle sosyal belediyecilik anlayışı gelişim kazanarak aynı zamanda merkezin yükünü hafifletmiştir. Yerel yönetimler bu uygulamaları beş temel işlev yardımıyla yapmıştır. Bu işlevler sosyalleştirme, rehabilitasyon ve sosyal kontrol, mobilizasyon, rehberlik etme ve yönlendirme, yardım etme ve gözetme, yatırım ve belediye ile halk arasındaki diyalogdur (Arslan, 2013: 40-43; Akarsu, 2014: 43-44).

- **Sosyalleştirme, rehabilitasyon ve sosyal kontrol:**

Sosyalleşme bireyin sosyal hayatta etkileşim içinde bulunduğu sosyal kurumlarla ve içinde bulunduğu kültürel alanlarda davranış biçimini ve topluma uyumunun farkına varmasıdır. Topluma kanalize olamayan bir bireyin toplumdan uzaklaşır ve kopar. Belediyeler bu aşamada uyguladıkları kurallarla bireyi kontrol altına alır. Kuralları içselleştirmesi beklenerek sosyal kontrol görevi üstlenir. Belediyelerin sürdürülebilir olması ve meşruiyetini sağlaması için aldığı önlemlerdir. Belediyeler merkezi idareye göre insanlara daha yakındır ve bu yüzden sosyal kontrol belediyelere kapsamlı görevler yüklemektedir. Sosyalleşmenin yoğun olduğu yerlerde sosyal kontrolde problem yok demektir (Şataf, 2017: 6-8).

- **Mobilizasyon, rehberlik ve yönlendirme:**

Yerel yönetimler sosyal danışmanlık hizmetleri de verebilmektedir. Toplumu bilinçlendirme veya yönlendirme yoluna giderek sorunların nasıl ve hangi kurumlarca çözüleceği bilgilendirmesini yapabilirler (Sönmez 2009: 54-56).

Ayrıca dini bayramlar, milli bayramlar ve kültürel etkinliklerle de o günlerin anlam ve önemi vurgusu yapılmaktadır. Böylelikle toplumun tarihi ve kültürel değerlerinden uzaklaşmaması sağlanarak geçmişe duyulan önem gösterilmektedir (Şataf, 2017: 6-8).

- **Yardım etme, gözetme:**

Yoksul bireylere ulaşılarak paydaşlarla beraber ihtiyaçlarına göre ayni ve nakdi yardımlarda bulunulmaktadır (Kocaoğlu vd. 2017: 160-161) Burada yapılan yardımlar ayni veya nakdi olabilmektedir. Bu yardımlardan sadece yoksullar değil dezavantajlı gruplarda faydalanmaktadır. Burada amaç toplumdan soyutlamadan sosyal bir ortam kurup korumaktır.

- **Yatırım:**

Merkezi yönetimler vatandaşların ihtiyaçlarına köklü çözümler bulmakla beraber bir de sorunları hafifletici bazı hizmetler uygulamaktadır. Tanzim satış mağazaları, ekmek fabrikaları, aşevleri, sığınma evleri, sağlık ocakları, mahalle kütüphaneleri istihdam masaları, kültür merkezleri, bilgi evleri, rehabilitasyon ve bakım merkezleri sayılabilir. Günümüzde bu yatırımlar yerel yönetimlerce zorunlu görülmektedir (Sönmez, 2009: 54-56).

- **Belediye-Halk Arası Diyalog:**

Belediyeler ve vatandaşın etkileşim içinde olması, insanlara daha hızlı ve etkili hizmet verilmesi açısından önem arz etmektedir. Bunlar belediyenin halkla diyalog işlevi gören şikâyet hattı, iletişim hattı, talep ve başvuru hatları gibi birimler en yakın çözüm mercii olmaktadırlar (Kocaoğlu vd.2017: 160-161).

Bunlara ek olarak, belirli zaman aralıklarında düzenlenen mahalle toplantısı, kıraathane toplantısı, halk toplantısı ve müzakere toplantıları belediye ve halk arasındaki diyaloğu güçlendirmektedir. Böylelikle halkla diyalog gelişerek bağ kurulur ve yönetim süreçlerine katılım sağlanır (Sönmez 2009: 54-56) Ayrıca sosyal belediyecilik işlevleri, sosyal belediyecilik ilkeleri ve hizmet sunulan gruplarla doğrudan bağlantılıdır.

2.2. Sosyal Belediyecilik İlkeleri

Sosyal belediyecilik, toplumun her kesimini sosyal adalet anlayışı ile kapsayan yerel sosyal politikaların oluşturulmasını içeren bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım toplumun yaşam standartlarının yükseltilmesi, adil ve eşit hizmet sunulması, sosyal haklarının güvence altına alınması için yatırımların gerçekleştirilmesi ve yerel boyutlarda sosyal gelişimin sağlanmasını hedefleyen belediyecilik anlayışıdır. (Akdoğan, 2006: 44)

Sosyal belediyecilik, merkezi yönetim idaresinde bulunan yerel yönetimlerin sosyal işlevlerinin arttığı, ihtiyaç sahiplerinin talep ve isteklerine cevap veren ve sosyal yaşam süreçlerinde etkin yer alan belediyecilik anlayışıdır. Sosyal belediyecilik gelişmiş ülkelerde gönüllü ve özel kuruluşlarla, gelişmekte olan ülkelerde ise dernek ve vakıflar aracılığıyla gerçekleşmektedir. Sosyal belediyecilik, demokratik koşullarda tüm kesimlerin katılım sağladığı bir anlayıştır. Topluma doğru analiz etmek için ilk önce ihtiyaçlar belirlenmelidir. Sosyal, kültürel, ekonomik, eğitim ve sağlık gibi bir çok alanda ihtiyaçlar dahilinde planlama yapılmalıdır (Karadaş, 2019: 76-77).

Sosyal belediyecilik uygulamaları, hizmet sunulan gruplara sosyal belediyecilik işlevleri aracılığıyla sunulmaktadır. Bu uygulamaların, işlevlerin ve hizmet sunulan grupların belirlenmesinde toplumcu belediyecilik döneminde belirlenen ilkeler, günümüzde yerelleşme ve küreselleşme hareketleri ile çeşitlenmiştir. Demokratik koşullar altında katılımı esas alan, bu katılım anlayışına halk ve STK'ları dahil eden, sunduğu hizmetlerde kamu yararını gözeten ve kaynak yaratan, tüketen değil üreten ve toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı tüm toplumu kapsayacak şekilde ele alan ilkeler sosyal belediyecilik ilkeleri olarak sayılmaktadır (Batuman, 2010: 232).

Sosyal Belediyecilik ilkeleri aşağıda tablolaştırılmıştır: (Erkul, 2013: 71-72, Keleş ve Yavuz, 1989: 305-308).

Tablo 2.1. Sosyal Belediyecilik İlkeleri

Sosyal Belediyecilik İlkeleri	Açıklaması
Demokratik olma	Demokratik bir yerel yönetim anlayışı ile yönetilmelidir.
Sosyal adalet	Toplumunun her kesimine sunulan hizmetler dengeli şekilde dağıtılmalıdır.
Katılım	Vatandaşların karar alma süreçlerine şeffaf ve hesap verebilir bir şekilde dahil olmasını sağlamalıdır.
Kamu yararı	Sosyal adalet çerçevesinde toplumun yararlanmasıdır.
Yönetişim	Kamu, Stk ve halk işbirliği ile yönetilme şeklidir.
Kaynak yaratan ve üretici	Sunulacak hizmetler için planlı bir programla kaynak yaratılması ve üretkenlik sağlanması sürecidir.
Toplumsal dayanışma ve yardımlaşmayı gözeten	Kent ölçeğine göre tüketimi ve tüketim yerlerine planlayan, rant değil değer yaratan ve birlik ve bütünlüğü esas alan ilkedir.
Kapsayıcı	Toplumun her kesimini kapsayan, insan odaklı ve eşit hizmet sunulmasıdır.

Kaynak: Hüseyin Erkul'un Türkiye'de Yerel Yönetimler 71-72 ve Ruşen Keleş ve Fehmi Yavuz'un Yerel Yönetimler 305-308 adlı kitaplarından yararlanılarak oluşturulmuştur.

Sosyal belediyecilik ilkeleri demokratik olma, sosyal adalet, katılım, kamu yararı, yönetişim, kaynak yaratma ve üretme, toplumsal dayanışma ve yardımlaşmayı gözetme ve kapsayıcı olma biçiminde sayılabilir. Bu ilkelerden kapsayıcılık toplumun her kesimini eşit hizmet sunmayı hedeflerken, yönetişim kamu, stk ve halk ile işbirliğini öngörmektedir.

Sosyal belediyecilik ilkelerinin sosyal belediyecilik işlevleri ile ilişkisinin değerlendirilmesi aşağıdaki tabloda gerçekleştirilmiştir.

Tablo. 2.2. Sosyal Belediyecilik İşlevleri ve İlkeleri İlişkisi

İşlevler **İlkeler**	**Sosyalleştirme, rehabilitasyon ve sosyal kontrol**	**Mobilizasyon, rehberlik yönlendirme**	**Yardım etme, gözetme**	**Yatırım**	**Belediye-Halk Arası Diyalog**
Demokratik belediyecilik					×
Katılım	×	×			×
Yönetişim	×	×			×
Kamu yararı	×	×	×	×	
Kaynak yaratan ve üretici	×	×		×	
Toplumsal dayanışma ve yardımlaşmayı gözeten			×		×
Kapsayıcı				×	×
Sosyal adalet	×	×	×		×

Kaynak: Hüseyin Erkul, Ruşen Keleş, Fehmi Yavuz ve Ethem Kadri Pektaş gibi yazarların çalışmalarından yararlanılarak yazar tarafından oluşturulmuştur.

Sosyal belediyecilik ilkeleri ile işlevleri incelendiğinde ilkeler demokratik belediyeciliğin halk ile diyalog işlevi bakımından, yönetişim ilkesinin mobilize etme, halk ile diyalog ve sosyalleştirme işlevi bakımından doğrundan ilişkili olduğu görülmektedir.

Ayrıca sosyal adaletin ise öncelikle yardım etme ve gözetme, sonra sosyalleştirme, rehabilitasyon, mobilizasyon ve halk ile diyalogla ilgili olduğu görülmektedir.

2.3.Sosyal Belediyecilik Modelleri

Sosyal belediyecilik sosyal devletin uygulama biçimine göre hayata geçmektedir. Avrupa geleneklerinde güçlü bir yeri olan sosyal devletine zemin hazırlayan anlayışların Avrupa ülkelerindeki sosyal devlet uygulamaları ve bununla ilişkili olarak da sosyal belediyecilik uygulamalarını etkilediği söylenebilir. Bununla beraber Avrupa'da sosyal devlet hizmetleri kurumsal ve yapısal olarak ülkeler arası değişkenlik göstermektedir. Sosyal belediyecilik modelleri sosyal devlet modellerinin paralelinde şekillenmiştir. Buna göre Avrupa devletleri 4 farklı sosyal devlet modeli uygulamaktadır. Bunlar şu şekildedir; (Şenkal ve Sarıipek, 2007: 155-156).

- Anglo-Sakson sosyal devlet modeli; İngiltere
- Sosyal Demokrat modeli; İsveç
- Güney Avrupa sosyal devlet modeli; Fransa
- Merkezi Avrupa sosyal devlet modeli; Almanya

Güney Avrupa modeli sosyal devletlerinde, sosyal görevler genellikle aile bazlı açıklığa kavuşturulur. Anglo-Sakson modeli sosyal devletlerinde sosyal içerikli yardım ve hizmetler kesinlikle ihtiyaç sahibi olanlara verilir. Merkezi Avrupa modeli sosyal devletlerinde sosyal içerikli uygulamalar çalışan veya daha öce işgücüne katılmışlara uygulanır. Sosyal demokrat modeli ise bir şart aranmadan tüm toplum bu hizmetlerden yararlanır (Koç, 2014: 12).

Avrupa'da sosyal devletin belediyelerindeki hizmetleri kısaca, yönlendirme, bilgilendirme ve rehberlik, sosyal güvenlik ve koruma, alt ve üst yapı, eğitim ve kültür, rekreasyon alanları, çevre ve ulaşım planlamaları, perakende sektörü üzerinde durmaktadır (Es, 2007: 50) Genel olarak sosyal belediyecilik hizmetleri ayrıntılı olarak aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 2.3..Avrupa'da Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Sosyal ve kültürel hizmetler	Ekonomik kalkınma hizmetleri	Diğer hizmetler
Evde bakım hizmetleri, sağlık destek hizmetleri, üstyapı hizmetleri, dezavantajlı kesimlere yönelik hizmetler, çocuk ve aile koruma hizmetleri	Nitelik iş güçlerin eğitimi ve eğitimi destek hizmetleri	Tıbbi yönlendirme hizmetleri, rekreasyon alanları yaratılması, suç oranlarının azaltılması, sosyal yardım ve hizmetler, çevre ve ulaşım hizmetleri, her alanda danışma ve bilgilendirme yapılması, bağımlılık birimlerinin kurulması ve göçmenlere yönelik hizmetler

Kaynak: Muharrem Es'in Kentsel Yoksulluk ve Sosyal Belediyecilik adlı makalesinden yararlanılarak düzenlenmiştir.

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü gibi Avrupa'da sosyal belediyecilik uygulamaları, sosyal ve kültürel hizmetler, ekonomik kalkınma hizmetleri, diğer hizmetler olarak gruplandırılabilir. Avrupa ülkelerinde sosyal belediyecilik uygulamalarını örnek ülkeler bağlamında aşağıdaki gibi incelemek mümkündür.

2.3.1.Ango-Sakson Modeli Örneğinde İngiltere'de Sosyal Belediyecilik

İngiltere 'de sosyal belediyecilik Beledi sosyalizmi Glasgow'da doğmuştur. 1855 yılında su, 1869 yılında gaz, 1872 yılında ulaşım ve 1890 yılında elektrik belediyeler himayesine girmiştir. Birmingham kentinde de 1870'lerde su ve gaz yerel refahı artırmak ve etkin hizmet anlayışı sunmak için belediyeleşmiştir. Bu belediyeleşme çabaları diğer kentleri de etkilemiştir. Sosyalist düşünceler yayılmaya devam ettikçe sosyal devrim amaçlanmıştır (Bayramoğlu, 2015: 34).

Sosyalistler düşünürler yerel idareler ile merkezi idarenin yaptığı hizmetleri karşılaştırarak; belediye sosyalizminde, kişisel gelirlerden çok kamu hizmeti anlayışının temel alınması savunulmuştur. Böylelikle merkezi idarenin sorumlulukları hafifleyecek ve hizmetler daha akılcı sağlanacaktır (Keleş, 1994: 32) Bu dönemde belediyeler aktif rol almaya başlamıştır. Kentleşme artarak altyapı ve üstyapı hizmetleri düzenlenmiştir. Yoksulların bakımı ve çocuklara eğitim hizmetlerinden belediyeler sorumlu olmuştur. Belediyeleşme sosyalizmim ilk basamağıdır (Köse, 2010: 23-24).

Günümüzde İngiltere'nin yerel yönetimler yapısı Yerel Yönetimler Yasası ile 1972'de sağlanmıştır. 1974 yılında yürürlüğe girmiştir. 1986 yılında yapılan düzenlemelerle temele oturtturulmuştur. Yerel yönetimlerin yapısı nüfusa ve sosyoekonomik konumlarına göre yeniden düzenlenmiştir. Yerel yönetim sayısı düşürülerek il, bölge ve köyler oluşturulmuştur (İnanç ve Ünal, 2006: 126).

Sosyal belediyecilik dahilinde olan yardıma muhtaçlara konut, genç ve engellilere mesleki eğitim belediyelere verilmiştir. Ayrıca her anlamda her türlü sportif, sanatsal, kültürel ve rekreasyon alan tesis yapımı ve bakımı il ve bölge meclislerinin görevleridir. Yerel yönetimlerin görev alanlarındaki bir kısım görevler merkezi yönetime, guangolara, bölgesel özerk kuruluşlara ve gönüllü kuruluşlara devredilmiştir (Güler, 2013: 128).

İngiltere'de 2010 yılında yeni bir yerel yönetimler yasası daha oluşturulmuştur. Dört başlık altında iyileştirme yapılmıştır. Hak ve özgürlükler, esneklik ve güç, etkin ve demokratik örgütlenme yeni özgürlükler ve esneklik, yerel karar mekanizmaları olmalarına olanak sağlanmıştır (UK Parliament) İngiltere sosyal harcamalar için yerel yönetimlere yüzde 60 ve 70 arası bütçe ayırmaktadır. Bu bütçe sosyal güvenlik, sağlık, eğitim ve kamusal yatırımlardır (Yamaç, 2014: 12).

2.3.2.Sosyal Demokrat Modeli Örneğinde İsveç'te Sosyal Belediyecilik

İsveç yerel yönetim birimleri iller, il meclisleri, belediyeler ve köyler olarak ayrılmaktadır. İsveç'te yerel yönetimlerin sosyal belediyecilik anlayışı 1850'lere doğru köklü bir değişiklik göstermiştir. Nüfus yoğunluğunun artmasıyla ticaret meslek seçme ile lonca sistemi kısıtlamaları kalkmıştır. 1842 yılında zorunlu eğitim, yoksullara yardıma düzenlemelerde yer verilmiştir (Ersöz, 2004: 215).

19.yy sonunda kentleşmenin artmasıyla yerel yönetimlere yeni görevler eklenmiştir. Böylelikle 20.yy genişleme ve gelişme olanağı sağlanmıştır. Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra sosyal belediyecilik hizmetleri yerel birimlere devredilmiştir. Yerel harcamalarda eğitim, sağlık, sosyal, kültür, altyapı ve üstyapı harcamaları yüzde 25'ten 35'e yükselmiştir (Kesgin, 2012: 73).

İsveç'in yerel yönetim yapısı İngiltere gibi çok sağlam ve kapsayıcıdır. Çünkü bir tek alt yapıya değil sosyal ve eğitime yönelik ihtiyaçları da içermektedir. Aynı zamanda katılımcılık esasıyla yoksulluk uygulamaları toplumun yerel yönetimlere olan güvenini

arttırmaktadır (Bilgin, 2013: 359) 1974 yılında oluşturulan Yönetim Kanunu ile ‘tüm kamu gücünün kaynağı halktır’ denmektedir. İsveç bu konuda yerel yönetimlere etkinlik ve özerklik vermiştir (Öztürk, 2005: 70).

20.yy’da yerel meclisler üstün yetkiler alarak yerel içerikli uygulamaları sağlayan ana birimler olmuşlardır. 1950 yılından günümüze belediye sayısı 2.281’ten 288’e düşmüştür. Yerel yönetimler ayrıca çok fazla istihdam görevi üstlenmiştir. Belediyelere yasalar aracığıyla sosyal hizmet yetkisi verilmiştir. Ayrıca gönüllü olarak refah sağlamada özerklik sağlanmıştır (Kesgin, 2012: 72).

Yerel yönetimlerin il ve bölge yönetimlerinin görevleri: Sağlık hizmetleri, kültür hizmetleri, ulaşım hizmetleri ve bölgesel kalkınmadır. Yerel yönetimlerde belediyenin zorunlu görevleri; ulaşım, eğitim, sağlık, imar ve planlama, afet yönetimi, sosyal refah ve ekonomik gelişme, alt ve üst yapıdır (Salar, 2015) İsveç’te sosyal yardımlar evrensel bir haktır. Devlet yılda bir kere sosyal harcamalara finansman ayırmaktadır. Yerel yönetimler temel ihtiyaçlar için iş kaybına karşı fon oluşturmuşlardır (Bergmark ve Minas, 2006: 17).

Yerel yönetimler yaşlıların temel ihtiyaçlarını karşılayacak sosyal harcamalar yanı sıra evde bakım hizmetleri, ulaşım hizmetleri ve güvenlik hizmetleri sunmaktadır. Yerel yönetimler evde bakım hizmetinde bulunan aileler için de aile bakım yardımı vermekten sorumludur. Aile bakımı yerel sosyal sigorta bürosu tarafından yapılmaktadır. İsveç'te sosyal hizmetlerin büyük bir bölümü belediyeler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir (Jönsson vd. 2009: 6-12).

İsveç 2016 yılında yerel sosyal hizmetlere 1.1 milyar Euro ayırmıştır. 2015 yılı ile karşılaştırıldığında yüzde 10’luk bir yükseliş sağlanmıştır. Yerel yönetimler merkezden özerk bütçelerini yüzde 80’den fazla artırma yetkisi verilmiştir. İsveç sosyal devlet için 6 yılı kapsayan 6.3. milyar Euro değerinde yatırım planı başlatmıştır. Bu stratejik planlama İsveç Refah Modeli anlayışının sürdürülebilirliğini yansıtmaktadır. 10’luk bir yükseliş sağlanmıştır. Yerel yönetimler merkezden özerk bütçelerini yüzde 80’den fazla artırma yetkisi verilmiştir. İsveç sosyal devlet için 6 yılı kapsayan 6.3. milyar Euro değerinde yatırım planı başlatmıştır. Bu stratejik planlama İsveç Refah Modeli anlayışının sürdürülebilirliğini yansıtmaktadır (Joakim vd. 2017’den aktaran; Şataf ve Mermer, 2017: 20).

2.3.3.Güney Avrupa Modelinde Fransa'da Sosyal Belediyecilik

Fransa'da yerel yönetimler Napolyon dönemi ve Fransız İhtilaline kadar dayanmaktadır. Fransa'da yerel yönetimler merkezi yönetimin baskısı altında kalmıştır. Bu katı merkeziyetçi yapı 200 yıla yakın sürmüştür. Yerel yönetimler 1970 sonrası güç kazanmaya, merkeziyetçi yapı da güç kaybetmeye başlamıştır. 19 yüzyılın sonlarında kentlerde ortaya çıkan ekonomik, siyasi ve sosyal sorunlarla mücadele başlamıştır. . Kentler bunun sonucunda siyasi belirsizliklerin ortasında kalmıştır. Vatandaşlara seçim hakkı verilmiş ve bu haklarla kırsal ve burjuva kesiminin beklentileri ortaya çıkmıştır (Akçakaya, 2003: 154).

Fransa'da 1982 yılına dek yerel yönetimleri belediyeler ve il özel idareleri oluşturmuştur. Paris Komünü işçilerin siyasi yönetime katılmasıyla modern belediyelerin kurulmasında etkin rol oynamıştır. Doğrudan demokratik ilkeleri yansıtmasından dolayı önemi büyüktür. Alt tabakadan gelenlerinde yönetime dahil olması ile etkileri 20. yüzyıl süresince devam etmiştir. Bunun sonucunda Avrupa kızıl belediyeleri de sosyal belediye olarak nitelendirilmiştir (Bayramoğlu, 2015: 26).

Fransa'da 1881 belediye seçimlerini işçi sınıfına ait gruplar kazanınca belediyelerin hizmetleri bu gruplara yönelik olmuştur. Bu hizmetler konut, eğitim, sağlık, temizlik ve temel ihtiyaçlardır. Bazı maden, dokuma ve toprağı olmayan tarım işçilerinin yoğun olduğu kentlere hizmet götürülememiştir. Lakin 20. yüzyılda sosyalist belediyeler yönetime gelmeye başladılar. Birçok belediye yönetiminde etkinlik artarak hizmetler yerele yayılmıştır (Dogliani, 2002: 576).

Belediye sosyalizmi, Fransa'da küçük bir hareketle başlamıştır. Belediye sosyalizmi en verimli dönemini 3. ve 4. Cumhuriyet dönemlerinde yaşanmıştır. Fransa'da sosyalist belediyeler 1880-1918 ve 1920-1930 dönemleri arasında ortaya çıkmıştır. Sosyalist belediyelerin başarısı Fransa'nın kuzeyindeki sanayi kentlerine kadar yayılmıştır. Sosyalist belediyeler sosyal, ekonomik ve kentleşme politikalarını geliştirmişlerdir. Toplumun sorunlarını temelden ele almışlardır. Dezavantajlı kesimlere yapılan harcamaları garanti altına almışlardır. Sosyalist belediyeler toplumun refah sistemini oluşturmaya başlamışlardır (Bayramoğlu, 2015: 65-67).

Fransa'da yerel yönetimler bölgeler, iller ve belediyeler olarak üçe ayrılmıştır. Fransa'da belediyelerin merkezi idareden özerk sunduğu hizmetler bulunmaktadır. Bunlar;

ticaret, turizm, sanayi, ekonomik teşvikler, kreşler, bakımevleri, şehir planlaması, çevre ve kentsel altyapı, kültürel faaliyetler, ulaşım planlaması gibidir (Karaer, 1990: 68).

Fransa belediyelerinin akılcı ve bilimsel uygulamaları sosyal belediyecilik alanında başarılı olmuştur. Eğitim kurumları, spor tesisleri ve sağlık hizmetleri ile örnek olmuşlardır. (Bayramoğlu, 2015: 68). Merkeziyetçi bir yönetim şekli olan Fransa'nın 1980 sonrası adem-i merkeziyetçi bir yönetim anlayışına evirildiği görülmektedir (Kaya, 2009: 12).

2.3.4. Merkezi Avrupa Modelinde Almanya'da Sosyal Belediyecilik

Ulusal ve uluslararası tarihiyle Almanya Avrupa'da siyasal ve yönetsel şekliyle kendine has özelliklere sahiptir. Fransa ve İngiltere'ye göre Almanya daha geç bir ulusallaşma süreci yaşamıştır ve siyasal sistemi geç kurumsallaşmıştır. Alman Birliği'nin kurulması Prens Bismarck önderliğinde 1871 yılında gerçekleşmiştir (Akyüz, 2008: 66) Almanya yerel yönetimlerinin ana ilkeleri federatif yapı, güçler ayrılığı ve yerel yönetimlerin özerk olmasıdır. Yerelde özerklik sağlanması temel tamamlayıcı etkendir (Yalçındağ, 2003: 33).

Almanya yerel yönetimleri belediye ve ilçe yönetimlerinden oluşmaktadır. Bazı eyaletlerde il yönetimleri de bulunmaktadır. 3 özel statülü kent devleti de(Hamburg, Bremen ve Berlin) yerel yönetimlerin bir parçası görülmektedir. Belediyeler arası işbirliği ve dayanışma yaygındır (Mengi, 1997: 97-98).

Almanya yerel yönetim sisteminin temelinde eşitlik ve etkinlik sağlanarak toplumsal refaha ulaşılacağı belirtilmiştir. Refah devleti anlayışı gereği merkezden yerele sosyal refahı toplumun tabanına yaymak ve yükseltmek temel amaçlarıdır (Kalabalık, 2005: 97).

Alman yerel yönetimleri, kamu taşımacılığı, konut ve atık yönetimini belediye aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Almanya'da belediyelerin isteğe bağlı ve zorunlu görevleri vardır (Ulusoy ve Akdemir, 2001: 49).

İsteğe bağlı görevleri: Kütüphane ve müzeler, tiyatro, yüzme havuzları, gençlik merkezleri ve yeşil alan planlamalarıdır.

Zorunlu görevleri: Temizlik hizmetleri, yaşlı bakım hizmetleri, imar ve yatırım planlama, kreş hizmeti, kardeş şehir uygulamaları ve ekonomiye destek görevleridir.

Almanya ‘da belediyeleşme en çok enerji sektöründe görülmektedir. Yerel kamu işletmeleri kurularak dağıtım ağı belediyelere verilmiştir. Büyük bir kısmı da belediyelerin elindedir. Aynı şekilde su dağıtımında da kamu- özel ortaklığı son bulmuştur (Bayramoğlu,2015: 122) Berlin’ de su idaresi tartışılmış ve referandum düzenlenmiştir. Referanduma göre Berlin halkının büyük çoğunluğu suyun kamu hukukuna göre dağıtılması kararını vermiştir (europeanwater.org).

Almanya’da halkın iradesi dışında karar alınamayacağı doğrulanmıştır. Çocuk ve gençler için yapılan çalışmalarda doğru yönlendirme, aktif katılım, özgür düşünce, toplumsal sorunlara duyarlılık ve sorumluluk bilinci gibi yetileri sosyal hizmetler kapsamında vermişlerdir (Yavuz, 2013: 101).

Almanya diğer ülkelerden farklı olarak sosyal yardım görevinin çoğunluğunu belediyelere vermiştir. Almanya yerel yönetimleri sosyal güvenlik harcamalarının çoğunu üstlenmiştir. Merkezi hükümet özellikle sosyal güvenlik gibi alanlarda yönetsel sorumluluklarını yerel yönetimlere devretmiş ve bunların maliyetini üstlenme yoluna gitmiştir (Şataf ve Mermer, 2017: 16-22).

Görüldüğü gibi Avrupa’da sosyal devlet modellerine bağlı olarak ülkelerin sosyal belediyecilik uygulamaları dört ana grupta toplanmıştır.

2.3.5.Avrupa’da Merkezi Yönetim-Yerel Yönetim Arasındaki Sosyal Politika Uygulamalarındaki Farklılaşmalar

Sosyal belediyecilik uygulamaları ülkelerin merkezi yönetim yerel yönetimleri arasındaki sosyal politika uygulamalarına bağlı olarak da biçimlenebilmektedir. Aşağıda ülke ve şehir örneklerinde sosyal politika uygulamalarının merkezi yönetim yerel yönetimler ve STK ve enformel sektör dağılımları görülmektedir. Örneklerin ağırlıklı bir kısmı yukarıda bahsedilen modeller ve ülkeler ile ilişkilidir.

Tablo 2.4. Bazı Avrupa Şehirlerinde Sosyal Politika Uygulamalarında Merkez-Yerel Dağılımı

Yönetim Birimleri	Kurumsal Örgütlenme
İSVEÇ (Gothenburg-Helsinborg)	Belediyeler merkezi konumdadır. Merkez tarafından finans edilirler. Yönetim kuralları koyar ve tamamlayıcı rol oynar.
FRANSA(Rennes)	Merkezi yönetimin merkezi rolü vardır. Ama bu sorumluluklar yerel meclisler eli ile yapılır.
FRANSA(St Etienne)	Sorumlu merkezi hükümettir. Bunu yerel yönetimlerin uygulamasına bırakır. Yerel sistem oldukça parçalıdır. Yine de bu konuda önemli kaynak aktarılmıştır.
ALMANYA(Bremen, Halle)	Yüksek oranda adem-i merkeziyetçilik vardır. Büyük kaynaklar mevcuttur.
İTALYA(Milan-Turin	Belediye sorumludur. Merkez ile ilişkisi zayıftır. Sınırlı kaynaklar mevcuttur.
İSPANYA(Vİtoria-Barcelona	Güçlü bölgesel ve yerel otonomiler vardır. Kamu sektörü önemli yalnız iyi örgütlü değildir.
PORTEKİZ(Lisbon-Porto	Merkezi hükümet sorumlu, kaynaklar da sınırlıdır.

Kaynak: Mingioni, Oberti, Pereirinha, 2002: 59-60 yararlanılarak özetlenerek ve geliştirilerek hazırlanmıştır.

Görüldüğü gibi sosyal politka uygulamaları açısından merkezi yönetimlerin ve yerel yönetimlerin uygulamaları dikkate alındığında İsveç ve Almanya'da yüksek oranda ademi merkeziyetçi uygulamaların olduğu görülmektedir. Bu durumun sosyal belediyecilik uygulamalarına da yansıması kaçınılmazdır.

Bunun yanına yukarıda yer alan Avrupa şehirlerinde hayır kurumları ve stk'ların ve dini kurumlarında sosyal politika uygulamalarına destek vermektedirler. Örneğin Fransa şehirlerinde STK katılımının olduğu ancak kilise'nin rolü az olup, Almanya'da ve İtalya'da ise dini kurumlar daha aktiftir. Ayrıca İspanya ve Portekizde de aileler aktif iken İsveç'te ise hayır kurumlarının rolü çok sınırlıdır. Zira İsveç'ye kamu kurumlarının çok aktif olduğu belirtilmektedir (Mingioni, Oberti, Pereirinha, 2002: 59-60).

2.4. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Türkiye'de sosyal belediyecilik uygulamalarının politik dönemler itibarı ile incelenmesi uygundur. Buna göre Türkiye'deki sosyal belediyecilik uygulamaları üç dönemde incelenebilir.

2.4.1. 1960–1980 Dönemi: Sosyal Demokrat Belediyecilik

1960'lı yıllarda kentler belediye hizmetleri bakımından modernleştirilmeye başlandı. Ayrıca 1963 yılında daha önce belediye meclisince seçilen başkanlar 307 sayılı yasa ile serbest ve nispi temsil usulüne göre seçimle iktidar olunması kararlaştırıldı. 1960'lı yıllardaki tüm sosyal belediyecilik çabalarına rağmen gerek belediye gelirlerine el konması gerek merkezi hükümet kısıtlamaları gerekse de sendikal hareketlerin artması bu çabalara sekte vurmuştur (Gökaçtı, 1996: 152-153).

Tüm bu olumsuzluklara rağmen Türkiye'de sosyal belediyecilik açısından 1973 yılı yapı taşlarındandır. Avrupa'da 1945'li yıllarda ortaya çıkan sosyal belediyecilik, Türkiye'de 1973 yılında detaylı olarak ortaya çıkmıştır. Yerel yönetimler ile demokrasi bağı en kapsamlı olarak bu zamanlarda kurulmuştur. Katılımcılık, verimlilik ve etkinlik ilkeleri esas alınmıştır. 1970'ten sonra İstanbul, İzmit, Ankara öncülüğünde sosyal belediyecilik uygulamaları yaygınlaşmaya başlanmıştır (Yıldırım, 1990: 26).

1973'lerde yönetişim anlayışı ile sosyal belediyecilik uygulamaları oluşturulmuştur. Belediyeler yükümlülükleri gereği ekonomik desteklere ihtiyaç duymuştur. Sosyal belediyecilik anlayışında merkezi yönetimin etkisini en aza indirgeyerek yerel hizmetleri yerel yönetimlerce gerçekleştirme düşüncesi vardır (Keleş, 2000: 37).

Bu düşünceyle beraber İzmit ve Ankara'da konut yapımları, halk pazarları, tanzim satış noktaları, kültür ve eğitim merkezleri ile örnek uygulamalar yapılmıştır. Bunlar yönetişim ve üretici belediye anlayışının sonucu gerçekleşmektedir (Yıldırım, 1990: 27–28).

Bu dönemde belediyeler geçmişte olmadığı şekilde farklı hizmetler uygulamıştır. Yani; toplumun tabanına yayılan ve yararını gözeten demokratik belediye, her aşamada katılımcı, şeffaf ve sorgulanabilir, devletçi politikalar izleyen, kaynak yaratabilen belediye ifade edilmiştir. Ülkenin ve halkın sorunlarına sırtını dönmeyen, belediyeler arasında işbirlikçi, çözüm odaklı ve dayanışmayı uygulayan belediyecilik hareketine birlikçi ve bütüncül belediye denmektedir (Alada, 2004: 26) Özerk-demokratik-toplumcu-sosyal

belediyecilik gibi değişik isimlerle anılan bu dönem, yerel yönetimler için öğretici, üretici ve kendi kendine yeterli olmanın yollarını aramakla mümkün olmuş ve aynı zamanda bu yıllar, refah üretmede belediyelerin inisiyatif sahibi olmaya başladıkları yıllar olmuştur. Kolektif anlayışın artması sosyal belediye uygulamalarını kolaylaştırmıştır. Kente müdahale, katılım ve kurumsal müdahale bu dönemde diğer dönemlerden farklılık göstermiştir (Şengül, 2004: 128).

Kentlerde sürdürülebilir bir ortamı bu yerel yönetimler sağlamıştır. Artık geleneksel belediye anlayışından (tüketen) ziyade 1970'lerde kaynak yaratan ve üreten bir belediyecilik anlayışına doğru yönelmiştir (Keleş, 2000: 38).

2.4.2. 1980–1994 Liberal Dönem: Taşeronlaşma ve Girişimci Belediyecilik

1980'lerde dünyadaki gelişmelere paralel olarak, Türkiye'de yapısal değişimler olmuştur. Kentlere göç furyası ile gecekondulaşma ile hemşeri mahalleri oluşmaya başlamıştır (Buğra ve Keyder, 2003: 48) Küreselleşme sürecinde liberal bir yol izlenerek sosyal, kültürel ve ekonomik değişim ve dönüşüm yaşanmıştır.

Güler, bu konuda küreselleşmeyle beraber yerelleşme ve özelleştirme süreçlerinin hızlandırdığını ifade etmiştir (Güler, 1998: 70) Bu yıllarda paran kadar hizmet mantığı hâkim olmuştur. 12 Eylül darbesi de iktisadi, sosyal, siyasal alanlarda derin farklılıklara yol açmıştır. Yerel yönetimler ise hiyerarşik, bürokratik, merkeziyetçi ve vesayetçi anlayışın daha sert uygulandığı dönem olmuştur. Belediyelerin vesayet anlayışı olmasına rağmen ilerleyen dönemlerde imar ve planlama görevleri arttırılmış ve yerel yönetimlerin gelirleri oldukça fazla artmıştır. Belediyelerin merkezileşmesi bu dönemde hızlanmıştır (Alada, 2004: 27).

12 Eylül sonrasında büyükşehir belediyeleri kurularak belediyelerin kaynağı arttırılmıştır. Büyük projelerle verimlilik hedeflendiği için büyük kapsamlı çalışmaların ancak büyükşehir belediyelerince sağlanması hedeflenmiştir. Yardıma muhtaç kesime yönelik uygulamalar 1973'lü yıllarda başlamıştır. 1980 darbesiyle beraber bu anlayış başlamadan bitmiştir. 1960 sonrası yürürlüğü giren sosyal devlet için bu zamanlar dönüm noktası olarak ifade edilebilir (Bilgin, 2005: 238).

Küreselleşmeyle birlikte kentler de hizmet anlayışlarını değiştirmiştir. Küreselleşmeden etkilenmişlerdir. Adeta boyut değiştiren ketler daha dışa dönük hale

gelmişlerdir. Kentler arası rekabet, imaj ve yarışma çabaları doğmuştur. Kentlerin ekonomik rekabet ve yapılanmada ön plana çıktıkları girişimci kentler 1980'li yıllarda ortaya çıkmıştır (Jessop, 2005: 380).

Belediyelerin de göçle artan kentlerde önemli rant dağıtan birimler olmalarına paralel olarak katılım ve demokratikleşme ikinci plana itilmiştir. Yerel kamusallık daralarak özel sektörün önü açılmış, bu dönemde yerel yöneticinin işletme yöneticisi gibi davranması beklenmiştir. Oysa Keleş'in de (2004, 31) belirttiği gibi bu iki yönetim temelde farklılaşmaktadır.

1980 ve 1994 yılları arasında belediyecilik adına proje ve yatırımların ön plana çıktığını belirterek, bu dönem belediyeciliğini "projeci yatırımcı belediye" olarak da tanımlarlar (Eryılmaz, 1999: 20–22)

Belediyelerde taşeronlaşma bu dönemde ortaya çıkmıştır. Merkezi idarelerin etkinlikleri zayıflamış ve etkinlik piyasaya devredilmeye başlamıştır. Bu değişimden merkezi idare gibi yerel yönetimlerde etkilenmiş, yapısal değişim ve dönüşüme uğramışlardır. Belediyeler ise hizmetin sunulması için taşeron şirketler ile anlaşarak hizmetin sunulmasında bir denetmen olarak yerini aldığını söylemek mümkündür (Tokgöz, 2017: 45).

2.4.3.1994 Sonrasında Yerel Kalkınma ve Sosyal Belediyecilik

Yerel yönetimler 1980'lerden sonra 1990'larda ortaya çıkan anlayışın değişmesiyle beraber desantralizasyona ve yerelleşmeye istinaden yerel yönetimlerde kurumsal öncülük kullanarak büyük ve önemli hizmetleri yapmaya devam ettiler. Yerel yönetimlerin görevlerinin, yükümlülüklerinin ve gelirlerinin artış göstermesinin de payı büyüktür. Küreselleşmeyle birlikte kentlerin sermaye çekme rekabetlerinin artması yerel yatırımları arttırmıştır. Böylelikle belediyeler istihdam yaratmadan, meslek edindirmeye başlamışlardır. Belediyeler geniş kapsamlı ulaşım planlarını etkin ve verimli çalışarak gerçekleştirmişlerdir. Büyükşehirler merkezi yönetimin yatırımlarına emsal uygulamalar yapmışlardır.1994 yıllarında desantralizasyon etkisiyle belediyeler yoksulluk, istihdam ve yerel kalkınmaya önem verdiler. Önceden merkezi kalkınma savunulurken bu yıllarda belediyeler aracılığıyla kalkınma uygulamaları gerçekleştirilmiştir (Erder ve İncioğlu, 2004/b: 578).

1980 sonrasında merkezi hükümetin yaptığı hizmetler belediyelerin mali ve idari açıdan güçlendirilmesiyle yerele aktarılmıştır. Kalkınmada önemli bir yere sahip olan belediyeler merkezi hükümetin karşılaştığı sorunlarla da karşılaşmışlardır. Bunların başında kalkınmanın dengeli ve eşitlikçi yapılmaması (Göymen, 2004a: 40) ve kentler arasında eşitsiz, dengesiz gelişme ve büyümenin ortaya çıkması gelmektedir. Belediyelerde sosyal uygulamalar, önemli hizmetler olarak görülmeye başlanmıştır. Bu dönemde yoksullukla mücadelede belediyeler öne çıkmıştır. Belediyeler sosyal yardım ve dayanışmayı daha ileri boyutlara götürmüştür. 1995'ten bugüne büyükşehirlerde sosyal belediyecilik anlayışı klasikleşmiş bir yapıya dönüşmüştür. Günümüze değin bazı yönlerden halen devam ettirmektedir. Ayrıca son 10 yılda yoksullar için önemli uygulamalara yer vermiştir. Belediyelerin görev alanına giren yoksulluğu azaltma faaliyetleri yerelleşme çabaları ile yoksul kesimin temel ihtiyaçlarını karşılarken, bir yandan da yoksulluğa kökten çözüm arayışlarına girmişlerdir. Belediyelerin bu uygulamaları, yeni belediye yasaları bağlamında incelenmiştir.

2.5.Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Batı ülkelerinde sosyal belediyecilik denildiğinde; rehberlik, yönlendirme, bilgilendirme, sosyal güvenlik, sağlık, konut, eğitim, rekreasyon ve kültür hizmetleri, çevre ve kent planlaması üzerine yoğunlaşma olmuştur. Türkiye'de ise sosyal belediyecilik 3 ana boyutta incelenmiştir. Ekonomik boyut (yoksulluk, işsizlik), olağanüstü boyut, (doğal afetler, salgınlar), toplumsal boyut (yaşlılar, engelliler, çocuklar, kadınlar) yönelik uygulamalar şeklinde olmuştur. Bu boyutlar incelendiğinde hepsinin temelini sosyal yardım ve sosyal hizmetler oluşturmuştur (Toprak ve Şataf, 2017: 19-20).

Tablo 2.5. Anayasa ve İlgili Kanunlar Çerçevesinde Belediyelerin Sosyal Belediyecilik Kapsamına Giren Görev ve Sorumlulukları

Belediyelerin Sosyal Belediyecilik Kapsamındaki Görev ve Sorumlulukları
1982 Anayasası'nda belediyecilik ; • Girişte; "Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;"

- 2. maddesinde; "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir."
- 5. maddesinde; "Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır." şeklinde ifadelerle sosyal devlet vurgusu yapılmıştır.

Anayasada ifade edilen "devlet" yalnız merkezi hükümeti ve onun merkez/taşra teşkilatını değil, yerel birimleri de kapsamaktadır.

5393 Sayılı Belediye Kanunu; • Hemşeri hukuku başlıklı 13. Madde; • Belediyenin görev ve sorumlulukları başlıklı 14. Madde; • Belediyenin yetkileri ve imtiyazları başlıklı 15. Madde; • Belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38. Madde; • Belediyenin giderleri başlıklı 60. Madde; • Arsa ve konut üretimi başlıklı 69. Madde; • Diğer kuruluşlarla ilişkiler başlıklı 75. Madde; • Kent konseyi başlıklı 76. Madde; • Belediye hizmetlerine gönüllü katılım başlıklı 77. Madde ve • 4190 sayılı Yasada belirtilen görev ve sorumluluklar.	• Hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve yardımlaşma. • Meslek ve beceri kazandırma kursları açma, okul binalarının inşaatı, bakımı ve onarımı. • Kadınlar ve çocuklar için koruma evleri. • Çevre sağlığı, gençlik ve spor merkezleri, sporu teşvik amaçlı diğer faaliyetler. • Ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar, konut ihtiyacının karşılanması, kültür ve sanat faaliyetleri ile kültür ve tabiat varlıklarının korunması. • Sağlıkla ilgili her türlü işletmeler. • Gıda bankacılığı. • Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişim, taşınmaz işlemleri, borç ve bağış alma. • İzinsiz çalışan seyyar satıcılardan cezasını ödemeyenlerin mallarını yoksullara verme. • Engellilere yönelik hizmetleri yürütme ve engelliler merkezi oluşturma. • Vatani görevini yapan askerlerin maddi durumu kötü olan ailelerine sosyal yardım ve destek. • Sosyal hizmetlerle ilgili projeler için arsa tahsisi, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği ve gönüllü katılım.
5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu; • Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları başlıklı 7. Madde; • Büyükşehir belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 18. Madde ve • Büyükşehir belediyesinin giderleri başlıklı 24. Maddede belirtilen görev ve sorumluluklar.	• Spor merkezleri ve dinlenme yerleri yapma. • Yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunma. • Mesleki eğitim ve beceri kursları açma, sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapma, bakım ve onarım işlerini üstlenme. • Kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu koruma. • Çevrenin korunması ve ağaçlandırma. • Halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplama. • Engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel

	hizmetleri yürütme, geliştirme ve bu amaçla sosyal tesisler ve donatılar yapma, yaptırma, işletme veya işlettirme. • Sporu teşvik amaçlı faaliyetler. • Engellilere yönelik hizmetleri yürütme ve engelliler merkezi oluşturma. • Sosyal hizmetlerle ilgili olarak sivil toplum kuruluşları ile işbirliği.

Yukarıdaki tabloda belediyelerin sosyal belediyecilik kapsamındaki görev ve sorumlulukları, anayasa, 5393 sayılı kanun ve 5216 sayılı kanuna göre sosyal belediyecilik ile ilişkili görev ve sorumlulukları tablolaştırılmıştır.

2.5.1.Türkiye'de İşlevlerine Göre Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Genel olarak literatürde sosyal belediyecilik uygulamalarının işlevleri açısından ve ilgi grupları açısından değerlendirildiği görülmektedir.

Tablo 2.6.Türkiye'de İşlevlerine Göre Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

İşlevler	Açıklama	Literatür
Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon	Belediyeler kentte yaşayanların sosyalleşmesini sağlarlar. Belediyeler kentte yaşayanların toplumun bir parçası olmasını sağlarlar. Kentte yaşayanların çevrelerinin kendilerinden beklentilerine göre davranmalarını sağlarlar. Belediyeler kentte yaşayanların kent yaşamına uyum göstermelerini sağlamaya çalışırlar. Bununla birlikte belediyeler koydukları kurallarla uyulmasını sağlamaya çalışır uyulmama durumunda yaptırımlar uygulamaya çalışırlar.	Pektaş, 2010: 14. Berkün,586
Mobilizasyon, rehberlik ve yönlendirme	Yerel yönetimler sosyal gruplara danışma birimleri ve hizmet birimleri ile danışmanlık hizmeti verirler. Halkın sorunlarının veya bilgilendirilmelerinin nasıl ve hangi birimlerce yerine getirileceği hususunda yol gösteren işlevlerdir.	Toprak ve Şataf, 2009: 15. Pektaş, 2010: 14

Yardım etme, gözetme	Yerel yönetimler, vatandaşlarının maddi ve manevi ihtiyaçları hakkında bilgi sahibidir. Yardıma muhtaç olanlara eğitim, sağlık ve gıda yardımı yaparak ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Belediyeler ihtiyaç sahiplerine yardım etmek isteyenleri de yönlendirmektedir.	Pektaş, 2010: 14, Uçaktürk vd., 2009: 5, Uslu, 2013: 99.
Yatırım	Belediyelerin halkın ihtiyaçlarını gidermeye yönelik kalıcı çözümler üretemese de yardımcı çözümler sunabilmektedir. Belediyeler, istihdam alanında iş gücü yaratma, ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlara yönelik tesisler yapmaktadır.	Kaya, 2007:74.
Belediye ile halk arası diyalog	Belediyeler halklın sorunlarını çözmek ve en kısa sürede ulaşma aracı olarak iletişim ve çözüm merkezleri kurmaktadır. Bu hizmetler halkla belediyenin bütünleşmesine katkı sağlamaktadır.	Kocaoğlu vd,2017:160-161 Sönmez, 2009:54-56

Yazar tarafından literatürden yararlanılarak oluşturulmuştur.

2.5.2. Türkiye'de Hizmet Alan Kesimlere Göre Sosyal Belediyecilik

Türkiye'de sosyal belediyecilik uygulamalarının temelinde sosyal yardım ve sosyal hizmetlerden oluştuğu görülmektedir. Belediyeler tarafından sunulan ve topluma maddi, sosyal ve psikolojik destek sağlamayı amaçlayan sosyal belediyecilik faaliyetleri, belediyenin büyüklüğüne, personel kalitesine, maddi durumuna, sosyal ve kültürel gelişmişliğine göre çeşitlilik göstermekle birlikte, bu hizmetlerin başlıcaları aşağıdaki gibi ana başlıklar halinde gruplandırılabilir.

Tablo 2.7. Türkiye'de Hizmetlerden Yararlanan Gruplara Göre Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Hizmetlerden Yararlanan Gruplar	Hizmet Uygulamaları
Yaşlılar	Yaşlılara huzur evleri tesis etmek ve yaşamını kolaylaştıracak yatırımlar, ücretsiz ulaşım ve sağlık hizmetleri, evde bakım ve rehabilitasyon hizmetleri
Engelliler	Engelliler için ulaşım, eğitim ve sosyo-kültürel ortamlarda kolaylık sağlayıcı tedbirler, engelli bireyleri topluma kazandıracak faaliyetler, evde bakım ve rehabilitasyon hizmeti, ayni ve nakdi yardımlar
Çocuk ve Gençler	Gençlere rehberlik ve eğitim yardımları, öksüzlere çocuk yuvaları ve kreşler, meslek ve beceri edindirme kursları, gençlerin ve çocukların bilinçlendirilmesini sağlamak ve faydalı birey eğitimi
Yoksullar	Kimsesizlerin, evsizlerin, sokak çocuklarının ve muhtaç kadınların barınma ihtiyaçlarını karşılamak, sağlık merkezleri, sağlık ocakları, gezici sağlık otobüsleri, ön tanı merkezleri hizmete sokmak, yardıma muhtaç kesimlere yönelik aş evleri ve imarethaneler kurmak, tanzim satış mağazaları ve ekmek fabrikaları kurmak, gıda, kömür, ilaç, kırtasiye malzemesi yardımı yapmak
Kadınlar	İş kuracak kadınlara yönelik rehberlik yapmak, eğitim ve istihdam, toplumsal baskıdan uzaklaştırmak ve sosyalleştirmek

Kaynak: Şahinoğlu, 2014: 78-84, Çiçek, 2012: 104, Mermer, 2016: 69, Akdoğan, 2006: 45'dan yararlanılarak hazırlanmıştır.

Bunlara ek olarak bazı yazarlar kriz dönemi hizmetleri ve yaygın eğitim hizmetlerinin çıktısı olarak doğal afet, salgın, terör olayları, meslek edindirme kursları, beceri edindirme kursları ve okuma yazma faaliyetlerini kapsayan hizmet anlayışını, hizmet sunulan kesimlere aktarmaktadır (Erdoğan, 2018: 498).

Bu uygulamalar her belediye tarafından genel kabul görmüş uygulamalardır. Lakin değişen ve dönüşen sosyal ihtiyaçlarla beraber yerelde belediyelere de farklı misyonlar yüklenmiştir. İkincil sosyal belediyecilik uygulamaları olarak da ifade edilen uygulamalar belediyeler tarafından gerçekleştirilmektedir.

2.5.3. Türkiye'de Belediyelerin Sosyal Belediyecilik ile İlişkili Diğer Uygulamaları

Belediyelerin yerel hizmetleri içinde bulunan sosyal belediyecilik hizmetinden ziyade belediyenin diğer mahalli müşterek ihtiyaçlarına yönelik bazı görev ve hizmetlerin sosyal belediyecilik açısından da hizmet niteliğini taşıdığını söylemek ya da bu hizmetlerin sunulduğu grupların aynı zamanda sosyal belediyecilik uygulamaları alan gruplar olduğu ifade edilebilmektedir. Buna göre uygulamalar sosyal belediyecilik hizmetlerine bakış açımız ile ilişkilidir. Bu hizmetler çoğu zaman diğer hizmetler olarak ifade edilmiş olmakla beraber kanımızca etkileri itibari ile sosyal belediyecilikle ilgili ikincil hizmetler olarak da ifade edilebilirler.

Türkiye'de bu ikincil uygulamalar 4 ana grupta toplanmıştır. Bunlar; kültür, sağlık, spor ve eğitim uygulamalarıdır.

Kültür uygulamaları: Kütüphane, tiyatro gibi kültürel alanlar açmak ve müzik, sinema, tiyatro, edebiyat vb. alanlarda ücretsiz veya düşük ücretli etkinlikler düzenlemektir.

Sağlık uygulamaları: Sağlık kurumları açıp, işletmek ve evde sağlık hizmetleri sunmaktır.

Spor uygulamaları: Spor etkinlikleri düzenlemek, başarılı sporcuları ödüllendirmek, amatör spor kulüplerine destek vermek ve spor tesisleri açmak ve işletmektir.

Eğitim uygulamaları: Lise ve üniversite hazırlık kursları açmak ve ücretsiz eğitim vermek; ihtiyacı olanlara ve okullara malzeme yardımında bulunmak; okulların bakım ve onarımını yapmaktır (Mermer, 2016: 69).

Bu uygulamalara ek olarak rekreasyon ve dinlence alanlarını yaygınlaştırmak, çevreci konutlar inşa etmek, toplumdaki birey ve gruplara rehberlik etmek ve bu gruplarla sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı artırmak ikincil uygulamalar biçiminde ifade edilmektedir.

2.5.4. Türkiye'de Orta Ölçekli Kentlerde Sosyal Belediyecilik

Türkiye'de orta ölçekli kentler genelde bileşke kent özelliği taşıdığı için küçük ve büyük kentlerin avantaj ve dezavantajlarına göre şekillenmiştir. Optimal büyüklüğe sahip

olan bu kentlerde refah sağlamak daha kolay olmuştur. Sosyal yardım ve sosyal hizmetler talep azalmıştır. Orta ölçekli kentlerde genel uygulamalar şu şekildedir;

Tablo 2.8. Orta Ölçekli Kentlerde Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

İstihdam arttırıcı uygulamalar	Yaşlı bakım ve evde sağlık hizmetleri
Ücretsiz eğitim faaliyetleri	Çocuklar için eğitici ve öğretici faaliyetler
Spor ve bilim merkezleri	Engelsiz yaşam hizmetleri
Kültür ve sanat merkezleri	Kadın dayanışma merkezleri
Gençlik merkezleri	Hobi bahçeleri
Rekreasyon alanları	Gıda, yakacak, kıyafet ve eşya yardımları (ayni ve nakdi yardımlar)

Kaynak: Refika Yıldız Çakır, Türkiye' de Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Nazilli Belediyesi Örneği, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı, Aydın, 2016: 62-64 yararlanılarak tablolaştırılmıştır.

Bütün bunlar değerlendirildiğinde bir belediyenin sosyal belediyecilik uygulamalarını incelerken sosyal belediyecilik uygulamalarının hangi sosyal belediyecilik işlevi ile ilgili olduğunu, hangi ilgi grupları için düzenlediğini ve katılımın olup olmadığını, sosyal belediyecilik içinde yer almayan ve diğer hizmetler içinde yer alıp ikincil olarak sosyal belediyecilik hizmetleri ile ilgili olan hizmetlerin neler olduğu ve nasıl yararlanıldığı ve ayrıca belediyenin ölçeği ve ekonomik gelişmişlik düzeyi dikkate alınarak değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Dünyada ve Türkiye'de işlevleri, ilgi gruplarını karşılayan sosyal belediyecilik uygulamaları gerçekleştirilmektedir. Sosyal belediyecilik uygulamalarının son dönemi ya da üçüncü dönemi olarak ifade edilen 1990 sonrası dönemin genel biçiminin Türkiye'nin her köşesine yaygınlaştığı ve ayrıca 1990 lardan sonraki kü-yerelleşme olduğunu takip eder durumda sosyal belediyeciliğin önem kazandığını söylemek mümkündür

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

LÜLEBURGAZ BELEDİYESİ'NİN SOSYAL BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI

3.1. Araştırmanın Amacı, Önemi, Yöntemi

3.1.1.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Literatürde yer alan sosyal belediyecilik kavramı, modelleri ve öğeleri incelenerek Dünyada ve Türkiye'deki örneklerin değerlendirilmesi ve orta ölçekli bir kent olan Lüleburgaz'ın sosyal belediyecilik çalışmaları olarak tanımlayabileceğimiz çalışmaların kuramsal veriler ve görüşmeler yoluyla ortaya konularak değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu yönü ile Lüleburgaz belediyesinin çalışmalarının sosyal belediyecilik öğeleri ve modelleri açısından hangi öğeye ve modele yakın olduğu ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

1990'lı yıllarda başlayan sosyal belediyecilik çalışmaları öncelikle büyükşehir belediyelerinde başlatılmıştır. Daha sonra küçük ve orta ölçekli belediyelerde de yaygınlaştırılmıştır. 2000'lı yılların sosyal belediyecilik çalışmalarına ivme kazandıran yıllar olduğu belirtilmektedir. Buna göre önceki yıllarda daha çok sosyal kültürel hizmetler alanında görülen sosyal belediyecilik çalışmaları 2000'lı yıllardan sonra alanını sosyal hizmetler ağırlıklı bir yapıya dönüştürmüştür. 2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı belediye kanununun 14. maddesi belediyelere bu konuda önemli görevler vererek belediyeleri sosyal politika ve sosyal refah hizmetlerinde aktif hale getirmiştir. Bu görevler içinde belediyelerin sosyal hizmet ve yardım, gençlik ve spor, işsizliğin önlenmesi amacıyla meslek ve beceri kazandırma, kültür ve sanat, konut ihtiyacının karşılanması gibi hizmetler yer almaktadır.

Onuncu kalkınma planı ise gelecek nesiller için sosyal politikaların geliştirilmesi gerektiği yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında bulunan kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata katılımlarının artırılması gerektiği sosyal hizmet ve yardım konusuna bütünsel bakılması ve yerel yönetimlerin bu konudaki hizmetlerindeki kalitenin yükseltilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Geniş anlamda sosyal politika anlayışı toplumun zarar görebilecek ve yoksulluk tehlikesi ile karşı karşıya bulunan tüm gruplarının sosyal güvenliğini ve sosyal barışını korumak amacını taşıyan bir politik anlayıştır. Geniş anlamda sosyal politika uygulamaları hem merkezi yönetim hem de yerel yönetimlerce yürütülmektedir. Yerel yönetimlerde hizmette yerindelik ilkesinin genişletilmesi ile belediyelerin geniş anlamda sosyal politika anlayışına uygun çalışmaları artmış bulunmaktadır. Mevzuatla da desteklenen bu durum önce büyükşehir belediyelerinde başlamış daha sonra orta ölçekli belediyelerin çalışmalarında kendini göstermiştir. Orta ölçekli bir kent olan Lüleburgaz belediyesinin nüfusu 2019 ADNKS verilerine göre 149.184'tur. Lüleburgaz belediyesinin sosyal belediyeciliğe yönelik çalışmaları bulunmaktadır. Bununla beraber akademik anlamda Lüleburgaz belediyesinin sosyal belediyecilik çalışmalarını ele alan bir çalışma henüz saptanamamıştır. Bu nedenle çalışmamız alanda Lüleburgaz özelinde ilk akademik çalışma olacaktır. Özellikle YÖK veri tabanı incelenerek bu konuda bir çalışma boşluğu olduğu ve bilimsel bir çalışmanın yapılmasının gerekli olduğu belirlenmiştir.

3.1.2.Araştırmanın Yöntemi

Konu ve süreçle ilgili birincil ve ikincil kaynaklar değerlendirilmiş literatür taraması yapılmıştır. Konu ile ilgili olarak yabancı ve yerli kaynaklar incelenecek, veri tabanları taranıp, konuyla ilgili kitap, dergi, makale, rapor vb. ikincil veriler değerlendirilmiştir. Lüleburgaz belediyesinin kurumsal verilerinden yararlanılmış ve yerel yöneticiler ve ilgili birimlerle yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Literatürden elde edilen bilgilere bağlı olarak betimleyici bir yöntem ile Lüleburgaz'ın sosyal belediyecilik uygulamalarının işlevsel açıdan ve ilgi grupları açısından değerlendirmesi yapılmıştı. Elde edilen verilerin bir temalarına göre tasnif edilmiş ve işlevler ve ilgi grupları yönüyle ve hizmetin yararlanıcıları ve yıllar itibarı ile dönüşümü yoluyla değerlendirilmiştir. Ayrıca Maxquda programında veriler analiz edilmeye çalışılmıştır. Kelime bulutu oluşturulmuş ve akademiler üzerinden bir değerlendirme işlenmiştir. Faaliyet raporlarından yararlanılmıştır. Belediyede verilerinin tablolaştırılması ve işlevler, yararlanıcılar, ilgi grupları açışından ve Dünya ve Türkiye örnekleri açısından literatüre uygun olup olmaması ve ağırlıklı yapısı boyutuyla değerlendirilmiştir.

3.2. Araştırma Alanı

3.2.1.Lüleburgaz Coğrafi Konumu ve Tarihi

Lüleburgaz Kırklareli İl'inin güneyinde yer almakta olup, doğusunda Tekirdağ İlinin Saray ve Çorlu İlçeleri, batısında Kırklareli ili Babaeski İlçesi, kuzeyinde Kırklareli ili Pınarhisar İlçesi ve güneyinde ise Tekirdağ ilinin Hayrabolu ve Muratlı İlçeleri ile çevrilmiştir. Kırklareli İl'inin en büyük yerleşim yeri olan ilçenin toplam alanı (1370) hektar olup, İlçe merkezinin denizden yüksekliği (30) metredir. İklim genel olarak yazları sıcak ve kurak, kışları ile yağışlı ve soğuktur. Genellikle kışın Balkanlardan gelen soğuk hava akımlarından etkilenmektedir (luleburgaz.bel.tr).

Lüleburgaz'ın tarihi, Trakya'nın tarihi ile MÖ. 4500-4000 yıllarına kadar inmektedir. Trakya'ya adını veren Trak kabilelerinden Ordis'lerin o yıllarda kentimize yerleştiği ve buraya Bergule ismini verdikleri görülmektedir. Daha sonraları sırasıyla Persler, Atinalılar, Makedonyalılar ve Romalılar bölgede hüküm sürmüşlerdir. Lüleburgaz MS 1361 yılında 1.Murat tarafından fethedilerek Osmanlı topraklarına katılmıştır. 1870 yılında ilçe olan kentimizin adı Osmanlı döneminde Burgaz olarak anılmış ve Cumhuriyet döneminde ise Lüleburgaz ismini almıştır.29 Ekim 1912 yılında Bulgarlar ve birinci Dünya Savaşında ise önce Fransızlar ve sonra Yunanlılar tarafından işgal edilen kentimiz 8 Kasım 1922 yılında düşman işgalinden kurtarılmıştır (www.kirklareli.gov.tr/luleburgaz).

3.2.2. Lüleburgaz'ın Demografik Yapısı ve Gelişmişlik Düzeyi

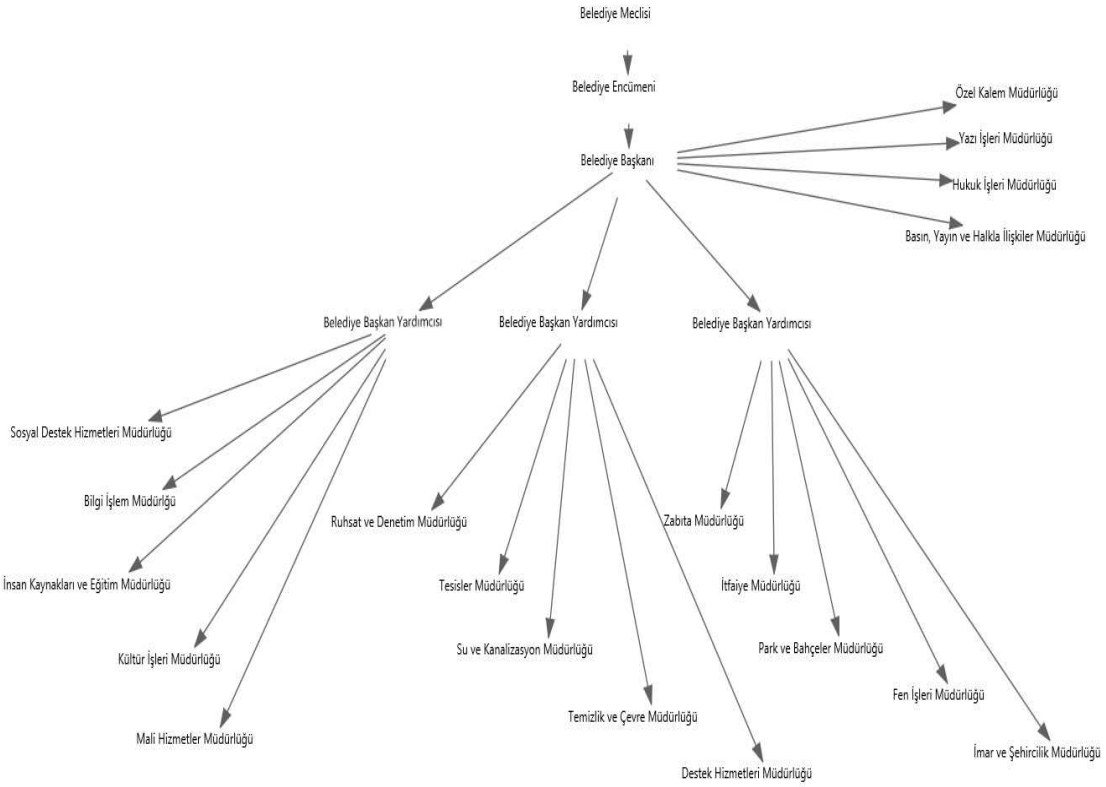
Lüleburgaz'ın toplam nüfusu 2019 yılı ADNKS sonuçlarına göre (149.184) kişidir. Lüleburgaz merkezde 119.460 kişi, belde ve köylerde ise 29.724 kişi ikamet etmektedir. Merkez nüfusunun 60.181'i erkeklerden 59.279'u da kadınlardan oluşur. Nüfus artış oranı ülke genelinin çok üzerinde olup, artış genellikle diğer bölgelerden ve köylerden şehre yoğun göç gerçekleşmektedir (www.luleburgaz.bel.tr).

İlçe merkezinde ağırlıklı olarak genç nüfus yapısı göze çarpmaktadır. Aileler genelde 1–3 çocuklu olup, aile planlamasına uyulmaktadır. Kırsal alanda geleneksel toplum yapısı, sosyal yapı, gelenek-görenekler, örf ve adetler nispeten devam etmekte ise de ilçe merkezi ve beldelerde kent kültürü gelişmiştir. İlçede Sivil Toplum Kuruluşları önemli bir yer tutmakta olup, değişik amaçlarla kurulmuş 243 adet dernek faaliyet göstermektedir. Mesleklere göre nüfusun (%60)'ı çiftçi, (%20)'si esnaf, (%20)'si ise işçi,

memur ve serbest meslek erbabından oluşmaktadır. İlçemiz halkının genel refah seviyesi iyi durumdadır. Çiftçilikle uğraşan ailelere düşen tarım arazileri Türkiye ortalamasının çok üzerindedir. İlçe halkının büyük bir kısmı balkan ülkelerinden eski yıllarda göçmen olarak gelip yerleşmişlerdir. Sanayinin ilçemize gelmesi ile Anadolu'dan da bölgemize büyük bir göç olmuş ve halen devam etmektedir. İlçede Türkçe dışında başka bir dil konuşan vatandaş topluluğu bulunmamaktadır (www.luleburgaz.bel.tr) Lüleburgaz'ın merkezinde okuma yazma oranı (% 99,9)'dür. İlçede 74 eğitim kurumu ve 2 kütüphane bulunmaktadır. Ayrıca 6'sı özel 2'si kamu hastanesi olmak üzere 8 hastane vardır.

3.2.3. Lüleburgaz Belediyesi'nin İdari Yapısı

Şekil 3.1. Lüleburgaz Belediyesi'nin İdari Yapısı

Yazar tarafından Maxquda programında hazırlanmıştır.

Kaynak: luleburgaz.bel.tr Erişim tarihi 01.06.2020

3.2.4. Lüleburgaz Belediyesi'nin Vizyon, Misyon ve Değerleri

Lüleburgaz Belediyesi'nin sosyal belediyecilik alanında yaptığı yatırımlar gerek akademilerle gerek farkındalık yarattığı konularla dikkati çekmektedir. Yaptığı yatırımlarla vizyon, misyon ve değerleri örtüşmektedir. Bu bakış açısı aynı zamanda yapılacak uygulamalarında zeminini hazırlamaktadır. Lüleburgaz Belediyesinin stratejik planı incelendiğinde vizyon, misyon ve değerlerinin aşağıdaki biçimde belirlendiği görülmektedir. Bu vizyon, misyon ve değerler şu şekildedir;

Tablo 3.1. Lüleburgaz Belediyesinin Vizyon, Misyon ve Değerleri

Vizyon	Ekonomik ve sosyal ihtiyaçların giderildiği, bireylere gelişim imkânı sunulan, mutlu hissettikleri ve sevgi bağı kurdukları Soyadı Kültür Olan Lüleburgaz
Misyon	Belediye hizmetlerini etkin bir şekilde yerine getirerek, Hayatlarını kolaylaştırmak ve korumak, tarihi, kültürel, doğal ve fiziksel miraslara sahip çıkmak, sürdürülebilir kılmak, değişime ve gelişime her daim hazır kent yaratmak
Değerlerimiz	Güvenilir, örnek, çalışkan, şeffaf, katılımcı, cömert, insan hakları ve çevreye saygılı, kaynakları bilimsel ve düzgün kullanan, sevgi ve saygıya dayalı ekip ruhu ile çalışan

Kaynak: www.luleburgaz.bel.tr, (Erişim Tarihi 29.05.2019)

Lüleburgaz belediyesi vizyonunda belediyenin ekonomik sosyal ihtiyaçların giderildiği diyerek yardım boyutunu, bireylere gelişme imkânı diyerek mobilizasyon ve rehberlik etmeyi, "Soyadı Kültür olan Lüleburgaz" ifadesi bu gelecekte bulunmak istedikleri konuma ilişkin bakış açılarını vurgulamıştır.

Misyon açısından bakıldığında ise "hayatları kolaylaştırmak" ve "değişime ve gelişime daima hazır bir kent" yaratmak sosyal belediyecilik işlevlerinden "yatırım" ve "yardım" ve "rehberlik" ile ilişkilidir.

Değerler incelendiğinde "çalışkan, kaynakları bilimsel ve düzgün kullanan, insan hakları ve çevreye saygılı örnek bireyler, çalışkan ve ekip ruhu taşıyan bireyler olmak" sosyalizasyon ve mobilizasyon, eğitim yatırımları ile ilişkilidir. Buradan hareketle Lüleburgaz değerlerini eğitim akademilerinde ve diğer çalışmalarında yansıtıcı sosyal belediyecilik uygulamaları sürdürmektedir.

3.3. Lüleburgaz Belediyesi'nde Sosyal Belediyecilik Uygulamalarına Yönelik Araştırma ve Bulgular

3.3.1. Lüleburgaz Belediyesi'nin 1934 Yılı Belgesi

Yeşil Ova Spor Kulübü kabul edilen esas yasasına göre, 4 Haziran 1931'de Lüleburgaz'da ilk kez Yeşil Ova Spor Kulübü kurulmuştur. Bu kulüp 6 şube ile faaliyetlerine başlamıştır. Bkz. EK 5)

Futbol Şubesi: Futbol, tenis, voleybol, basketbol ile faaliyet göstermiştir.

Güreş Şubesi: Güreş, boks, iskrım, diks, sıklet atma faaliyetlerini göstermiştir.

Beden Hareketleri Şubesi: Jimnastik, yürüyüş, koşular, bisiklet, atlamalar, halat çekme vb. faaliyetler göstermiştir.

Avcılık Şubesi: Avcılık, binicilik ve silah atma faaliyetleri göstermiştir.

Musiki Şubesi: Müziğin her alanında faaliyet göstermiştir.

Temsil Şubesi: Müsamere, balo, eğlence, dans ve kulüp mensuplarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere faaliyetler göstermiştir (24 Haziran görüşmelerden elde edilen matbu kaynaklar).

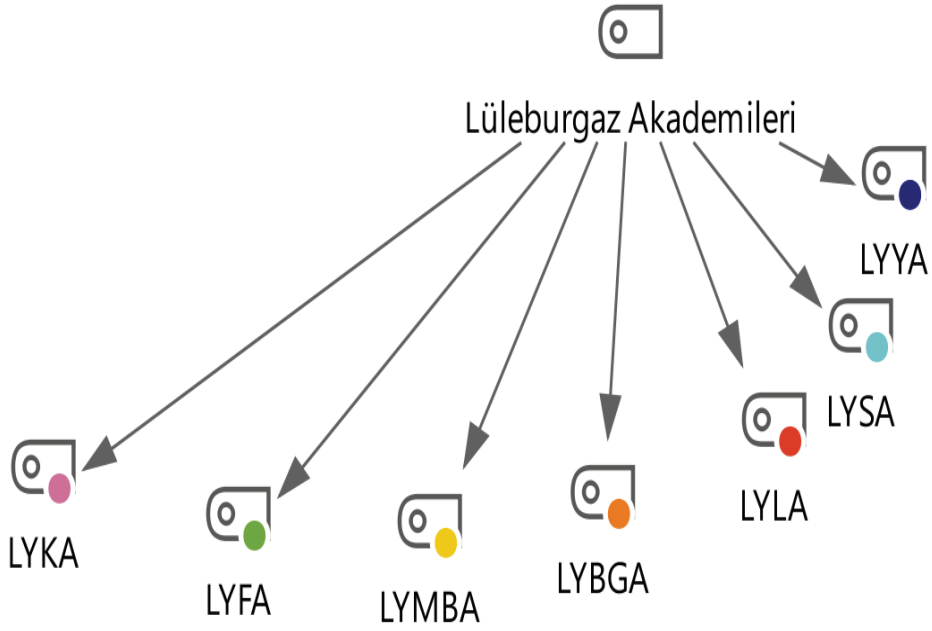
Bu şubeler o dönemde sosyal, kültürel, sportif ve sanatsal faaliyetlerin temelini oluşturmuştur. Günümüzde akademilerin gerçekleştirdiği faaliyetler ve işlevlerle benzerlik göstermektedir.

3.3.2. Lüleburgaz'ın Faaliyet Raporlarına Göre Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ile İlgili Bulgular

Lüleburgaz Belediyesi sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve eğitim uygulamalarını akademiler üzerinden gerçekleştirmektedir. Lüleburgaz'da toplam 7 akademi bulunmaktadır. Bu akademiler soldan sağa işlevlerine göre sıralanmıştır.

3.3.2.1. Sosyal Belediyecilik Açısından Lüleburgaz Akademileri

Şekil 3.2. Lüleburgaz Akademileri

Lüleburgaz Belediyesinin akademiler üzerinden bir kent inşa etmesi hem tanınırlığını hem de anlaşılırlığını arttırmaktadır. Bu akademiler sadece birer mekân değil şehrin simgeleri ve sosyalleşme alanlarıdır. Sosyal sorunlar üzerine giderek çözüm bulmaya çalışan kent akademilerle ihtiyaç çeşitliliği yaratmaktadır. Kentlinin değerlerinin, kentin değerleriyle buluşma noktaları sağladığı ve gelişme sağlayarak tam olduğu yerdir (bogachandundaralp.wordpress.com/Dündaralp, 2011).

Her akademi farklı bir grup ihtiyacına yönelik yapılmaktadır. Bu akademiler ilgi grupları ile ilgi alanlarını yeniden keşfetme imkânı sunacaktır. Toplumun tabanına yayılma sağlanarak eğitim, kültür, spor, sosyal, ekonomik faaliyetler tabana yayılmaktadır.

3.3.2.1.1. Lüleburgaz Yıldızları Futbol Akademisi (LYFA)

2013 yılında 80.000 m² üzerine inşa edilen tesisin 7 blok Akademi Binası, enerji merkezi, kafeterya, park danışma ofisi, akademi danışma ofisi ve 3 adet futbol sahasından oluşmaktadır. Kapalı alan 5.386 m², futbol sahaları 16.298 m² ve yeşil alan toplamı 58.316 m²'dir(luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/).

Akademinin öncelikli amacı her yaş gruplarını kapsayan bir eğitim alanı yaratılmasıdır. Kent çocukların her alanda gelişmesine olanak tanır geleceğe yapılan bir yatırım olarak görür. Kentte atıl kalmış alanların parklarla donatılarak etkileşimin arttığı bir ortam hazırlanmaktadır. Çocuk parkları; engelli çocuklarında sosyal hayata dahil edilmesi için sıradan yapılamamakta çeşitlilik içermektedir. LYFA çocukları bağımlılıklardan, suçtan ya da teknolojik sömürüden kurtarmanın, sosyalleşmenin bir uzantısı olarak görülmektedir. Sadece çocuklara hizmet vermeyen bu tesis tüm toplumun paylaşımındadır. Ayrıca spor ve farklı faaliyetlerin gerçekleşme alanıdır(Sain, 2017:51).

Akademi de her alan birbirini tamamlayıcı konumdadır. Spora duyulan ilgiyle spor çeşitliliği ve eğitimi artacaktır. Lüleburgaz Belediyesi Tesisler Müdürlüğü'nün 2019 yılı verilerine göre LYFA 'da 7 Spor Okulu (Öğrenci Sayısı 1000), U-12,13,14,15 resmi müsabakaları (Futbol ve basketbol 150 müsabaka), MEB'e bağlı ilk ve ortaöğretim seviyesindeki okulların müsabakaları (Futbol, futsal, voleybol, hentbol, basketbolda 200'e yakın müsabaka…), 8 Ülke 13 adet Yerel, Ulusal ve Uluslararası Spor Turnuvası 2935 sporcu katılımı sağlanmıştır(Lüleburgaz Tesisler Müdürlüğü 2019 pptx).

3.3.2.1.2. Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi (LYSA)

800 kişi kapasiteli insanların kültür ve sanatla bağ kurmasını amaçlayan, çok amaçlı bir tesistir. Bu tesiste derslikler, atölyeler ve çalışma odaları bulunmaktadır (Sain, 2017: 53).Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi sosyal nitelikli uygulamalarla kent kültürüne katkı sağlamaktadır. Lüleburgaz halkının sosyokültürel ihtiyaçlarının kent ve kentlinin değerini yansıtmaktadır. (bogachandundaralp.wordpress.com).

Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi'nde (LYSA) sinema süreçleri hakkında temel eğitimler verilmiştir. 16 haftalık eğitimin ardından katılımcıların çektiği iki kısa filmin galası Lüleburgaz Yıldızları Sanat Akademisi'nde (LYSA) yapılmıştır. "Herkes film

çekebilir" sloganıyla kurulan Film Akademisi, ilk eğitimine 7 Nisan'da 33 katılımcı ile başlamıştır (luleburgaz.bel.tr).

3.3.2.1.3. Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi (LYKA)

2015 yılında açılan Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi (LYKA) çevreci, kent kimliğini yansıtan, toplum yararını amaçlayan, yaşam kalitesini geliştiren, park, bahçe ve spor alanlarını kapsayan, el becerilerini geliştiren, kadınları üretime yönelten ve topluma kazandıran örnek bir yapıdır. Kadın ve çocukların uzman kişilerle gelişim sağlayacakları, halkın katılımı ile yapılan etkinliklerle çözüm üretebilen bir akademi olarak düşünülmüştür (Sain, 2017: 54).

Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi (LYKA) içinde barındırdığı; ortak sosyalleşme alanları, (konferans ve sergi salonu, hukuk birimi, kütüphane ve okuma salonu, spor mekanları, el becerisi geliştirme alanları, ikinci el eşya işleme, satış ve dağıtım alanı, kadın sivil toplum kulüpleri) kreş ve gündüz bakım evi ile çocuk kulübü, açık ve kapalı oturma alanı mekanlarını içeren park alanına da hizmet verebilecek kafeterya ve dinlenme alanı, park alanı ve açık otoparktan oluşmaktadır. Lüleburgaz Yıldızları Kadın Akademisi'nde (LYKA), çocuklar için barınma ve bakım, kadınlar için barınama evleri 24 açık tutulmaktadır. Böylelikle akademi kendi için bir yaşam alanı sunmaktadır. Bu spor, atölye ve ekolojik tarım faaliyetlerinin sonucu doğa-yaşam-insan bağı kurulmuştur (luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/).

Resim, tasarım atölyesi, ebru, keçe, örgü, ahşap-kağıt rölyef, doğal taş, jimnastik, bale, yoga, step-aerobik, modern dans kursları ile eğitimleri (12 kurs, 388 kursiyer), konaklama 82 kişi, hobi Bahçeleri 112 adet, kütüphane 1200 adet kitap(36 üye), limer (17 kullanıcı) katılımıyla gerçekleşmiştir (Lüleburgaz Tesisler Müdürlüğü 2019 slayt).

3.3.2.1.4. Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet Ve Bisiklet Akademisi (LYMBA)

Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet Ve Bisiklet Akademisi'nde bisiklet ve motor yolları, eğitim binası, 16 misafir kapasiteli ulusal ve uluslararası konukevi, gözetleme kulesi, kafeterya, soyunma, duş, tuvalet, çamaşırhane, bisiklet ve motosiklet tamir ve satış birimi ile çok amaçlı bir tesis hedeflenmiştir. (luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/).

2017 yılında hizmete açılan LYMBA ile kentin trafik sorunu ve kent merkezinin yayalaşmasından sonra alternatif ulaşım araçlarına ilgiyi artırmıştır. Bu akademi

sürdürülebilir ulaşım bilincini oluşturmak için bisiklet kullanımını yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. Lüleburgaz'ın ulusal ve uluslararası bisiklet ve motosiklet kullanıcılarının geçiş güzergâhında yer alması sebebiyle konaklama talebi oluşmaktadır. Bunun sonucunda konaklama tesisleri inşa edilmiştir (luleburgaz.bel.tr/stratejik-plan/).

2017 yılı bisiklet kültürünü oluşturmak adına 'Bisiklet Yılı' olmuştur. Kentin ekonomik, bilimsel, kültürel ve sosyal gelişimine katkı sağlaması için örnek bir uygulamadır. Bu özel yıl kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerden bir tanesi de 14-15 Ekim 2017 tarihinde Lüleburgaz'da ilk kez gerçekleştirilen Lüleburgaz Bisiklet Festivali olmuştur. Sonrasında festivalin geleneksel hale gelerek her yıl Ekim ayının 2.hafta sonu yapılmasına karar verilmiştir ve 13-14 Ekim 2018 tarihilerinde iki tam gün süren festival programı ile 'Lüleburgaz Yıldızları Bisiklet ve Motosiklet Akademisi'nde' gerçekleştirilmiştir.

Bisiklet Yılı faaliyetleri arasında en kapsamlı faaliyet olarak yer almış ve her yıl düzenlenen 'LÜBİFEST' ile, bisikletin kent ve insan yaşamında yarattığı ve yaratacağı faydaları kalabalık bir kitleye tek seferde ve bir coşkuyla aktarma imkânı yakalanmıştır. Kentte bisiklet kültürünü yaygınlaştırmaya ve bisiklet kullanımının beraberinde getirdiği özgürlük, eşitlik kavramları açısından farkındalık yaratmaya, sağlık, çevre ve ekonomik faydalarına değinmeye çalışılarak "Kentler Araçlar için Değil, İnsanlar İçindir" düşüncesi yaygınlaştırılmaya ve benimsetilmeye çalışılmıştır.

Akademi de konaklayan sayısı 229 uluslararası, 52 ulusal, bisiklet kullanım 9520 kişi, bisiklet eğitimi 1352 bisiklet bakım eğitimleri verilmiştir (luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/).

3.3.2.1.5. Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi (LYLA)

Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisi Trakya Bölgesi'nin kapsamlı yerel lezzetlerini tanıtma ve gastronomi merkezlerinden biri haline gelmesini hedeflemiştir. 2013-2023 Trakya Bölgesi Turizm Master Planı kapsamında Trakya Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan bölge turizminin geliştirilmesi amacıyla eylem planı oluşturulmuş ve 62 öncelikli turizm ürünü belirlenmiştir. Plan içeriğinde önem verilenler yerel lezzetlere yönelik turizm ürünlerinin oluşturulmak, işletmelerin yiyecek-içecek kalitesini yükseltmek ve geliştirmek, yöresel lezzetlerin araştırılması ve ticaretini sağlamak, nitelikli eleman yetiştirilmesini desteklemektir. Bu faaliyetler bölgenin ekonomik gelişimine somut katkılar sağlayacak

niteliktedir. Ayrıca açılan kurs ve etkinlikler aracılığıyla kent halkı katılımı sağlanmıştır (Sain, 2017: 56).

Lüleburgaz Yıldızları Lezzet Akademisinde, gastronomi alanında temel bilgileri öğreterek yaratıcılığın ortaya çıkmasına olanak tanımak üzere; yeme-içme kültürü ve adabı konularında bilinç uyandırmak, bilinci artırmak, bu kapsamda doğru ve ekonomik malzeme seçimi-pişirme teknikleri, menü düzenleme, servis ve sunum incelikleri gibi konularda eğitimler, Belediye Başkanı Dr.Murat Gerenli ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Nedim Çetin'in 22 Kasım 2018 tarihinde imzaladığı protokol ile başlatılmıştır. 2018 yılı aralık ayında başlayan eğitimlerde 9 hafta boyunca hafta içi 5 gün, ilk kurs 09.00-12.15 arasında, ikinci kurs da 13.00-16.15 saatleri arasında 20 şer kişilik gruplarla gerçekleştirilmiştir. Toplam olarak 375 kişinin başvurusu alınmıştır. (luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/).

3.3.2.1.6. Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi (LYYA)

Lüleburgaz Yıldızları Yüzme Akademisi spor, eğitim rekreasyon alanlarına sahip olan örnek bir model olarak ele alınmıştır. Tesisin çevre ve kentle bütünleşmesi ve değer katması ana hedeflerindendir. Her kesimi yönelik geliştirilen projede koşu parkuru ve bisiklet yolları gibi açık alan spor aktiviteleri de benzer şekilde yeşil alanları daha tanımlı kılmanın yanı sıra spor alanlarının daha etkin kullanılması ve şehir hayatı ile bütünleşmesinin sağlanmaya çalışıldığı belirtilmiştir. Spor etkinliklerinin toplum içinde heyecan yaratması ve toplumu eğlendirerek bir sosyalleşme sağlaması öngörülmektedir. Sporcular ilk çağlardan beri kahraman gibi görülmüş, kentler bugün olduğu gibi spor müsabakalarına ev sahipliği yapmak için yarışmışlardır. Planlama aşamasında olan Yüzme Akademisi, kentin itibarını arttıracak, spor eğitimi ve müsabakaları için bir merkez olması hedeflenmiştir. Bu da bu akademinin halkla diyalogu geliştirmenin yanında aynı zamanda bir yatırım projesi olarak görüldüğünü göstermektedir. Bu akademi ile Lüleburgaz yüzme yarışmalarına ev sahipliği yapmayı belediyeler arası marka değerini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Ayrıca bu akdeminin de Lüleburgaz'ı temsil etmesi hedeflenmiştir. (www.arkitera.com).

3.3.2.1.7. Lüleburgaz Yıldızları Bilişim Ve Garaj Akademisi (LYBGA)

Dünyada yaşanan teknolojik gelişmeler ışığında gelişmiş ülkeler kodlama öğrenmekle ilgili çalışmalarını hızlandırılmışlardır. Türkiye'de farkındalık sağlamak amacıyla 2014 yılında Lüleburgaz Belediyesi Bilişim Garaj Akademisi projesi ile çocuklara ve gençlere kodlama konusunda yetkinlik kazandırmak amacı ile eğitim vermeye başlamıştır. 2018 İnovasyon ve Tasarım Yılı Etkinlikleri kapsamında 7-17 yaş arası çocuk ve gençlerimize 21.yy yetkinliklerini kazandırmak için Lüleburgaz İnovasyon Merkezi (LİMER) bilgisayar sınıfı açılmış, prototip laboratuvarında, Bilişim Garaj Akademisinde eğitim verilmiştir. 240 çocuk ve genç programlama, web tasarım, 3D tasarım, robot tasarım ve üretimi, bilişimde girişimcilik vb. konuları içeren ücretsiz eğitimler almışlardır. (luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/).

Ayrıca öğrenciler Bilişim Garaj Akademisi internet ortamından 2 yıl boyunca her gün ve her saat hiçbir ücret ödemeden uzaktan eğitim sağlamıştır. Projeni çocuklara var olan öğrendikleri teknolojinin alt yapısını, çalışma prensiplerini ve onu oluşturan bileşenleri de görmelerini ve öğrenmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Farkındalıklarını arttırdıkları gençlerin bilgisayar okuryazarı olmaktan çok kod okuryazarı olmalarını sağlamayı amaçlamıştır. LYBGA aynı zamanda çözüm odaklı olma, neden sonuç ilişkisi kurma, sistematik düşünme, yaratıcılık ve eleştirel bakış açısını çocuklara kazandırmayı hedeflemiştir (luleburgaz.bel.tr/stratejik-plan/)

3.3.2.2. Lüleburgaz Akademilerinin Sosyal Belediyecilik İşlevleri ve Hizmet Sunulan Gruplar Bakımından Faaliyet Raporlarında İncelenmesi

Tablo 3.2. Lüleburgaz Belediyesi Birincil Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının İşlevleri ve Hizmet Sunulan Gruplar Açısından Değerlendirilmesi

Akademi Adı	Faaliyet yılı	Etkinlik, faaliyet ve aktivite	Sosyal belediyecilik işlevi	Hizmet sunulan gruplar	Katılım
LYFA	2013 yıl sonu	68	Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon Mobilize etme, yönlendirme ve rehberlik etme	G, Ç, E, Y, K	24.679
LYKA	2015 yıl sonu	132	Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon Mobilize etme, yönlendirme ve rehberlik etme, belediye-halk diyaloğu	G, Ç, E, Y, K	21.610
LYMBA	2017	53	Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon Mobilize etme, yönlendirme ve rehberlik etme	G, Ç, E, Y, K	25.549
LYLA	2018 yıl sonu	2	Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon Mobilize etme, yönlendirme ve rehberlik etme	G, Ç, E, Y, K	1064
LYSA	2018 Sadece film atölyesi)	1	Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon Mobilize etme, yönlendirme ve rehberlik etme	G, Ç, E, Y, K	33
LYBGA	2018	1441	Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon Mobilize etme, yönlendirme ve rehberlik etme	G, Ç, E, K	17.645
LYYA	-	-	Yatırım	G, Ç, E, Y, K	-
Bisiklet taksi	2017	5 adet	Sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyon Mobilize etme, yönlendirme ve rehberlik etme, belediye-halk diyaloğu, yardım etme, gözetme	E, Y, K*	11.009

Gençler: G, Kadınlar:K, Çocuklar:Ç, Engelliler:E, Yaşlılar:Y, *Özellikle Hamile Kadınlar

2014-2019 yılları arası akademilerde gerçekleşen faaliyetler, etkinlikler ve katılım sayıları 2014 ile 2019 arasını kapsayan faaliyet raporlarından yararlanılarak tablolaştırılmıştır.

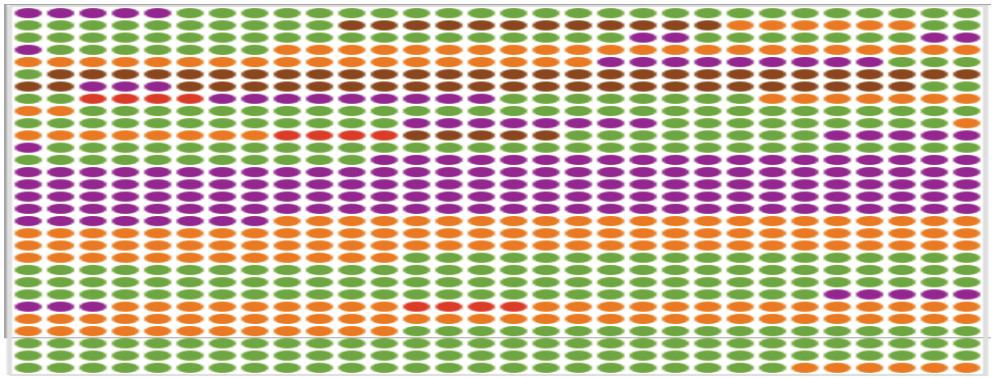
2014-2019 arası faaliyet raporları analiz edildiğinde akademilerin işlevsellik olarak değerlendirilmesinde LYKA, LYFA ve LYMBA akademilerinin daha fazla işlevsel olduğu ve faaliyet raporlarında daha fazla yer aldığı görülmektedir. Bu Lüleburgaz Belediyesi'nin düzenlediği Temalı Yıllar etkinlikleri ile de bağlantılıdır. Ayrıca tabloda işlevselliği az veya görülmeyen akademilerin yatırım aşamasında olduğu ya da yönetsel sorunlar yaşadığı görülmektedir.

Şekil 3.3. Akademilerin İşlevselliği

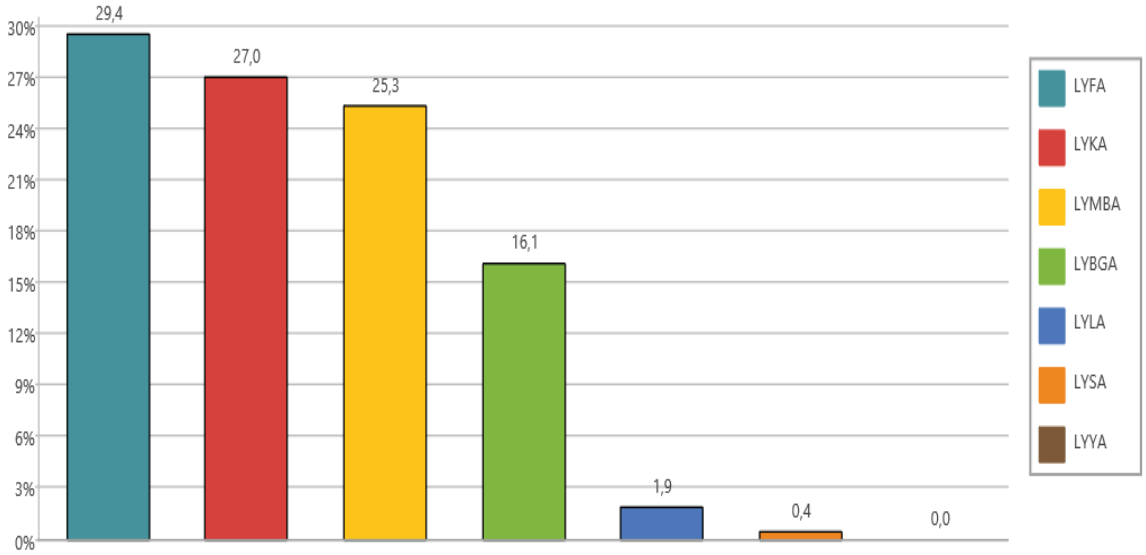
Faaliyet raporlarının taranması sonucunda LYKA ve LYFA'nın belge portresinde daha fazla yer aldığı görülmektedir.

Şekil 3.4. Akademilerin Belge Portresi

Ayrıca akademilerin faaliyet raporlarında ki işlevsellik oranlamasına baktığımızda LYKA ve LYFA'ya işlevsellik olarak yaklaşan LYMBA görülmektedir.

Şekil 3.5. Akademilerin Yüzdelik Analizi

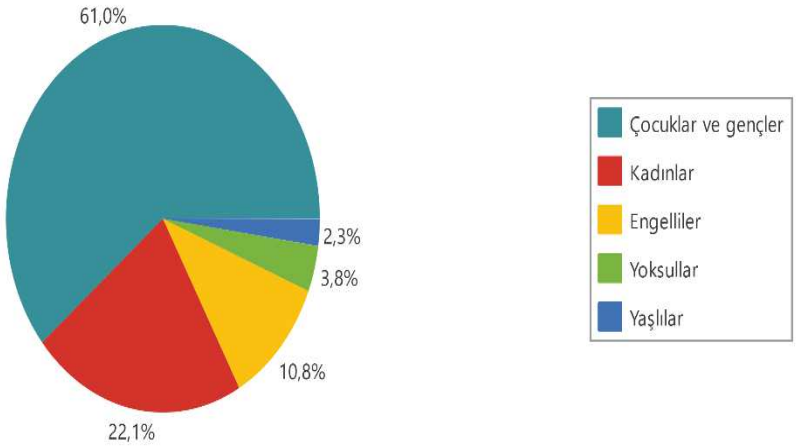

2011-2019 arası faaliyet raporları analiz edildiğinden hizmet sunulan kesimlerde farklılıklar göze çarpmaktadır. Genel olarak ağırlık çocuklar, gençler ve kadınlara verilmiştir.

Şekil 3.6. Hizmet Sunulan Grupların Yıllara Göre Dağılımı

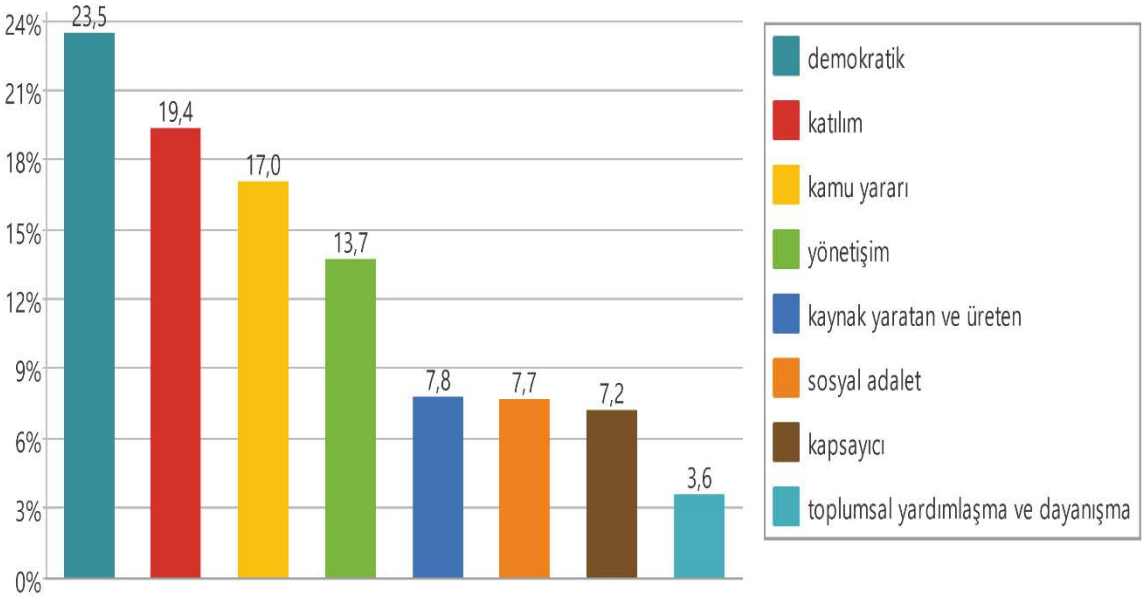

Şekil 3.7. Hizmet Sunulan Grupların Yüzdelik Analizi

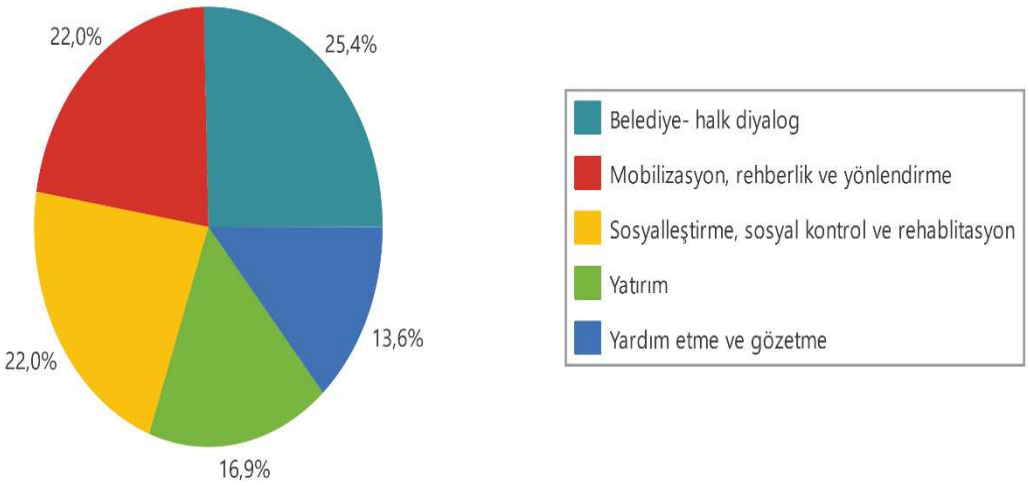
2011-2019 arası faaliyet raporlarında sosyal belediyecilik ilkelerini analiz ettiğimizde, demokratik bir kent olduğunu ve katılım oranın yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmaktadır.

Şekil 3.8. Faaliyet Raporlarında Sosyal Belediyecilik İlkeleri

2011-2019 arası faaliyet raporları incelendiğinde Lüleburgaz Belediyesinin sosyal belediyecilik ilkeleri açısından değerlendirilmesi gerçekleştiğinde belge analizi yapıldığında demokratiklik ve katılımın yüksek olduğu, sosyal adalet ve yardımlaşmanın daha düşük seviye olduğu görülmektedir.

Şekil 3.9. Faaliyet Raporlarında Sosyal Belediyecilik İşlevleri

3.3.2.3. Dezavantajlı Kesimlere Yönelik Bisiklet Taksi Uygulaması

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Programı kapsamında hazırlanan "Bisikletlerimizle İklim Değişikliğine Karşı Mücadele Ediyoruz" (WeStruggle with Climate Change with Our Bicycles) projesi 6 Mart 2017 tarihinde Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Merkezi Finans ve ihale Birimi tarafından desteklenmiştir. Proje 48.305,79 € hibe almaya hak kazanmıştır." Bisikletlerimizle iklim değişikliğine karşı mücadele ediyoruz" adlı TR2013/0327.05.01-02 referans numaralı projenin sözleşmesi, Lüleburgaz Belediye Başkanı ile Merkezi Finans ve ihale Birimi yetkilileri arasında 15 Haziran 2017 tarihinde Ankara'da imzalanmış olup; projenin uygulaması 15 Eylül 2017 tarihi itibariyle başlamıştır. Uygulama süresi 12 ay olan proje ile ilçemizde karbon salınımını azaltmak için bisiklet taksi pilot uygulamasının başlatılması, halkın bisiklet kullanmaya teşvik edilmesi, ilçenin karbon salınım oranlarının tespit ve kontrol edilmesi ve yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili bilinçlendirilmelerin ve yerel aktörler ile konuyla ilgili iş birliklerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Projenin başlangıç-izleme toplantısı, 16 Ekim 2017 tarihinde Lüleburgaz Belediyesi'nde gerçekleştirilmiştir. TR2013/0327.05.01-02 referans numaralı proje kapsamında; Aralık 2017 itibariyle 3 adet bisiklet taksi alımı gerçekleştirilmiştir. (luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/)

Bisiklet taksi uygulaması hem çevre dostu olması hem de engelli, yaşlı ve hamile vatandaşlar için kolaylık saplaması açısından kentte değer katan bir uygulama olmuştur. Aynı zamanda temel bisiklet eğitimleri verilerek bisiklet kullanımı teşvik edilmiştir. Çevre sorunlarına farkındalık konferansları düzenlenerek halk bilinçlendirilmiştir. Bu uygulamalar sonucunda kentte karbon salınımının düşürülmesi, çevresel sorunların azaltılması ve iklim değişikliği hakkında farkındalık yaratılması hedeflenmiştir. (luleburgaz.bel.tr/iste-luleburgazin-bisiklet-taksileri/)

Lüleburgaz'da hizmet veren bisiklet taksi uygulamasından 11009 kişi faydalanmış olup, hizmet sunumu devam etmektedir. Proje süresince 711 engelli, 4073 yaşlı, 2916 ebeveyn, 3017 çocuk,174 hamile ve 118 turiste hizmet sağlanmıştır. Proje uygulama süresi tamamlandıktan sonra da proje faaliyeti olarak başlayan "Bisiklet Taksi" hizmeti vatandaşa sunulmaya devam etmektedir. (luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/

2011-2019 arası faaliyet raporlarında sosyal belediyecilik işlevlerinin analizinde ise belediye ve halk arası diyalog işlevi % 25,4 ile ön plana çıkmaktadır. Yardım etme ve gözetme işlevi ise %13,6 düzeylerindedir. Bisiklet taksi yardım etme ve gözetme işlevinin içinde yer almaktadır.

3.3.2.4. Sosyal Belediyecilikle İlişkili Tamamlayıcı Uygulamalar

Lüleburgaz Belediyesi'nin akademiler öncesinde daha etkin kullandığı belediyenin hizmet binaları, atölyeleri, buz pisti, Aşkiye Neşet Çal sahnesi ve çeşitli etkinlikleri akademilerle birlikte sosyal belediyecilik uygulamaları açısından tamamlayıcı uygulamalar niteliğindedir. Bu uygulamalar ilgi gruplarına göre daha çok gençler, kadınlar, çocuklar ve yardıma muhtaç olanlara yönelik olmuştur. Sosyal belediyecilik işlevlerinin tümünü kapsamaktadır. Akademilerin açılmasıyla birlikte yardım etme işlevi değişkenlik göstererek düşüşe geçmiştir.

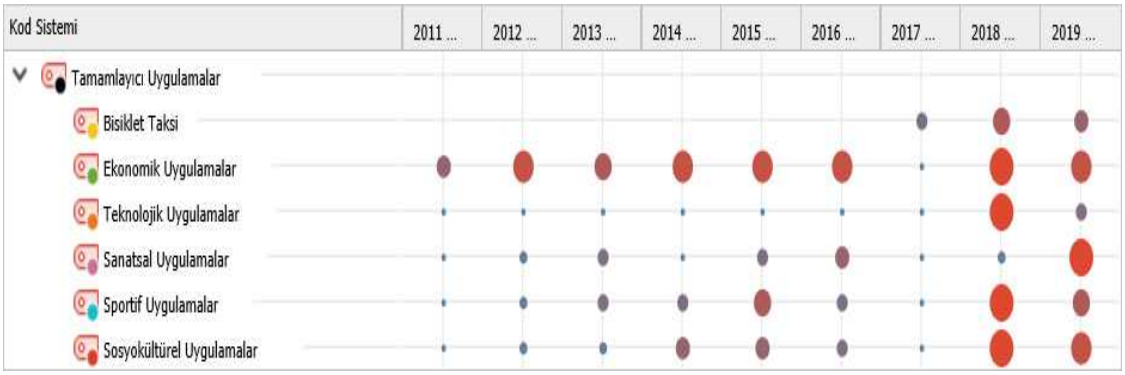
Tablo 3.3. Lüleburgaz Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik ile İlgili Tamamlayıcı Uygulamaları

Tesis adı	Faaliyet ve Etkinliklerin Çeşitleri ve Başlangıç Yılları	Toplam Katılım Sayısı
LİMER	23 İnovasyon ve girişimcilik konferansı, söyleşisi ve semineri (2018)	2.395
Belediye hizmet binaları	Sosyal, kültürel, sanatsal, sportif, eğitsel faaliyetler (2012)	61.578
Ekin Atölyesi	Halk oyunları, modern dans ve step aerobik, cam ve seramik kursları (2012)	10.958
Buz Pisti	Buz pisti eğitimi (2014)	59.618
Kongre Meydanı	Konser (2018)	58.500
Aşkiye Neşet Çal Sahnesi	Tiyatro, konser, dans gösterisi, seminer, panel, eğitim, toplantı, söyleşi (2012)	20.074
Atölye çalışmaları	6 atölye (2016)	2.679
Sağlıklı Yaşam Döngüsü faaliyetleri	15 etkinlik (2018)	1.365
Sosyal ve Kültür İşleri	Sosyal yardım (2012)	6.323

Kaynak: (luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/ ve luleburgaz.bel.tr/stratejik-plan/)

Lüleburgaz Belediyesi'nin tamamlayıcı uygulamalarının analizi sonucunda ekonomik uygulamalarının düzenli ilerlediği görülmektir. Bu ekonomik uygulamalar sosyal yardımları, teşvikleri ve destekleri kapsamaktadır. 2018 ve 2019 yıllarında sportif ve sosyokültürel uygulamalarının artışı gözlenmektedir.

Şekil 3.10. Faaliyet Raporlarında Tamamlayıcı Uygulamalar

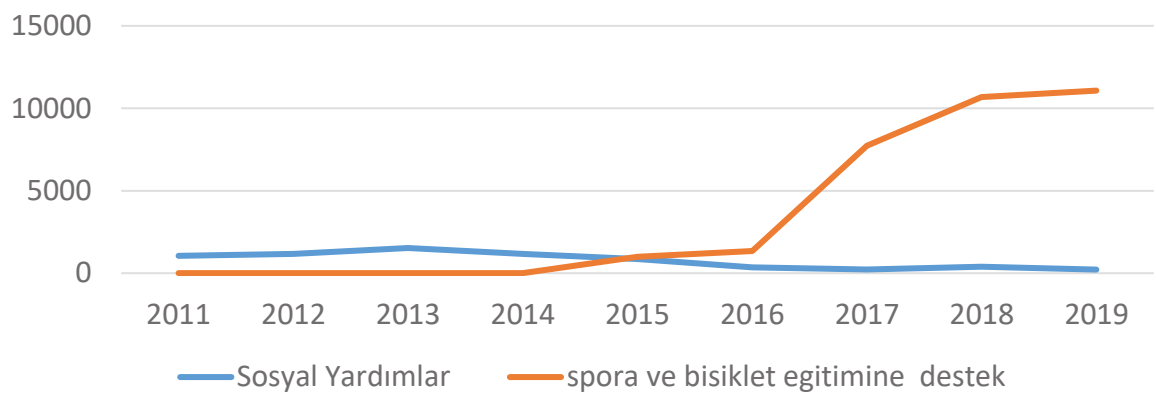

Tablo 3.4.Yıllara Göre Sosyal Belediyecilik Faaliyetlerinin Değişimi

Yıllar/ Faaliyetler	Sosyal yardımlar	Sportif, kültürel teşvikler ve destekler
2011	1.049	10 ev hanımı destek
2012	1.164	4 amatör spor kulübüne destek
2013	1.527	12 spor kulübü ve derneğe teşvik ve destek
2014	1.161	12 spor kulübü ve derneğe teşvik ve destek (malzeme yardımı)
2015	861	1000 öğrenci spora teşvik ve 4 spor kulübüne destek
2016	346	1330 öğrenci spora teşvik, 2 başarılı sporcuya yardım, 10 spor kulübüne destek
2017	224	2 amatör sporcu ve 3 amatör kulüp desteği, 500 kişi spora teşvik, 30 öğrenciye destek, 7.200 kişiyi bisiklet kullanımına teşvik
2018	398	13 amatör spor kulübüne ve 2 amatör sporcuya eğitim desteği, 6 amatör kulübe ve sporcuya mekân tahsisi, 776 kişiyi spora teşvik, 9520 bisiklet kullanımı ve 1353 bisiklet eğitimi, 540 sporcu ve öğrenciye eğitim, nakdi ve malzeme yardımı,
2019	270	10 amatör spor kulübüne destek, 2 amatör sporcuya destek, 6amatör sporcu ve spor kulüplerine mekan tahsisi,

Kaynak: Lüleburgaz Belediyesi Faaliyet Raporları, 2011-2019.

Grafik 3.1. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarında Yıllara Göre Değişim

Lüleburgaz belediyesinin 2011 yılından itibaren sürdürdüğü sosyal yardımlar ve sosyal ve kültürel faaliyetler dikkate alındığında belediyenin 2011 yılında 1049, 2012 de 1164, 2013 'de 1527 bu yıldan sonra sosyal yardımlar düşüşe geçmiş ve 2019 yılına geldiğimizde 270 kişiye sosyal yardım sağlandığı görülmüştür. Sosyal kültürel hizmetler ise sosyal yardımların aksine artarak devam etmiştir. Bunun yerine akademiler eliyle sosyal mobilizasyonu sağlamak, malzeme yardımı yapmak gibi hizmetler yıllar itibarı ile artarak devam etmiştir. Dolayısıyla yıllar itibarı ile işlevsel olarak sosyalleştirme, sosyal kontrol ve rehabilitasyonun ve mobilize etme, yönlendirme ve rehberlik etme işlevlerinin daha yaygın olarak gerçekleştirildiği görülmektedir.

3.3.3. Lüleburgaz Belediyesinde Sosyal Belediyecilik Konusunda Yapılan Görüşmelerin Değerlendirilmesi

Görüşmeye katılan sayısı dokuzdur. Bu kişilerin 5 tane belediye görevlisi, 1 tanesi eski belediye görevlisi ve 3 tanesi sivil toplum kuruluşu görevlisidir.

Aşağıda Lüleburgaz Belediyesi'nden temin edilen dokümanlar ve belgelerden yararlanılmıştır. Ayrıca Lüleburgaz Belediyesinin yöneticileri, Lüleburgaz eski yöneticisi ve sivil toplum kuruluşu üyeleri ile yapılan yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler Mayıs 2019 ve Haziran 2020 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3.5. Görüşmeci Bilgileri

Katılımcı	**İsim**	**Cinsiyet**	**Birimi ve Görevi**
K1	Murat Gerenli	Erkek	Lüleburgaz Belediye Başkanı
K2	Ahmet Cem Sain	Erkek	Lüleburgaz Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü
K3	Samet Servet	Erkek	Lüleburgaz Tesisler Müdürü
K4	Reşide Candan	Kadın	Lüleburgaz Kültür ve Sosyal İşler Müdürü
K5	Emin Halebak	Erkek	Lüleburgaz Eski Belediye Başkanı (1999-2018)
K6	Furkan Topçu	Erkek	Lüleburgaz Yıldızları Motosiklet ve Bisiklet Akademisi Sorumlusu
K7	Atıf Aral	Erkek	Lüleburgaz Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi ve Lüleburgaz Bisiklet Motosiklet Gençlik Spor Kulübü Derneği (LÜBİDER) Başkanı

K8	Akın Yengin	Erkek	Türkiye Dans Sporları Federasyonu yarışma hakem kurulu üyesi ve 2. Kademe dans ve halk oyunları antrenörü
K9	Ayten Yengin	Kadın	2. Kademe dans ve halk oyunları antrenörü ve Altın Adımlar Sanat ve Kültür Derneği Başkanı

3.3.3.1. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Belediye Başkanı, Tesisler Müdürü, Basın ve Halkala İlişkiler Müdürü ve Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Tarafından Değerlendirilmesi

Görüşmelerde başkan ve yöneticiler konular üzerinden birbirlerini tamamlayıcı nitelikte cevap vermişlerdir. Belediye bürokratları ve Belediye başkanının yarı yapılandırmış sorulara verdikleri cevaplar ve verilerini paylaşmaları sonucunda sorulara verdikleri cevaplar aşağıdaki biçimde gerçekleşmiştir. Bu cevaplar alanın doğrudan uygulayıcısı ve uzmanlarından alınan cevaplar olduğu için odak grup görüşmesine uygun gerçekleşmiştir. Bununla beraber yüz yüze ve yarı yapılandırılmış gerekli izinlerin ilgili prosedürler gerçekleştirilerek alındığı sorular sorulmuştur. Aşağıda sorular ve alınan cevaplar başlıklandırılmış olup daha sonra dokümanlardan temin edilen raporlar ve literatürlerle birlikte değerlendirilecektir.

3.3.3.1.1. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının İşlevsel Olarak Değerlendirilmesi

K1:"Hizmetlerin eşit olarak sunulması ana hedefimizdir. İnsan odaklı hizmet anlayışı vardır. Burada sadece pozitif ayrımcılık yaptığımız kadınlar, dezavantajlı gruplar, gençler bu politikamızda odak noktamızdır. Biz sosyal demokrat bir belediye olarak sosyal belediyeciliğin en önemli yapı taşlarından olan insanı daima ön planda tuttuk. Bütün planlamalarımızı ve faaliyetlerimizi değer ölçekte yaptık. Bütün planlamaların merkezime insanı koyduk. " Belediye başkanı ve yöneticiler bütün faaliyetlerinin siyasi yaklaşımlarının uzantısı olarak sosyal belediyecilikle ilgili olduğunu belirtmiştir. Bu cevapla işlevsellikten çok aslında hizmet sunulan gruplara odaklanıldığı anlaşılmaktadır. Eşitlik vurgusu ise hizmetten yararlanamayan yoksulların eğitimine önem verdiklerini göstermektedir. Özellikle bu durum sosyalleştirme, rehabilitasyon ve sosyal kontrolün çok planda olduğunu ve mobilize etme ve rehberlik etmenin de çok öne çıktığını göstermektedir.

3.3.3.1.2. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Hizmet Sunulan Gruplara Göre Yapılanması

K1: "*Tüm kültürel faaliyetlerimiz ilişkilidir. Bunlara önayak olan halihazırda akademilerimiz vardır. Özellikle gençlere ve çocuklara kendilerini yetiştirmeleri, özgüven sağlamaları ve istihdam yaratılmasıyla ilgili çalışmalar sağlanmıştır.* "Gençler ve çocuklar ilgi grupları içinde çok fazla öne çıkarılmıştır. Yapılan çalışmalarda da bu durum yıllar itibarı ile artarak devam etmiştir.

K4:"*Deniz ve orman kampları, çocuk sokağı etkinlikleri, müzik atölyesi, Trakya oda orkestrası hem sanatsal hem de sosyal bir faaliyet olarak Batı enstrümanlarıyla buluşturduğumuz çocuklar orda sahnede yer alıyorlar. Dolayısıyla gelişimlerini sağlıyorlar. Tiyatro akademisi çocuk korosu. Dramalar, caz bölümü, dans bölümü var. Onun dışında STK'larla yürüttüğümüz konser yapanlara salon tahsisi yapılmaktadır. Sosyal yardımdan ziyade kaynakların büyük bir bölümünü kültür, sanat, sportif faaliyetlerle sosyal belediyeciliği destekliyoruz. Akademilerle büyüyen bir süreç oldu. Aslında ilk ATA iş merkezinde STK yer tahsisi yaparak başladık. Dans, satranç, masa tenisi, mental aritmetik, bale gibi faaliyetleri cüzzi miktarlara gerçekleştirdik. Engelli ve dar gelirli vatandaşlara ise ücretsiz verilmiştir. Sonra Ekin atölyesi ile cam seramik, dans ve müzik eğitimleri verildi. Sonra spor akademisi futbol akademisi olarak görünse de asıl olarak tüm spor dallarının ve*

zaman zaman da büyük konser alanı olarak ta kullanıyoruz. Rekreasyon alanı ve yüzme havuzlarını da burayı dahil ediyoruz. Sanatsal sergilerimizi yapıyoruz. " Lüleburgaz'ın sosyal belediyecilik ile ilgili işleri Kültür ve Sosyal işler müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir. Doğrudan bu hizmetlerden sorumlu olan birimin yöneticisine sorulan doğrudan soruların cevapları değerlendirildiğinde daha geniş bir bakış açısı ile sosyal belediyeciliğe yönelik hizmetlerin geniş bir kapsamla anlatıldığı görülmüştür. Buna bağlı olarak birincil ya da ikincil olarak pek çok sosyal kültürel faaliyetin sosyal belediyecilik uygulamaları olarak değerlendirilebileceği belirtilmiştir. Özellikle STK lar ile iş birliğinin sosyal belediyecilik uygulamalarındaki önemine dikkat çekilmiştir. Bu çalışmaların STK' larla geliştirilen iş birlikleri ile gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Bu durum hem ülkemiz hem de dünya örnekleri ile paralellik göstermektedir.

3.3.3.1.3. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Başlama Yılı

K1,K3:"*Bir önceki belediye başkanımız Emin Halebak zamanında temelleri atılmıştır.2013 yılında LYFA ile bu zamana kadar üstüne koyarak getirilmiş ve geliştirilmiştir.* " Belediye yöneticileri sosyal belediyecilik uygulamalarının 2013 yılında başlatıldığını ve akademiler yoluyla başladıklarını ifade etmişlerdir.

K4:"*Aslında Kültür müdürlüğünün kuruluşuna denk geliyor. Daha önceki tüm etkinlikler Yazı işleri müdürlüğü bünyesinde sürüyordu. 2009 yılında belediyemiz birimleri ayırdı. Onunla başladı. 23 Nisan mesela 28 yıldır STK'ların ürettiği bir şeydir. Tamamen de sosyal belediyeciliği kapsıyor. Kentte yapılan tüm çalışmaların ortak çıktısıdır. Ama daha sistemli olması akademilerin gelişmesiyle arttı. Bu Çetin Bey döneminde başladı. Emin Bey döneminde STK'lar dahil edildi. Şimdi üstüne koyularak devam ediliyor. Stratejik planla daha performansa dayalı daha gerçekçi ve etkileri ölçülebilen bir etkinlik oldu.* " Bu faaliyetlere başlama yılı olarak 2009 yılı işaret edilmiştir. Buna göre Belediye başkanı ve diğer yöneticilere göre Reşide Hanım'ın tarihlendirmesi daha eski bir tarihlendirmedir. Belediye başkanının ifade ettiğinden dört yıl öncesi bir döneme işaret etmektedir.

3.3.3.1.4. Sosyal Belediyecilik İle İlgili Hizmet ve Faaliyetlerinizin Hangileri Daha Çok Sosyal Belediyecilikle İlgili

K1:"*Biz sosyal demokrat bir belediye olarak sosyal belediyeciliğin en önemli yapı taşlarından olan insanı daima ön planda tuttuk. Bütün planlamalarımızı ve faaliyetlerimizi değer ölçekte yaptık. Bütün planlamaların merkezime insanı koyduk.* " Belediye başkanı ve

yöneticiler bütün faaliyetlerinin siyasi yaklaşımlarının uzantısı olarak sosyal belediyecilikle ilgili olduğunu belirtmiştir.

K4:"Yardımlardan ziyade atölye çalışmalarının bu işte daha etkili olduğunu düşünüyorum. Çünkü yaptığımız bu çalışmalar toplumdaki yoksulluğu ortadan kaldırmak için nesiller boyu fakir bir aile öyle kalmamalı. Çocuk gelişiyor ve yetkinliğini tespit ediyor. İlgi alanına göre yönlendiriliyor. Gerekirse maddi olarak da gelişimini tamamlasın diye destek olunuyor." Belediye'nin yaklaşımı yardımdan ziyade geliştirme sağlayarak yoksulların "bağımlılık kültürü" oluşturmalarını engelleyerek yetkinliklerini arttırmak olarak hedeflenmiştir. Buna bağlı olarak yardım etme yerine eğitimin tercih edildiği görülmektedir.

3.3.3.1.5. Sosyal Belediyecilikle İlgili Hizmet, Faaliyet ve Bütçe Planlama Yöntemi

K1,K2: "*Stratejik planla yönetilen bir kurumuz 2007 yılında zorunlu olan bu planı biz 2004 yılında zaten yapıyorduk. Çok büyük bir ekiple yaklaşık 9000-10000 saat harcayarak yapıyoruz. Kentin bütün paydaşlarını bu konuya dahil ediyoruz. STK'lar, üniversiteler, Trakya Kalkınma Ajansı dahil özel çalışmalar yapıyoruz. Yüz yüze anket, yüz yüze mülakat şeklinde taleplerini alıyoruz. Vizyoner bakış açılarını sunuyoruz. Bu doğrultuda bir araya gelip kentin vizyonunu oluşturuyoruz. Ayrıca akademilerle ilgili de projeleri yarışmayı sunuyoruz. Türkiye'nin her yerinden bir proje için yaklaşık 250-300 başvuru alıyoruz. Bunlarla ilgili jüri oluşturuyoruz. Bu jüri bunlardan ilk üçünü seçiyor ve bizde mantıklı olan birini seçip uygulamaya geçiriyoruz. Bu Türkiye'de ilk biz başlattık. Türkiye'nin her yerinde örnek alınarak yapılmaya başlandı.* " *Tekrar planlama içinde başka bir kaleme gidebiliyor. Belediye bazen para da işletir. 2 ay ya da 2 gün vadeye koyar. Başka bir kaleme gidebilir. Alanda yaptığımız araştırmalar ile İller bankasından gelen bütçeye bir sonraki yıl devir oluyor. Stratejik plan ve faaliyetlere göre dağılım sağlanıyor.* "Belediye başkanı ve yöneticileri bütçeyi stratejik palan göre idare ettiklerini bütçe fazlasını sonraki yıllara devrettiklerini ifade etmektedirler. Sosyal belediyecilikle ilgili faaliyetlerinin planlamasını anket, mülakat gibi yöntemler kullanarak halkın isteklerine göre katılımcı ve yönetişimci bir yöntemle belirlediklerini belirtmişlerdir. Belirlenen konulara stratejik planda yer vererek plana göre uygulamaya geçtiklerini belirtmişlerdir.

K4:"*Stratejik planlamaları yaparken 3 farklı yöntem uyguluyoruz. İç paydaşlar ve dış paydaşlarla arama toplantıları, anket yöntemi ve birebir görüşmeler yapıyoruz. Bunu demografik yapıya göre değerlendiriyoruz. Bu değerlendirme sonucunda da halkın taleplerinin, ihtiyaçlarının ya da toplumun ekonomik ve sosyal durumunun haritasını çıkarıyoruz. Bu haritada daha çok bire bir görüşmeler üzerinden aldığımız dönütler üzerinden tabi kendi vizyonumuzu da katarak nereye götürmek istiyor. Halkla kendi aramızdaki o bağı kuruyoruz. Mesela yıllar önce yaptığımız bir anket çalışmasında Sizce Lüleburgaz'a ne getirsek kültür kenti olur dediğimizde vatandaşın cevabı alışveriş merkezi olmuştu. Biz ona çok şaşırmıştık. Ama toplumun böyle bir ihtiyacı olduğunu tespit ettik. Bunu daha çok beyaz yakalılar cevapladığını gördük. Yani şehirde kimler daha çok yaşıyor onların ihtiyaçları neler onun üzerinde tespit ediyoruz. Bunu da şöyle yapıyoruz. Tespit ettiğimiz gruplarla ortak projeler üretiyoruz. Mesela briç şampiyonaları bizde oluyor. Uluslararası satranç federasyonu burada özel çalışmalar yapıyor. Tamamen altyapısı olan toplumunda işte özel ilgi grupları ile birebir çalışıyoruz. Kürklü kanatlı hayvanlar festivali mesela Türkiye ve uluslararası tüm kuşçular buraya geliyor. Bu gibi çalışmalarla işte trap atışından, down sendromlu masa tenisi turnuvasına kadar çoğu bizdedir. Diğer belediyeler bir festival yapar ve her şeyi kapsarlar. Biz özel ilgi gruplarıyla odak noktalı çalışıyoruz. Yılda 250 tane etkinlik yapıyoruz.* " Lüleburgaz Belediyesi kültürel ve sosyal işler müdürlüğü sosyal belediyecilikle ilgili hizmetlerini planlarken arama toplantıları, anket, mülakat gibi üç bilimsel yöntem kullandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca ilgi grupları ile birebir çalışmalar yaptıklarını ifade etmişlerdir.

3.3.3.1.6. Sosyal Belediyecilik Kapsamında Sınır Ötesi İş birliği, Kardeş Belediyelerle veya Kurum ve Kuruluşlarla Fikir Alışverişi

K1,K2: "*Plan ve proje müdürlüklerinde sınır ötesi işbirliği oluyor. Temalı yıllar kapsamında birçok sınır ötesi iş birliğimiz oldu. Bulgaristan'ın Lyubimets kentinde kültür festivaline katıldık. Mesela her yıl yaptığımız geleneksel hale gelen 23 Nisan Çocuk Şenliğimiz var. Bununla ilgili çeşitli ülke konsolosluklarıyla sürekli iletişim halindeyiz. Aynı parti iktidarına sahip belediyelerle iş birliği var mı? Mesela canlı yayın başlanması sebebi olabilir mi? Onunla bir alakası yok. Biz belediye başkanı zaten bu şeffaflık konusunda çok hassastır. Ona istinaden bizim uluslararası şeffaflık derneği vardır. Şeffaflık taahhütname imzalanmıştır. Meclis kararlarını internette yayınlıyoruz. Vatandaşlarımız istediği zaman*

girip sorgulayabilir. Encümen kararları da yayınlanıyor. Kurum olarak Madrid belediyesi ile iletişim halindeyiz. Bu katılımcılığı ve yönetişimi arttırmak adına onlarla fikir alışverişi yapıyoruz." 23 Nisan Çocuk Şenliği ile ilgili olarak Bulgaristan'ın Lyubimets kenti ile sınır ötesi işbirliği geliştirdiklerini belirten yöneticiler aynı zamanda Madrid belediyesi ile de işbirliği geliştirdiğini belirtmiştir.

K4: "*Biz 7 yıldır Avrupa yerel demokrasi haftasını etkili bir şekilde kutlayan ve harekete geçiren bir belediyeyiz. "6. Kez 12 Yıldız Şehir Ünvanı"nı aldık. Katılımcılığın, demokrasinin, yönetişimin güçlendirilmesi için yapılan Avrupa Konseyine bağlı 47 ülkenin imzaladığı ve hayata geçirdiği bir çalışma temelinde de halkın katılımını, denetimini arttırmak, yönetişim mekanizmasını daha güçlü ve gerçekçi kılmaktır. Yerel yönetimlerin de halkın istek ve taleplerini dinlemesini sağlamaktır. Halkla yerel yönetim arasında bağları güçlendirmek STK'ların söz sahibi olmasını sağlamaktır. Bunları Avrupa düzeyinde ortaklarla yapılıyor. Bulgaristan şehirleri, Moldova kardeş şehri Vulkaneshty, Romanya Çernova kenti bunlarla daha çok kültürel etkileşim sağlanıyor. Onları etkinliklerimizi davet ediyoruz. Çocukları buraya maddi destek sağlayarak getiriyoruz. Şuan da Letonya'nın Rezekne belediyesiyle proje müdürlüğü Sanatla birleşen kültürler projesini yürütüyor. Katılımlar ücretsiz oluyor. Kültürler arası bir etkileşim sağlanıyor.* " Lüleburgaz Belediyesi'nin sosyal belediyecilik uygulamalarında sosyal kültürel faaliyetler, ile birlikte kardeş şehir, sınır ötesi işbirliği faaliyetlerini geliştirdiğini ve yaptığı çalışmalarla ile çeşitli ödüller aldığı belirtilmiştir. Daha önce belirtilen Bulgaristan ve Madrid'in dışında da pek çok kent ile işbirliği çalışmalarının yürütüldüğü belirtilmiştir.

3.3.3.1.7. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarınızın Başarı ve Memnuniyet Düzeyi ve Sorunları İle İlgili Görüş Alma, Durum Tespiti, Alınan Önlemler ve Planlama

K1, K2: "*Bunları bilimsel yöntemlerle tespit ediyoruz. Araştırma şirketleri, çağrı merkezi yoluyla geri dönüş sağlayarak belirli bir kısmının memnuniyet düzeyi ölçülebiliyor. Merkezimize insanı aldığımız bütün projelerde zaten insanlar tarafından memnuniyetle karşılanıyor. Bunların geri dönüşü güler yüz ve bakış açılarıyla zaten belli oluyor. Olumlu ve olumsuz muhakkak geri dönüş alıyoruz. Bütün uygulamalarımızı tespitlere göre yapıyoruz. Tespitler ve analizler konusunda yol haritamızı çiziyoruz. Yol haritamız sayesinde de planlı ve programlı bir şekilde faaliyetlerimize devam ediyoruz.* " Belediye

başkanı ve yöneticileri belediye kanunundaki ilgili maddelerin izin verdiği ölçüde sosyal belediyecilik uygulamalarını da diğer uygulamalarında olduğu gibi anket yaptırarak bilimsel yöntemlerle takip ettiğini bilirmiştir. Özellikle görüşme sonrasında her yıl yapılan anketlerden 2019 anketi de paylaşılmıştır. Sorular temel hizmetlerin yanında sosyal belediyecilikle ilgili hizmetleri de içermektedir. İlerleyen kısımda bu konudan ayrıca başlıklandırılarak bahsedilmiştir.

K4:"*Yılın belirli dönemlerinde şirketlere anket yaptırıyorduk. Bir nevi sosyal doku haritasını çıkarıyorduk. Talepler ve veriler doğrultusunda birtakım faaliyetlerimiz oluyor. Şeffaf belediyecilik olarak toplantılarımı canlı yayınlamaya başladık. Her ay muhtarlık işleri müdürlüğü vasıtasıyla muhtarlarımızla toplantı yapıyoruz. Talep ve görüşlerini alıyoruz. Bu talep ve görüşler neticesinde ilgili birimlere taleplerini yazıyoruz. En kısa zamanda bize geri dönüş yaparak muhtarlarımızı bildiriyoruz. İhtiyaç planlaması yapıyoruz. Muhtarlar, halk ve STK'nın ihtiyaç sıralaması yapıyoruz.*" Anketlerin yanı sıra muhtarlarla yapılan toplantıların da uygulamalar ve istekler konusunda sosyal belediyecilik uygulamalarına katkıda bulunduğu belirtilmiştir.

3.3.3.1.8. Belediyenizin Sosyal Belediyeciliğe Yönelik Çalışmalarınızın Ağırlık Noktası Gelecekte Hangi Hizmet Sunulan Kesimlere Yönelik Olmalı

K1,K2: "Yaşlılarla ilgili bir projemiz var. Yaşlı bakım ağırlama ve rehabilitasyon merkezidir. Evde bakım hizmeti yapılacak mı? Öyle bir planımız yok. Aynı ölçekte ve gelişmişlik seviyesi kentimize yakın Karadeniz Ereğlisi belediyesi bunu hükümetle ortak projeler kapsamında yapmış. Bizim yaptığımız bütün projelere sekte vuruyorlar. Konya' ya baktığımızda müthiş bir kamulaştırma var. Büyük meydanlar, devasa yapılar bizim bütçeyle onları yapamazsın. Her zaman borçsuz belediyeyiz. Dezavantajlı gruplar önceliğimizdir. Kadınlarda bunların içinde yer alır. Engelliler için Akıllı kent projeleri var mıdır? Sadece engelli olarak düşünmemek lazım elimizde bir data olması gereklidir. Bunlar ilgilide projelerimiz var. Sıralamaya tabi tutarsak dezavantajlı kesimler, kadınlar, gençler diyebiliriz. Kadın yılı bunlara örnek olabilir. Belediyenin her kademesinde kadınlara yer verdik. Yönetimin yüzde 60'ını kadınlar oluşturuyor. "Belediye yöneticileri yaşlılar ve engelliler ve kadınlar konusundaki çalışmalara gelecekte fazla ağırlık vereceklerini belirtmişlerdir. Bunun yanında iktidar partisinin belediyelerinin merkezi yönetimle birlikte daha fazla proje geliştirdiğini belirtmektedirler. Ancak gelecek planlarınsa dikkat çekici olan

kadınlar, yaşlılar ve engelliler konusundaki çalışmalara ağırlık vermek istemeleridir. Şimdiye kadar gençlere çok fazla sosyal belediyecilik yatırımı yapmış olan Lüleburgaz Belediye'sinin bu yaklaşımı ilgi gruplarında dezavantajlı kesimlere daha fazla destek verme isteği olarak görülmüştür.

K4: "*Biz kadınlarla ilgili çok çalıştık. Kadın yılı düzenledik. Artık Temalı yıllar bazlı çalışıyoruz. 2016' da başladı. Lüleburgaz'ın toplumsal cinsiyet eşitliğini olan duyarlılığı ve o eşitliliğin sağlanmış olmasıyla ilgili bir örnek uygulama olduğumuzu düşündük. Bu projemiz Çin'deki Guangzhou İnovasyon ödülleri arasında 337 proje arasında ilk 15'e girdi. Kadınlar, çocuklar, engelliler ve gençler birinci önceliğimizdir. Şu anda bazı arama çalışmaları yapıyoruz. Yaşlılarla ilgili alzhemir konusunu ele alıyoruz. Kentimizde yaşlı nüfusunun arttığı bir kenttir. Çalışan bir kent olduğu için onların özbakım ve zamanlarını geçirebileceği hususları tartışıyoruz. Gelecek yıl Çocuk yılı ilan edeceğiz. Bu sene gençlik yılıydı. Geçen yıl kadın kooperatifi kuruldu. Atölye çalışmaları devam ediyor. Temel gayemiz toplumun bilinçlendirilmesidir.* " Lüleburgaz'ın kadınlar konusundaki kadınlar, çocuklar, engelliler ve gençlerin birinci öncelikli olduğu ancak bununla beraber yaşlıların da ihmal edilmediği ve onlar içinde çeşitli destek çalışmalarının yürütüldüğü belirtilmiştir.

3.3.3.1.9. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarını Düzenlerken Uygulayan Personelin Seçilmesi

K1: "*Kesinlikle liyakat hususuna göre yapılmaktadır. Profesyonel bir ekiple çalışıyoruz. Özellikle gönüllülük esasına dayalı çalışanlar (dernek ve stk) yardımlarıyla ve bizden uzman bir ekiple projelerimizi gerçekleştiriyoruz.*" Sosyal Belediyecilik uygulamaları açısından yapılan faaliyetlerdeki görevlilerin liyakat usulüne göre seçildiği belirtilmiştir.

3.3.3.1.10. Sosyal Belediyecilik İşlevlerinin Sıralamaya Tabi Tutulması

K1: "1.Halkla diyalog, 2.Yatırım, 3. Sosyalleştirme ve rehabilitasyon, 4.Rehberlik, 5.Yardım etme". olarak belirtilmiştir. " Bununla beraber faaliyetler ve katılımcılar dikkate alındığında her birinin gözlemlenen rehberlik, mobilizasyon, sosyalleştirme ve rehabilitasyon işlevlerinin daha yoğun olduğu dikkati çekmektedir.

K2:"*Trafik eğitim parkı, bazılarında tenis kortlarının olduğu tematik parkların hepsinin ihalesine çıkıyoruz. Yaklaşık bir dönem için hepsi bitecek. Şehir ormanı ve çöplük alanı dahil*

17 tane yeşil alana sahip olacağız." Belediye başkanı ve bürokratlar yatırım konusuna çok önem verdiklerini belirtmek istemişlerdir. Yeşil alanlar yatırımın yanında sosyalleştirme ve rehabilitasyon işlevinin yerine getirildiği işlevleri içermekte ve halkla diyalog işlevine de destek vermektedir.

K4:"*Yatırım yapılması çok önemli akademiler büyük önem taşıyor. İnsanlara bir alan açıyorsunuz. Eğer insanların gidip sosyalleşeceği bir alan yoksa bir kentin meydanı yoksa en büyük yatırım bence Emin Başkanla halkı meydanlarla kavuşturmasıydı. Toplumu bir araya getirecek alanların oluşturulması lazım en önemli şey ilişkiler artık dikeye gidiyor. Apartman kültürü var siz artık birisini ziyaret edecekseniz önce telefon ediyorsunuz. Önceden istediğiniz zaman çantanızı alıp giderdiniz. Dolayısıyla o şehir kültürü ile bir araya gelecek alanı bulamadılar. Lüleburgaz için yapılar güzel en fazla 4 katlı bence en önemli yatırımlardan birisidir. Sonra meydanlar, sonra akademiler ve akademilerin içeriğini dolduran sosyal çalışmalar, kültürel çalışmalar, sanatsal çalışmalar ve sportif çalışmalardır. Tabi ki rehberlik etmeliyiz. Vatandaşın en büyük korkusu şu kamu kurumuna gittiğinde korkuyor. Soru sormaya ters cevap alacak diye bu da ya öfke patlaması ya da kuruma küsüyor. Oysa doğru rehberlik ettiğinde yanlış yola sapmaları engelliyorsunuz. Sorun da büyümeden çözülmüş oluyor. Yardım etme olarak sosyal hizmet veremiyoruz. Çünkü onunla ilgili alan araştırmacısı, psikolog gerekli biz fiziki yapı olarak ve müdürlük olarak buna şu anda müsait değiliz. Biz evde bakım yapamıyoruz. İlerde yapılması için idareye sunmayı düşünüyorum. Çünkü nüfus yaşlanıyor ve işsizlere istihdam sağlamış olunacaktır. Sosyal girişim gibi bir şey olması lazım ki bizde onu destekleyelim. Biz kısıtlı bir kadro ile çalışıyoruz. Keşan belediyesi 12 tane kültür müdürlüğü personeliyle çalışıyor ve yılda 3 tane etkinlik yapıyor. Onu da ücretli satın alıyor. Biz 250 etkinlik yapıyoruz 2 tane büro elemanı ve 2 rekreasyon uzmanı ile yapıyoruz. Dolayısıyla norm kadro kısıtı var. Personel alamıyoruz. Kültür müdürlüğü Lüleburgaz'ın mutfağı gibidir. Biz biraz daha özverili ve daha halkla diyaloğu iyi olan sürekli krize karşı çözüm üretebilen personel ile çalışmak durumundayız. Her yıl norm kadro nüfusa, ekonomiye, turizme göre güncelleniyor. Halkla diyaloğu 3. sıraya alabiliriz. 4. Sıra ise sosyalleştirme, en son olarak sosyal yardımı alabiliriz. O mikro ölçekte bir konu o kişinin tüm sürecini ölçmüyor. 100 lira verdiğinizde bayram harçlığı oluyor sorununu gidermiyor. Sosyal yardım isteyenlerin gelecek kaygısı olmayanların olduğunu görüyoruz.*" Sosyal ve Kültür işleri yöneticisi sosyalleştirme ve

rehabilite etme işlevinin çok ön planda olduğunu belirtmiştir. Bununla beraber akademiler yoluyla halkla belediye arasındaki diyalogun da güçlendiği ifade edilmiştir.

3.3.3.1.11. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik İle İlgili Örnek Aldığınız ya da Eksikliğini Gördüğünüz Projeler

K4: "*Rekreasyon alanı eksikliğimiz var bununla ilgili 17 park düzenlemesi yapacağız. Tematik parklar olacak. Yılsonuna kadar onların fizibilite çalışmasını bitireceğiz. Yeşil alan, tenis kortları yapılacak. Eskişehir örnek alınarak yapılmak istenen kentpark alanımız vardı.*" Sosyal ve Kültür işleri yöneticisi yatırım alanlarına işaret ederek yapılacak yatırımların sosyal belediyecilik uygulamalarına destek vereceğini işaret etmektedir. Bununla beraber belediye başkanı, basın ve halkla ilişkiler müdürü, tesisler müdürü ve sosyal ve kültürel işler müdürünün sorulara verdikleri cevaplar örtüşmekte ve birbirini tamamlamaktadır.

3.3.3.2. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının ve Akademilerinin Lüleburgaz Eski Belediye Başkanı, Tesis Sorumlusu ve Sivil Tolum Kuruluşları Üyeleri Tarafından Değerlendirilmesi

Bu aşamada LYMBA Tesis sorumlusu Furkan Topçu, Lüleburgaz Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi ve Lüleburgaz Bisiklet Motosiklet Gençlik Spor Kulübü Derneği (LÜBİDER) Başkanı Atıf Aral, Lüleburgaz Eski Belediye Başkanı (1999-2018) Emin Halebak, Türkiye Dans Sporları Federasyonu yarışma hakem kurulu üyesi ve 2. Kademe dans ve halk oyunları antrenörü Akın Yengin ve 2. Kademe dans ve halk oyunları antrenörü ve Altın Adımlar Sanat ve Kültür Derneği Başkanı Ayten Yengin ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

3.3.3.2.1. Sosyal Belediyecilik ve Uygulamaları

K5:'' İyi bir yerel yönetim anlayışı geçmişe dönüp bakarak, geçmişin ihtiyaçları, modelleri veya yöntemleri ile değil, geleceğe bakarak geleceğin ihtiyaçlarına cevap verecek bir sistemi kurmalıdır. En önemlisi kentteki insanların birbiri ile iletişimi sağlayacak mutlaka organizasyonlar sağlanmalıdır. İnsanların birbirine karşı olan sorumluluklarını hissettirecek bir sistem kurmanız lazımdır. Kent yönetimlerine bakarken değerler setimizin ne olduğunu iyi tespit etmemiz gerekir. Bizim sistemimizde komşuluk ilişkileri ve yardımlar bulunmaktadır. *Ben babam olmadan büyüdüm. Ama ihtiyaçları ben hissetmeden konu komşu*

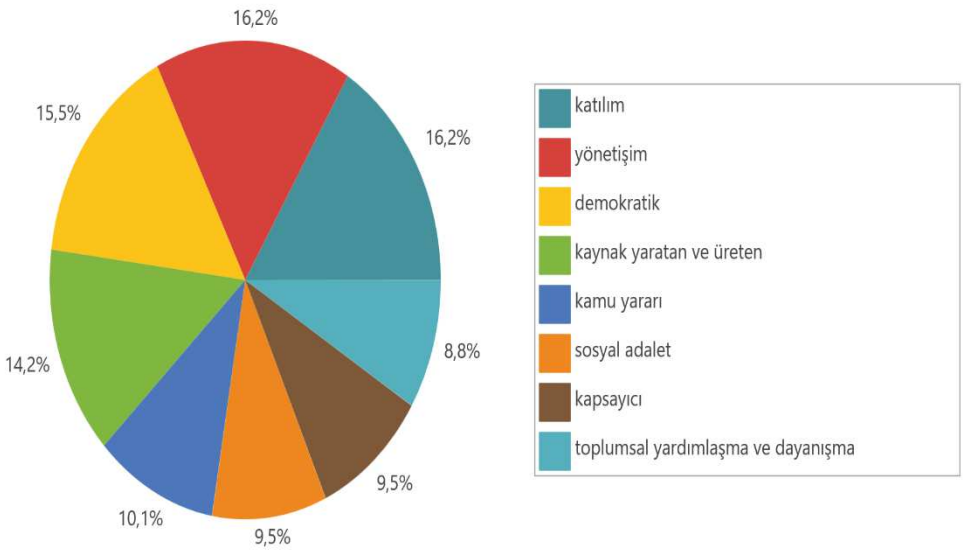
karşılamış. Ama şimdi SYDV'ları var. Siyasi saikler üzerinde bir politika izleniyor. Buna da sosyal devlet, sosyal belediyecilik anlayışı demeye çalışıyoruz. Benim sosyal belediyecilik anlayışım ayni ve nakdi yardım değildir. Bunu birçok belediye bu şekilde gerçekleştirdi. Biz sosyal devlet anlayışını hiç kimse muhtaç olmayacak şekilde bir sistem kurmalıyız. Bu alım gücünü, imkânı sağlamalıyız. Bu gücü sağlamazsak bunlar hizmet olarak görülür. Bunlar hizmet değil, toplumda insanları birey olma dışına çıkarmaktadır. Birey kendi ihtiyaçlarını karşılayandır. Birey olmazsa biat başlamaktadır. Bu demokratik bir ilişki değildir. Bir kentte yerel yönetimler insan ilişkilerini ve sosyal ihtiyaçlarını karşılama mecburiyetindedir. Bunu sağlayacak tedbirler almalıdır. Kentler ya rant yaratır ya değer yaratır. Ama biz değer yaratmaya çalıştık. LYLA mesela yapılış amacından çıktı ve halk eğitime devredildi. Kamu mantığı ile götüremezsiniz. Mesela futbol akademisi takım ruhu kazandırır. Liderliği geliştirir. Sosyal ilişkileri güçlendirir. Orası aslında çocuklar için yapıldı. O akademi ekolojik bir alandır. Orada ki ısıtma ve soğutma doğanın enerjisi ile yapılır. Çevreci akademiler inşa etmeye çalıştık'' Emin Halebak sosyal belediyeciliğin sosyal yardımlardan ibaret olmadığını belirtmiştir. İnsan odaklı politikalar yürütülerek yardıma muhtaç insanların azaltılmasına yönelik bir sistem oluşturulacağını vurgulamıştır.

3.3.3.2.2.Akademilerden Faydalanan Hizmet Grupları ve Sosyal Belediyecilik İlkeleri

.K5: ''Biz yüksek standartlı yapılar yaptıkça, çocuklar yüksek standartlı isteklerde bulunsun. Bu akademilerin hepsi yarışma ile elde edilen projelerdir. Çok fazla ödül aldığımız uygulamalardır. Demokratik toplum oluşturmanın ön şartı yerel yönetimlerde doğru bir sosyal belediyecilik politikasına bağlıdır. Yurttaşları dahil edeceksin. Katılımı sağlayacaksınız. Fikir üretilmesini destekleyeceksiniz. Bu sosyal belediyecilik ilkelerinin tam anlamıyla yapılması için bütçenizin olması lazımdır. Belediye gerçekleşen bütçesinin yüzde üçü ve sekizi arası yatırım yapabilir. Yüzde beşi geçtiği andan itibaren belediyeler borçlanmaya başlar. Ben geldiğimde yüzde beş ile yapıyorduk. Yıllarca öyle de yaptık. Ayrıldığımda da öz kaynaklarla yüzde 42-44 arasındaydı. Hiç borcumuz yoktu. Bütün mesele belediyenin kaynak yaratmasıdır. Hiç borcu olmadan maaşları ödeyecek. Yatırımları yapacak. 30 kat fazla yatırım yapıyor. Yani yılda 300- 400 bin dolar yatırım yapan bir belediye, 15 milyon dolar her yıl kendi öz kaynaklarıyla yatırım yapar hale gelmiştir. O akademiler böyle yapıldı. Ayrıca belediyecilik hizmetleri olarak terminal, su deposu, altyapı,

arıtma tesisi, mezarlıklar, oto galericiler sitesi, atölyeler halka hizmet için yaptığı birde bu yatırımlar var. Mali olarak güçlü olmazsan yapamazsın. Bunlar planlı bir sistemle olmuştur. Mesela çevre yerlerden buraya göç oluyor. Ben seçildikten sonra 45.000 kişi geldi. Aslında kentte huzuru sağlarsan ve kenttin güvenliğini sağlarsan esas sosyal belediyecilik budur. Ama ihtiyaç sahiplerine tabiki yardım ettik. Ben mesela kime yardım ettiğimi bilmem ve bilmekte istemem. Ama evde kendime almayacağım gıda maddesini de yardım edeceğim insanlara aldırmadım. İnsanın fakir olması aşağılanmasını gerektirmez. İşte sosyal belediyecilikte burada başlar. Bana göre fırsat eşitliği ve sosyal belediyecilik birbirini tamamlamaktadır'' Emin Halebak hizmet sunulan gruplardan çocuk ve gençlere dikkat çekmiştir. Sosyal belediyecilik ilkeleri için de planlı bir bütçeyi şart koşarak, katılım, sosyal adalet ve kaynak yaratan ve üreten bir yapıya sahip olduğunu belirtmiştir.

Şekil 3.11. Görüşmelere Göre Sosyal Belediyecilik İlkeleri

Emin Halebak ve diğer görüşmeciler de katılımı ön plana çıkararak belediyelerde ki önemine vurgu yapmıştır.

K6: ''Bu faaliyetler tamamen ücretsizdir. Bisiklet kiralamak yoğunluk olmadığı sürece 30 dakika kullanımı uzatabiliyoruz. 67 adet tek kişilik bisiklet ve 5 tane çift kişilik dört tekerlekli aile bisikleti var. 5 tane de dört tekerlekli aile bisikletlerimiz var. Bunları tehlikeli olduğundan dolayı 18 yaş üstüne veriyoruz. Tamamen uluslararası kurallara ve yaş sınırlarına göre hareket ediyoruz. 14 taş altı çocuklara ailesi olmadan bisiklet vermiyoruz. Bilgilerini alıp sadece akademi içerisinde kullanımına izin veriyoruz. Bu yıl içerisinde 3 km

bisiklet yolu da yapılacak. İstasyon caddesi üzerinden durak mahallesi üzerine kadar 2024 yılı sonunda da ise toplamda 30 km yol yapılmış olacak. Herkese imkanlarımızdan yararlanıyor. Ortalamaya vurursak yüzde 70 genç ve çocuklar, yüzde 30'ta yetişkin diyebiliriz. Engelli bireyler içinde bisiklet taksi uygulamamız var. Engelliler, hamileler ve 65 yaş üstü ücretsiz kullanabiliyor. 10 yaş altı çocuklarda ailesi ile ücretsiz faydalanabiliyor.'' LYMBA tesis sorumlusu katılımcıların çoğunlukla genç ve çocuklardan oluştuğunu ve dezavantajlı kesimlere ücretsiz uygulamalar sunulduğunu belirtmiştir.

K6: Bir piramit kurduğumuzda en tepede belediye olsa altta dernekler yer alır. Belediye olarak herkes dinleniyor ve fikri alınıyor. Çalıştay olduğunda dernekler, vakıflar ve halkta orada bulunabiliyor. Tamamen bu akademi kamu yararı gözetilerek yapılmıştır. Ücretsiz olması, güvenli olması önceliğimizdir. Mesela sokaklarda tehlikeli bisiklet kullanılması yerine burada kullanılması teşvik ediliyor. Kask olmadan buraya almıyoruz. Ama maddi durumu el vermeyenlere buradan temin edebiliyoruz. Hatta hediye bile edebiliyoruz. Mesela üretken bir belediye sahibiz. Burası ve Lyla aktif bir akademi aslında Halk eğitimle Türk mutfağı ve Avrupa mutfağı üzerine kurslar veriliyor. Bu akademi 24 saat açık kalsa 24 saat hizmet verir. Şuan mesela sabah 9 akşam 5 çalışıyoruz. 1 Temmuz'da bir personel daha gelecek ve akşam 10'a kadar hizmet vereceğiz. Ayrıca kaynak yaratması açısında LYYA örnek verilebilir. Akademilerin ilk temelleri atıldığında eleştiriler olmuştu. Ama günümüzde ihtiyaçlara cevap vererek yerinde yatırımlar olduğunu kanıtladı. Bu akademiye gelen artık sabit vatandaşlarımız var. Toplumdan tüm yaş gruplarını burada görebilirsiniz'' LYMBA tesis sorumlusu yönetişim ilkesine dikkat çekmiştir. Ayrıca toplumun tümünü kapsayan uygulamalar olduğunu belirtmiştir.

K7: ''Bu akademinin işlevini ölçmek için proje hazırlıyorum. Amacımız projenin kapsamı işlevselliği ve süreç hakkında bir çalışma gerçekleştirmektir. İlgi odağını uyandırmak için bizim insanımız okuyan bir insan değil, bizim insanımız yalnızca görürse harekete geçen bir insan topluluğudur. Akademinin işlevini arttırmak için 2. el bisiklet satış noktası yapacağız. Buna birde web sitesi oluşturup kişiler arasında alışverişi organize eden bir sistem kuracağız. Sporcu eğitimine yönelik bir merkez haline gelmesi konusunda çalışıyoruz. Çeşitli kondisyoner ihtiyaçlarımızı karşıladık. Proje kapsamında antrenör alımı için çalışma hazırladık. Bisiklet master planı çevresinde 18 yaş gençlere bisiklet turları ve kamplı doğa organizasyonları yaptırmayı düşünüyoruz. Yani bisikleti sevdirmeye

çalışıyoruz. Yani konser düzenlemekle bisiklet kültürü oturmaz. 10 kişilik gruplarla tarihi ören yerlerine, doğal alanlara götürüp doğa bilgilerini, tarih bilgilerini geliştirip, bunlara bir şey aktarırsak, aynı zamanda gezerken eğiteceğiz. Genel kültür oturtulmaya başlanacak. Okullar ve Stk'lar ile alakalı geniş kapsamlı bisiklet sürüş atölyesi eğitimi başlatmak istiyoruz. Lüleburgaz'a 5- 6 tane proje yaptım. Bu akademinin projesi bize aittir. Amatör ruh ile bazı engelleri aşabilirsin. Ama süreklilik profesyonellerle sağlanır. Yaşlı insanlarımız dan bir talep olmuyor ki zaten bisikleti sevmesini bekleyemeyiz. Ama çocuklar ve gençlere sevdirirsen 40 yılını kapsarsın. 2013 yılında başladığımız bisiklet kullanımına teşvik çalışmalarında bugünlerde bizimle olanlar artık tercih etmiyor. Bizimle olan gençlerimiz bisikleti sportif faaliyet veya ulaşım aracı olarak görüyorlar.'' LÜBİDER Başkanı uygulamalarında genç ve çocuklara önem verdiğini ve spor uygulamalarını eğiterek öğretmeyi hedeflediklerini vurgulamıştır.

K8: İlgi grupları genellikle küçük yaş, orta yaş ve yetişkin olarak kapsıyor. Son dönemde yetişkin gruplarında azalma gözlendi. Orta ve küçük yaşlarda yoğunluk çok fazla oluyor. Küçük yaş 3 yaştan başlayıp, orta yaşlara yani 20' li yaşlara doğru dağılım gösteriyor. Dans bir engel değildir. Dar gelirli aileler için sorgusuz sualsiz sadece bizim bildiğimiz kontenjanları bile esnetebiliyoruz.

K9: 7'den 70' kavramı aslında geçerli oluyor. 3 yaşından 70 yaşına kadar üyelerimiz oldu. Dezavantajlı ve dar gelirli insanları diğer insanlardan ayırmadan hizmet veriyoruz. Onlar için ayrı çalışmalarımız oluyor. Gönüllülük esasına dayalıdır. Durumu olmayan insanlarımıza kontenjan ayırıyoruz. Bizim tespit ettiğimiz veya yönlendirme ile gelen yetenekli bireyleri her zaman eğitiyoruz. Akın ve Ayten Yengin toplumun tümüne hizmet sunduklarını lakin çocuk ve gençlerin daha çok yer aldığı belirtilmiştir. Ayrıca yoksul bireylere ücretsiz eğitim verdiklerini dile getirmiştir.

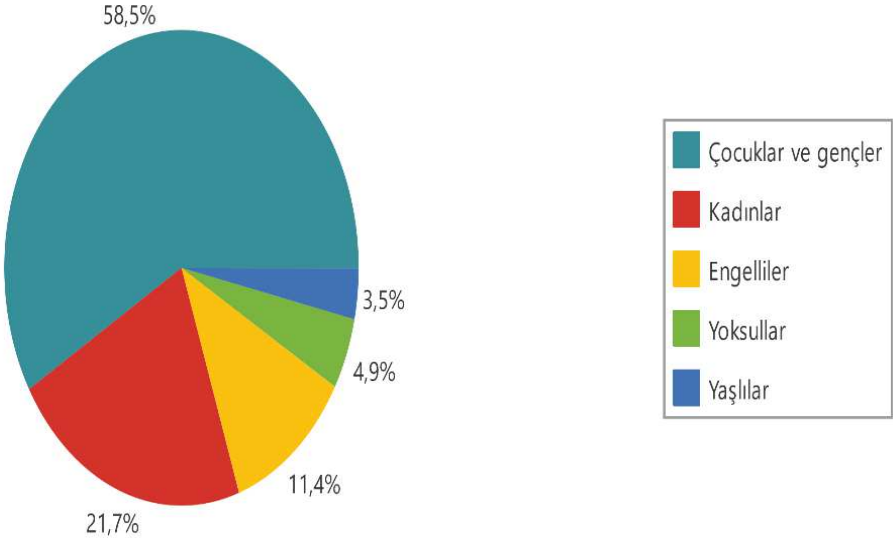
K8: Lüleburgaz Belediyesi kesinlikle demokratik bir belediyedir. Tarafsızlık ilkesini uygulamaktadır. Her zaman yapılacak etkinlikleri insanları dahil ederek yapmaya çalışmışlardır. Bu tam anlamıyla şeffaf belediyeciliktir. Etkinlikler bir kerede karar verilmiyor. Stk'lar dahil oluyor ve bir çok toplantı yapılıyor. Düşünce çalışmaları yapılıyor ve bizler neler yapabiliriz deniyor. Bugün belediye başkanı ile görüşme rahatlıkla sağlanabiliyor. Kapıdan döndüğünüz olmaz. Lüleburgaz belediyesi stk'lar ile ayrı düşmez. İlk bizlere başvururlar. Stk'lar aslında halkı da temsil eder. Yüzde 95 oranında bizlerle

çalışma sağlanmaktadır. Bu akademiler kamu yararını gözeten tesislerdir. Halkla iç içe kurumlardır. Kamu yararı bazen aksayabiliyor. Eğer belediyeler sanatsal faaliyetleri desteklemek istiyorsa, antrenörlerin yükünü hafifletmelidir. Bazen çalışmalar sezonsal olabiliyor. Ekonomik esneklik sağlanmalıdır. Böylece hizmet sunan bizler zor duruma düşüyoruz. Geçmişte kaynak alınması daha kolaydı. Tesis eksikleri gideriliyor. Mesela malzeme ihtiyacımız karşılanıyor. İlçe dışına çıktığımızda destek göremiyoruz. Anlık işlerimiz görülüyor. Kesinlikle üretken belediyeye sahibiz. Hiçbir Etkinliğimiz ücretli değildir ve gönüllülük esasına tabidir. Eğitimsel olarak bakıyoruz. Spor, kültür ve çocuk sevgisi dolayısıyla böyle düşünüyoruz. Hiçbir işe maddiyat gütmeden bakıyoruz. Halk olarak Lüleburgaz'da toplumsal yardımlaşma ve dayanışma üst seviyedir. Özel günlerde mesela rağbet yüksektir. Halk örgütlenir ve değerlerine sahip çıkar. Lüleburgaz belediyesi toplumun çoğunu kapsamaktadır. Ama mesela kadın yılı ya da kadınlar gününde emekçi kadınlara daha fazla destek olalım. Sesimizi duymayanlara sesimizi duyuralım. Her bir insana dokunak zordur. Bence yüzde 60'ına dokunduğunu düşünüyorum. İnsanlar altyapı, yol, temizlik ister. Bu belediyelerin mecburi görevleridir. Esas ayıran faaliyetler sosyal, kültür ve spor faaliyetleri topluma yayabiliyorsa kapsayıcı bir belediye hizmeti sağlanmış olacaktır.

K9: Belediyeye hizmet eden çok fazla antrenör bulunmaktadır. Ama sosyal ve kültürel alanda bir taşeronlaşma sağlanmalıdır. Bu temizlik işlerinde bulunmaktadır. Bize reklam bütçesi verilmemektedir. Biz etkinlik yapacağımız zaman katılımı düşünmemeliyiz. Başarı oranını düşüneceğiz. Böylelikle daha verimli işler ortaya çıkacak. Salonları ücretsiz tahsis etmeli ve kazanç kaygısına engel olunmalıdır. Yurtdışında birçok festivallere katıldık. Bunları yaparken belediyenin destek olmasını bilmiyor. Bütçe ayırma konusunda bazen veriyor, bazen vermiyor. Ya da cüzzi bir miktar veriyor. Kişilere tanıtım, hizmet, ulaşabilirlik boyutları var. Aktif bir belediye ama bu sıkıntılarda mevcuttur. Bizde ya sponsor ya hizmet sunduğumuz kişilerden talep ediyoruz. Lüleburgaz halkı duyarlıdır. 23 Nisan mesela 5 gün sürer. Farklı kültürler gelir. Katılım yüksek olur. Belediye burada stk'ları destekleme görevindedir. Belediyenin açmış olduğu ücretsiz kurslar kontenjanlarla açılır. Seçmeler yapılır ve eğitim verilir. Bu eğitimlere belediye çalışanı çocukları yerleştirilse, adil bir anlayış olmamaktadır. Bu yüzden kapsayıcı olmak için bu olayların önüne geçilmelidir. Akın ve Ayten Yengin belediyenin demokratik koşullarda yönetişim, toplumsal yardımlaşma ve

dayanışma, kaynak yaratan ve üreten bir belediye olduğunu ama kamu yararı ve bütçe planlamasında aksamalar olduğu belirtilmiştir.

Şekil 3.12. Görüşmelere Göre Hizmet Sunulan Gruplar

Görüşmelerde daha çok çocuk ve gençlere yönelik uygulamalar ve yatırımlar belirtilmiştir. En düşük oranda ise yoksul kesimlerle ilgili yatırım ve uygulama azlığı görülmektedir.

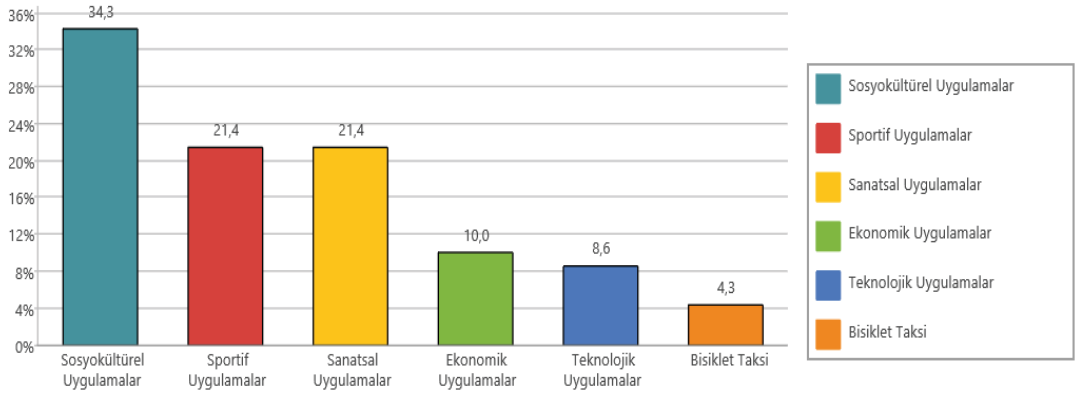
3.3.3.2.3. Akademilerde Sosyal Belediyecilik İşlevleri, Çeşitliliği, Etkinliği ve Verimliliği

K5: '' Yılda 250 tane kültür ve sanat etkinliği yaptık. İnsanların bunlara dahil olmasını sağlamak için bazı yöntemler uyguladık. Belediye bisiklet takımı kurabilirdi. Stk'lar bütçe bakımından benimle mücadele edemezdi. Sürekli Stk'lar ile çalıştık. Stk'ları güçlendirebilirsek, yani apolitik yapılar güçlenmezse politik yapılarımızı güçlendirme şansına sahip değiliz. Belediyenin işi bisiklet bindirmek değil, teşvik etmek, kentte rekabet yaratmaktır. İnsanlar bisiklete binecek ki bisiklet satılsın ve stk'lara iş düşsün. Bu rekabette çatışma yaşanmadan kentte birlik olunmasının sağlanması lazımdır. Bu gruplar oluşturulurken apolitik yapı oluşturmaktır. Belediyeler toplumun ve STK'ların çatı örgütüdür. 1999 'ta seçildim ve daire müdürlerine dönerek belediyenin performansını belirleyip stratejik planını yapalım. Benim neden bahsettiğimi anlamadılar. Devlette böyle bir uygulama yok dediler. Sonra eğitimlerini aldırdık. 2002 yılında Lüleburgaz Belediyesi kendi stratejik planını zaten yapmıştı. 2007 yılında yasallaşınca 2011 yılında Türkiye

Cumhuriyeti belediyelerin performanslarını ölçmeye karar verdi. Amerikan bir firma ölçtü ve Lüleburgaz belediyesi Türkiye 1. oldu. 2012'de tekrar birinci oldu. 2014 yılında bunu açıklamadılar. Çünkü bizim belediye ile diğer belediyeler arası farkı 30 yılda kapama şansları yoktu.

1930'larda Terziler derneği ve Marangozlar derneği çok güçlüymüş. Eğer terziler derneği Moliere oynamış ise marangozlar derneği Shakespeare oynuyor. Sosyal belediyeciliğin Türkiye'de asıl kaynağı Atatürk'tür. 1930'lu yıllarda ilkokul mezunu insanlar bunlara gerçekleştirmişler. Sosyal belediyeciliği insanların el açtığı ve senin de yardım ettiğin değil, insanların direkt olarak katıldığı bir sistem olmalıdır. STK'lara ben proje yazmaları için eğitimi aldırdım. STK'lar AB 'den bizim dışımızda kaynak almaya başladı. Ya da kalkınma ajanslarından kaynak aldılar. Bizim STK'ları geliştirmemiz, onların düşünce sistemlerini açmamız konumlanmalarına yardımcı oluyor. Halbuki biz toplumu demokrasi ile yönettiğimiz için yurttaş olarak hakların var dendi. Valimiz de çıkacak sosyal yardım yapacak dendi. Biz toplumu sübjektif düşünce sistemine yönlendirdik. Aslında sağlıklı bir demokrasinin ayakta durması için 3 ayakla mümkündür. Haklar, sorumluluklar ve görevler vardır '' Emin Halebak faaliyet ve uygulamalarının çeşitliliğini belirtmiştir. Bu uygulamaları etkin kılmak için yönetişim ilkesini kullandıklarını belirtmiştir. Ayrıca belediye, stk ve halk eğitiminin çok önemli olduğunu vurgulamıştır.

Şekil 3.13. Görüşmelere Göre Tamamlayıcı Hizmetler

Görüşmelere göre tamamlayıcı sosyokültürel hizmetlerin Lüleburgaz'da daha çok uygulandığı görülmektedir. Bisiklet taksi ise 2017 yılında işlevselliğini kazandığı ve daha yeni bir hizmet olduğu için düşük yüzdelerdedir.

K6: Zaten yatırımlarını sürekli çoğaltan bir belediye ve halkla diyaloğu oldukça kuvvetli diyebiliriz. Şikayetler müşteri hizmetleri numarasına hemen bildirebiliyorsunuz. (4445539) Şikâyet veya öneri alabiliyoruz. Çözüm hemen sağlanıyor. Sosyalleştirme olarak ta sinema gösterisi oluyor. Bisiklet kullanımına teşvik oluyor. Ya da 23 Nisanda ücretsiz dondurma ve balon dağıtımı sağlandı. Virüs sebebiyle birçok etkinlik iptal oldu. Mesela bisiklet kursları düzenlenemedi. Bunlar rehberliğe örnek sağlanabilir. Son olarak da sosyal yardım diyebiliriz. Burada turistlerin ağırlanması tr.warmshowers.org adlı bir uygulama var. Belediye profillide var o uygulamada ve bize oradan ulaşıyorlar. Mesela 10 gün sonra geleceğim ve konaklamak istiyorum diye rezervasyon yaptırıyorlar. Ücretsiz konaklama imkânı sunuyoruz. Hatta yemek bile söylediğimiz zamanlar oluyor. Tüm ihtiyaçları tamamen ücretsiz sağlanıyor.

K6: Bu akademinin etkinlik ve verimliliği üst düzeydedir. Burası açıldığından beri bisiklet kullanımı arış gösterdi. Mesela bisiklet yolları yapılsın dendiğinde sadece belediye sormuyor. Dernekler, odalar ve halk da dahil ediliyor. Halkı dinleyen bir belediyeye sahibiz. İhtiyaç ve düşüncelerine önem veriyor. Belediye halktan gelen taleplere göre hareket ettiği için katılımcılık ilkesini kapsamaktadır. İhtiyaçları anketlerle ve katılımcı isteklerine göre belirliyorlar. Vatandaş olarak baktığımda ben yeterli çeşitlikte olduğunu düşünüyorum. Sosyal ve kültürel etkinlikler yılda 200 ile 300 arası etkinlik düzenleniyor. LYMBA tesis sorumlusu sosyal belediyecilik ilkelerinde halkla diyalog ilkesini belediyenin yerine getirdiğini belirtmektedir. Bu uygulamaların yönetişim anlayışı ile yerine getirildiği ve etkinliklerin çeşitli olduğunu vurgulamıştır.

K7: Asıl sebep bisiklet kültürünü yaygınlaştırmak ve aynı zamanda eğitimini sağlamaktır. Ben bu belediye toplantılarına da katılıyorum. Bir insanı uğraştığı konuda eğitemezsen, yüzeysel çalıştaylar yaparsan hiçbir şekilde yol alamazsın. Bu çalıştaylar bazı kişilerin toplumda öne çıkması için yapılmamalıdır. Bisiklet konusunda zerre kadar fikri olmayan adamlara sunum yaptıramazsın. Projeyi yaparken içini doldurmak çok önemlidir. Ama bisiklet akademisi kurulduğundan bu yana işlevini gerçekleştirdi. Emin Halebak'a projeyi götürdüğümde 675 kişi Edirne, İpsala ve Kapıkule'den bisikletle girip geçen kişi sayısı dedim. Her yıl 150- 200 tanesini ağırlasak bu tesiste, bunların Lüleburgaz'a yapacağı tanıtım ve reklamı yurtdışında hiçbir şekilde yaptıramazsın. Japonya, Kanada ve Avrupa'dan birçok turist geldi. Brezilya National Geografic dergisinde bisiklet

akademisinin makalesi çıktı. Kanada'da bir yerel gazete de aynı şekilde yazı çıktı. Bence yapılan masraflar reklamıyla çıkmış oldu. Konaklayan turist sayısı 500'ü geçti. 2.el bisiklet pazarı satış noktası yaparsak akademiyi satış noktası yapabiliriz. Büyük bir potansiyel var. Yakın çevrelerden de insanlar gelecek. Belli günlerde bisiklet hareketliliği olacak. İnsanımızın görmesini sağlayacak. Zaten daha önce dernek olarak biz bisiklet alma imkânı olmayanlara garajda duran bisikletlerden verdik. Ama artık bisiklet kolay ulaşılabilen bir araç oldu. İnsanlara bisiklet vermek değil, bisiklet olgusunu oturtmak çok önemlidir. Bisiklet sana sosyal çevre kazandırır. Yabancı dil imkânı sağlar. Uluslararası yarışlar olacağı için dil ihtiyacı olacak. Önümüzdeki yıldan itibaren Rusça ve İngilizce eğitimi vereceğiz. Okullarda 11-12 yaşından başlayarak bir bisiklet takımı olgusu yaratmak lazımdır. Takım oluşturunca arkadaşlar arası merak uyandıracaktır. Bisiklet yarışları yaparsan görsel şölene dönüşecektir. Böylelikle okula bisikletle gidilecektir. Okula ulaşım gideri karşılanmış olacaktır. Bisiklet hareketliliğini insanlara göstererek farkındalık yarattığın zaman bisiklete saygı artmaya başladı. Bisiklet varlığını ancak yollara çıkarak gösterebilirsin. Bu şehirde bisiklet yolları olması lazım. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bir proje hazırladım. Bisiklet yolları olması için imar planlarındaki kanunun değişmesi gereklidir. Çalıştay da bunlar dile getirilmiyor. Geçen yıl bisiklet yollarına ayırmak için arsa paylarının değiştirilmesi ile alakalı çalışma başladı. Bisiklet hareketliliği sağlanırsa bisiklet yolları yapılır. Ben uzun turlara çıktığım için biliyorum. Şehir içlerinde yapılan İzmir, Konya, Bursa, Marmaris ve Çanakkale'de sembolik yollar var. Tur bisikletçisi için bisiklet yoluna ihtiyaç yoktur. Hollanda bisiklet kültürü ile Türkiye kültürü bir değildir. Bu akademilerin ivme kazanması Emin Halebak zamanında olmuştur. STK'larımız inandığı proje için belediyeyi ikna etmek durumundadır. Ama bizim stk'larımız gücünün farkında değiller. Emin Halebak Stk'ları toparlamaya başlamıştı. Ama şuan hala yüzeyseldir. Halkın birçoğu bu akademilerin işlevi konusunda kültürel donanımlarının eksikliğinden kendilerine ne fayda sağlayacağını bilmiyorlar. Kamunun bisiklet organizasyonlarına teşvik etmeleri gereklidir. 2019 'ta çocuklarla köylere gittik. Doğayı tanıtmaya çalıştık. Belediyenin veya diğer kurumların sosyal yardım adı altında verdiği para o devletin ayıbıdır. İnsanları kalpazanlığa alıştırır. Sosyal yardım aslında iş sağlama, çalışma alanı yaratma, nitelik kazandırıyorsan donanımı olan insan zaten muhtaç durumda kalmıyor. Belediye aslında bisiklet vermez. Bisiklet kullananlara alan yaratır. Lüleburgaz'ın tümüne bisiklet veremezsin. Spor faaliyetlerine

destek sağlarsın. Geçen sene 210 önde gelen sporcu getirdik ve yarış düzenledik. Bu sene de 4 etaplı yapılacak.

K8: Bu işlevlerin aslında tümünü kapsamaktadır. Bu spor, dans, satranç vb. birçok akademinin olduğu yerde hatta daha sayamadığımız birçok aktivite örnek verebilir. Tüm belediyelerin bunları desteklemesi gerekiyor.

K9: Bu tesisler eğer kurulmasaydı bu kadar fazla imkan olmazdı. Toplumda bu şekilde bilinçlenmiş oluyor. Belediye bu tesisleri bize sunarak, bizde bu tesisler aracılığıyla Lüleburgaz halkına ulaşıyoruz. Gerekli bilgiyi veriyoruz. Aslında tamamıyla zincirleme ilerliyor.

K8: Hizmetlerin etkin ve verimli olduğunu düşünüyorum. Ama doğru kitleye doğru zamanda ulaşılamadığını düşünüyoruz. Her bir spor ve sosyal etkinlikte katılım sayıları yüksektir. Ama mesela dansta yüksek olan katılım, masa tenisi, voleybolda tam anlamıyla bir kitle yakalayamıyorlar. Ya da futbol yüksek, basketbol arka planda kalıyor. Destekler eşit miktarda dağılım göstermiyor. Genel olarak yeterince ulaşabildiği yere ulaşıyor. Bazı durumlarda katılım 10.000'leri buluyor. Aslında buda Türkiye geneline göre yüksek bir sayıdır.

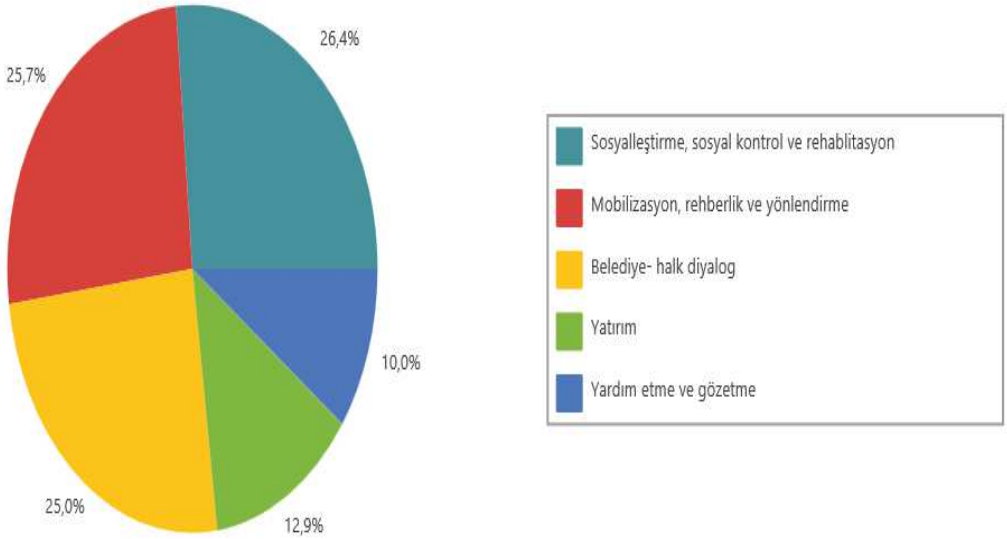
K9: Genel olarak bakarsak amacına ulaşıyor. Etkinliler olduğu zaman tanıtım sağlanıyor ve katılım yüksek oluyor. Ama bazı noktalarda reklamların yetersiz kaldığını düşünüyorum. Biz bunun reklamını yapıyoruz. Belediyeden de reklam yapmasını beklerken o arka planda bırakıyor. Tam kitleye ulaşamıyoruz. Bazen süreklilik sağlanmıyor. Buda destek ile alakalıdır.

K8: Faaliyetlerin çeşitliliğini yeterli buluyorum. Türkiye'de birçok yerden fazla etkinlik sağlanıyor. Heykelcilik, el sanatları, dans, spor, soyut düşünme vb. bulunmaktadır. Yapmadığı bir etkinlik bulmaya çalışsam çok azdır. Kültürel ve sosyal anlamda tam anlamıyla karşılıyor. Badminton, masa tenisi vb. fazlasıyla mevcuttur. Hiç kimse kendi kafasına göre proje yapalım diyemez. Mesela projeler bile yarışma usulü yapıldı.

K9: Birçok faaliyet mevcut bu anlamda belediyenin destek verdiği ve özel kuruluş olarak devam edenler vardır. Eksikliğini gören birisi belediyeye gidip Lüleburgaz'da şunlar eksik ve bir şeyler yapmak istiyorum dediğinde, kesinlikle yüzüne kapı kapatılmaz. Daha çok neler yapılacağı ve nasıl yardımcı olunacağı adına gereken destek sağlanıyor. Tabi

bunun için derneğe bağlı olmak gibi kurallar var. Her şeyin yasal olması adına tabiki belli kriterler isteniyor. Kriterlere uyulmazsa düzeltip getirmen söyleniyor. Olumsuz bir geri çevirme olmuyor.

Şekil 3.14. Görüşmelere Göre Sosyal Belediyecilik İşlevleri

Görüşmelere göre sosyal belediyecilik işlevlerinde sosyalleştirme, mobilizasyon ve halk ile diyalog işlevleri belediye tarafından daha çok uygulanmaktadır.

3.3.3.2.4. Akademilerdeki Faaliyetlere Yönelik Olumlu ve Olumsuz Geri Dönüşler ve Geliştirilmesi Gereken Yönler

K6: Olumsuz muhakkak ki dönüşler oluyor. Bisikletleri hor kullananlar oluyor. Çocuklar bisikletleri ile gelip rampalardan uçamıyor. Bizden bisiklet kiralıyor ve rampaları kullanırken bisiklet arızalanıyor. Yağmurlu havada kesinlikle bisiklet verilmiyor. Bu tarz şikayetler alıyoruz ama halkımızın sağlığını düşünüyoruz. Onun dışında tebrik çok alıyoruz. Özellikle şehir dışından gelenler hayran kalıyor. Mesela Mersin merkeze bisiklet akademisi var. Ama özel teşebbüsle açılmış ve ücret talep ediyor. Gelen turistler Dünya'da böyle bir uygulama olmadığını belirtiyorlar.

Burası tamamen aktif kullanılan bir tesistir. Nisan ayı ile Ekim ayı arasında maksimum hizmet sağlıyor. Açık alanları olduğu için kışın düşüş yaşanıyor. LYKA ve LYFA gibi kapalı alanları pek yok buda dezavantaj olarak görülebilir. Avantaj olarak da yazın kurslar, sinema gösterileri, özel gün kutlamaları, LÜBİFEST etkinlikleri düzenleniyor. Bu

akademi Lüleburgaz'ı dünyaya tanıtan bir uygulama oldu. Önceki belediye başkanı olan Emin Bey'e bir bisiklet sürücüsü olarak teşekkür ediyorum. Aslında herkesin emeği vardır.

Ben olsam Lüleburgaz'a Kültür ve sosyal davranış akademisi de açardım. Çünkü bu zor dönemlerde yolda yürürken çok sayıda maske ve eldiven görebiliyorum. Halkı bilinçlendirme hatta çocuk yaşta eğitme açısından yararlı olabilirdi.

K7: Belediyede bir tane spor uzmanı yok. Bizim ülkemizde bilgili insanların yetkisi yok, yetkili insanların bilgisi yok. STK'lar sana bir şey üretiyorsa ona destek olacaksın. Lüleburgaz'da 310 tane dernek var. Bisiklet derneği olmamıza rağmen tiyatro, tenis, kültürel etkinlikler yapıyoruz. Bunları yaptırdığımız arkadaşlarımız gelip bisiklete biniyor. Çalışanla çalışmayanı ayırmazsan 500 tane de dernek olur. Toplum yararını gözeten STK'ları yakalarsan ilerlersin. Sosyal yardıma da gerek kalmaz kendi arasında dayanışma sağlanır. Burada ki personellerin de turist geldiği zaman iletişim kurması gereklidir. O yüzden akademiye uygun, dışa dönük personel alınmalıdır. Kamu yararı olarak kışın antrenman alanı, konaklama alanı bize sağlandı. Ben eğitimini sağlıyorum. Aynı zamanda toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı da tetikliyor.

K8: Olumlu yönleri her branşta fazlasıyla faaliyet göstermeye çalışması ve çalışmalar yapılması sayılabilir. Tüm hizmet sunulan kesim için kapsayıcıdır. Kültür kenti dediğimiz Lüleburgaz'la aslında tam anlamıyla örtüşmektedir. İnsanların hafta sonu gezmeye gitmektense, akademiye gelip çalışması buna bir örnektir. Doğru eğitimlerle doğru yönlendirmeler yapılmıştır. Olumsuz olarak ise anlık değerler verilmesi sayılabilir. Mesela etkinlikleri katılım az olur. Devamı getirmek istenmiyor. 20 kişide olsa onlara dokunuyoruz. 20 kişi sonra artış gösterir. Sporu, sosyalliği, etkinliği kullanarak bakış açısını değiştirirsek yararlı olacaktır. Mesela golf Dünya'da en değerli sporlar içinde ama 5 kişiye ulaşabiliyorsun. O zaman bu spor branşını kaldıralım deniyor. Bu mantıkla her bir spora ayrı ve yerinde değer vermek lazımdır. Lüleburgaz'da 15.00.-20.000 arası dansçı var. Lüleburgaz futbol, satranç, basketbol yarışması yapılır. Ama dansa bu kadar katılım varken yarışması yapılmıyor. Çünkü zaten kaybedilmez. Dans faaliyet gösterir diye gerek görülmüyor. Buda siyasal bakış açısı ile ilgilidir.

K9: Olumsuz olarak aslında olayın reklam boyutundan fazla eğitim boyutuna bakıyoruz. İlk amaç eğitim olmalıdır. Zaten işini iyi yaparsan reklam sonra tamamlayıcı olur. Yapılan işler oldu bittiye getirilmemelidir. Katılım yüksek ama eğitim arka plana

atılıyor. Süreklilik sağlanmıyor. İçi dolu mesajlar verilmiyor. Reklam olarak değil, kültürel etkinlik olarak bakmalıyız. Yapılanlar belli bir amaç uğruna yapılmalıdır. İnsanlar sporu ve sanatı yapmış olmak için yapmamış olurlar. Böylelikle bu faaliyetlerde ulusal ve uluslararası başarı sağlanmış olur. Bunun sonucunda büyük bir reklam yapılmış olacaktır.

K8: Akademiler için hizmet ettiği branşlara göre personel alınması gereklidir. Yani şuan öyle kişiler bulunmamaktadır. Çünkü onlar eksileri ve artıları daha iyi görür. Bu akademilere büyük paralar harcandı. O yüzden liyakat çok önemlidir. Çünkü işin ehli olmayanları aldığınızda kendi menfaatlerini düşünür. İşin ehli olursa sürekli geliştirme yoluna gider. Sanat akademisine mesela sanat tarihi okumuş birisini getirmeniz lazım. Oradaki antrenör isteklerini de en iyi işi bilen adamlar anlamaktadır.

K9: Lüleburgaz'da bir çok tesis bulunmaktadır. Buraları kullanan bir çok antrenör var. Ama antrenör olmayanlarda kullanıyorlar. Alanında uzman olmayan insanlar eğitim vermemelidir. Bunların denetlenmesi gereklidir. Eğitimcilere daha fazla destek verilmelidir. Görüşmeciler belediyenin desteğinin artırılması gerektiğini ortaya koymuşlardır.

3.3.4. Lüleburgaz'ın Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Faaliyet Raporları ve Görüşmeciler Üzerinde Değerlendirilmesi

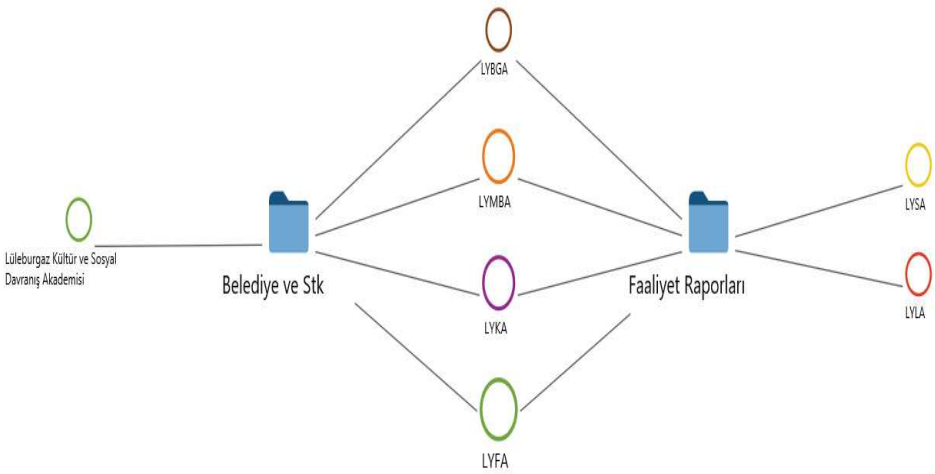
Lüleburgaz belediyesi bu uygulamalarla sosyal belediyecilik anlayışına farklı bir bakış açısı getirmektedir. Sosyokültürel alanlarda yoğunlaşıp kültür kenti olmayı hedeflemektedir. Kültür kenti olma hedefi ile sosyal yardım ve sosyal hizmet uygulamalarının geri planda kaldığı gözlenmektedir. Burada karşımıza çıkan kentlilerin çoğunun bu hizmetlere ihtiyaç duymadığı algısı ortaya çıkmaktadır.

Lüleburgaz Belediyesi'nin sosyal belediyecilik uygulamaları incelendiğinde ve yüz yüze görüşmeler değerlendirildiğinde sosyal belediyeciliğin hizmet sunulan gruplara yönelik çalışmaların yapıldığı kadınlar, gençler ve çocuklar üzerine bir yoğunlaşma olduğu akademiler yoluyla özelikle çocukların eğitimine önem verildiği görülmektedir. Ayrıca sportif, kültürel, sanatsal ve sosyal uygulamaların çeşitliliği ile talep görmesi işlevsel uygulamalar olduğunu ortaya koymaktadır. Bu uygulamaların işlevsel olmasında refah seviyesi ve kent ölçeğinin hizmet dağılımını olumlu etkilediği görülmektedir. Sosyal belediyecilik ile ilgili olan işlevleri değerlendirildiğinde genel olarak literatürle ve diğer Dünya ve Türkiye uygulamaları ile benzerlik gösterdiği bunula beraber ekonomik gelişmişlik düzeyi yüksek bir kent olduğu için ve aynı zamanda küresel eğilimlerle uygun

olarak gerçekleştirildiği sosyal yardımların yerini sosyal ve kültürel faaliyetlerde yönelik hizmetlerin yer aldığı görülmektedir.

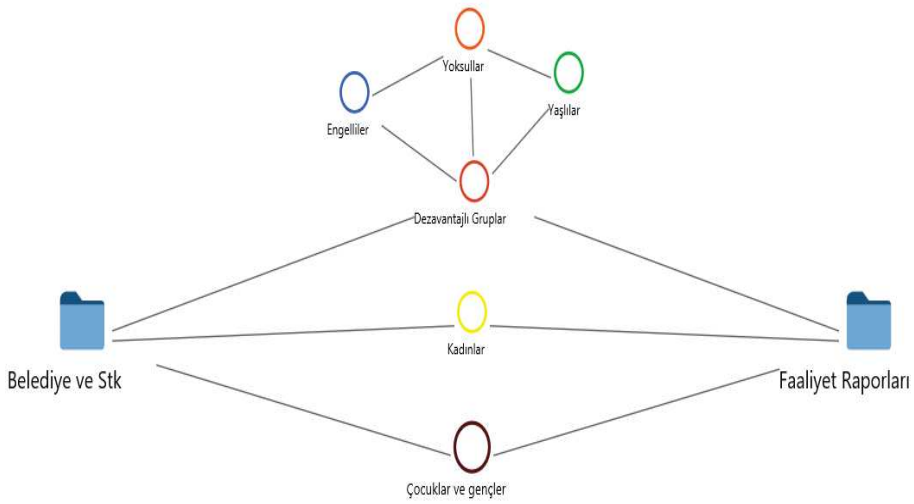
Belediye Başkanı ve yöneticileri de bu konuda işlevler içinde öncelikle yatırım ve halk ile diyalog konusunu ön plana çıkararak yaptıkları akademi yatırımları ile halkın yaşam kalitesinde farklılık yaratmak istediklerini ve halkın bireysel gelişime katkı sağlayacak eğitim, sosyal ve kültürel faaliyetlere yer verdiklerini belirtmektedirler. Gelişmişlik indeksi bakımından yüksekte bulunan Lüleburgaz belediyesinin yardıma muhtaç kişileri de merkezi yönetim tarafından daha fazla desteklendiği için Lüleburgaz belediyesi Sosyal belediyecilikte yardımdan ziyade sosyal ve kültürel işlevleri ön plana çıkarmıştır. Tüm halka hizmet sumanın yanında kadınlar, çocuklar ve gençler için akademiler kurarak kişilerin bireysel gelişimlerine katkı sunmayı hedeflemektedir. Buna bağlı olarak sosyal belediyecilik uygulamalarında üçüncü dönemi yaşayan Türkiye'de gelişmişlik düzeyi yüksek olan orta ölçekli ve optimum büyüklükteki Lüleburgaz Belediyesi sosyal Belediyecilik uygulamalarını mobilize etme ve sosyalleştirme üzerine odaklamış ve bunun için öncelikle yatırımlarını geliştirmiş bir belediyedir. Gelişmişlik düzeyi düşük olan aynı ölçekteki kentlerde bu kadar fazla yatırımın belediyeler eliyle gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Buna göre belediyelerin ölçekleri, gelişmişlik düzeyleri ve sosyal belediyecilik uygulamalarını arasında ilişki incelendiğinde gelişmişlik düzeyine bağlı olarak işlevlerin yardımdan mobilize etmeye yönelik olarak geliştiğini görmek mümkündür.

Şekil 3.15. Akademilerin Analizi

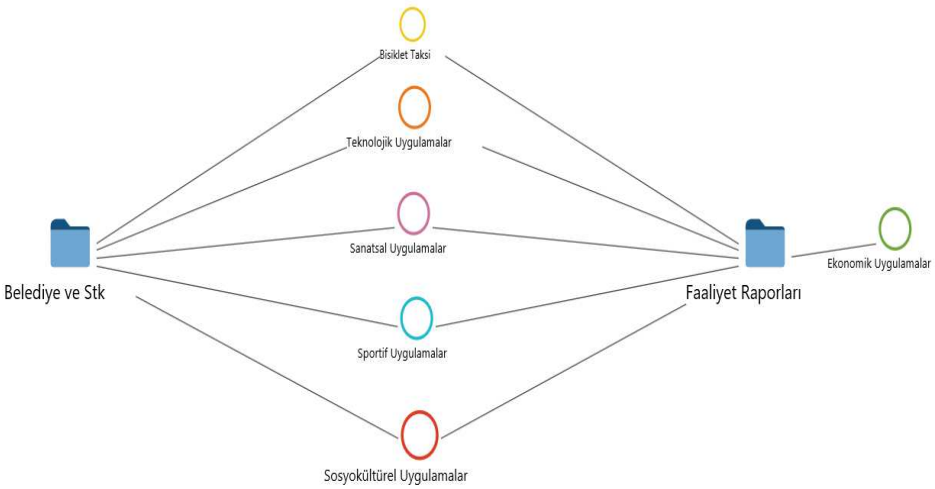
Akademilerin işlevselliği faaliyet raporları ve görüşmecilerden elde edilen bulgular ışığında LYBGA, LYMBA, LYKA ve LYFA' nın her iki kaynakta da işlevsel olduğu görülmektedir. LYSA ve LYLA faaliyet raporlarında yer almaktadır. Lakin LYLA diğer akademilere oranla işlevsel olamadığı görülmektedir. LYSA' si tam olarak tamamlanamamıştır. Şekilde yer almayan LYYA ise projesi onaylanmıştır.

Şekil 3.16. Hizmet Sunulan Grupların Analizi

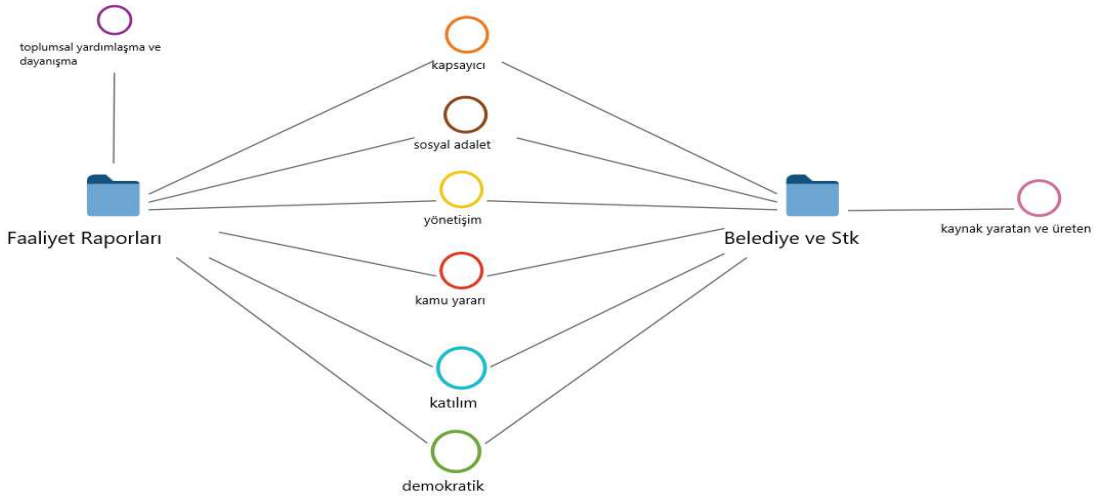
Hizmet sunulan gruplarda en fazla hizmetin çocuklar, gençler ve kadınlara sunulduğu görülmektedir. Faaliyet raporları ve görüşmecilerin bir diğer ortak payda da birleştiği engelli, yaşlı ve yoksullara yönelik hizmetlerin düşük seviyelerde olmasıdır. Bu hem faaliyet raporlarında hem de görüşmecilerin az değindiği konular arasındadır.

Şekil 3.17. Tamamlayıcı Hizmetlerin Analizi

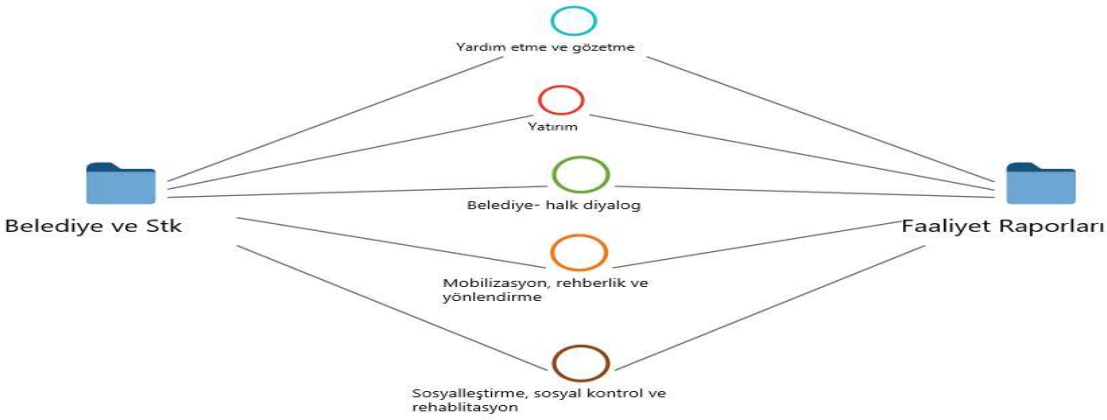
Faaliyet raporları ve görüşmecilerden elde edilen bilgiler ışığında tamamlayıcı sosyal belediyecilik hizmetlerinde görüşmeciler ekonomik uygulamalar yerine bireye nitelik kazandıracak uygulamaları tercih etmişlerdir.

Şekil 3.18. Sosyal Belediyecilik İlkelerinin Analizi

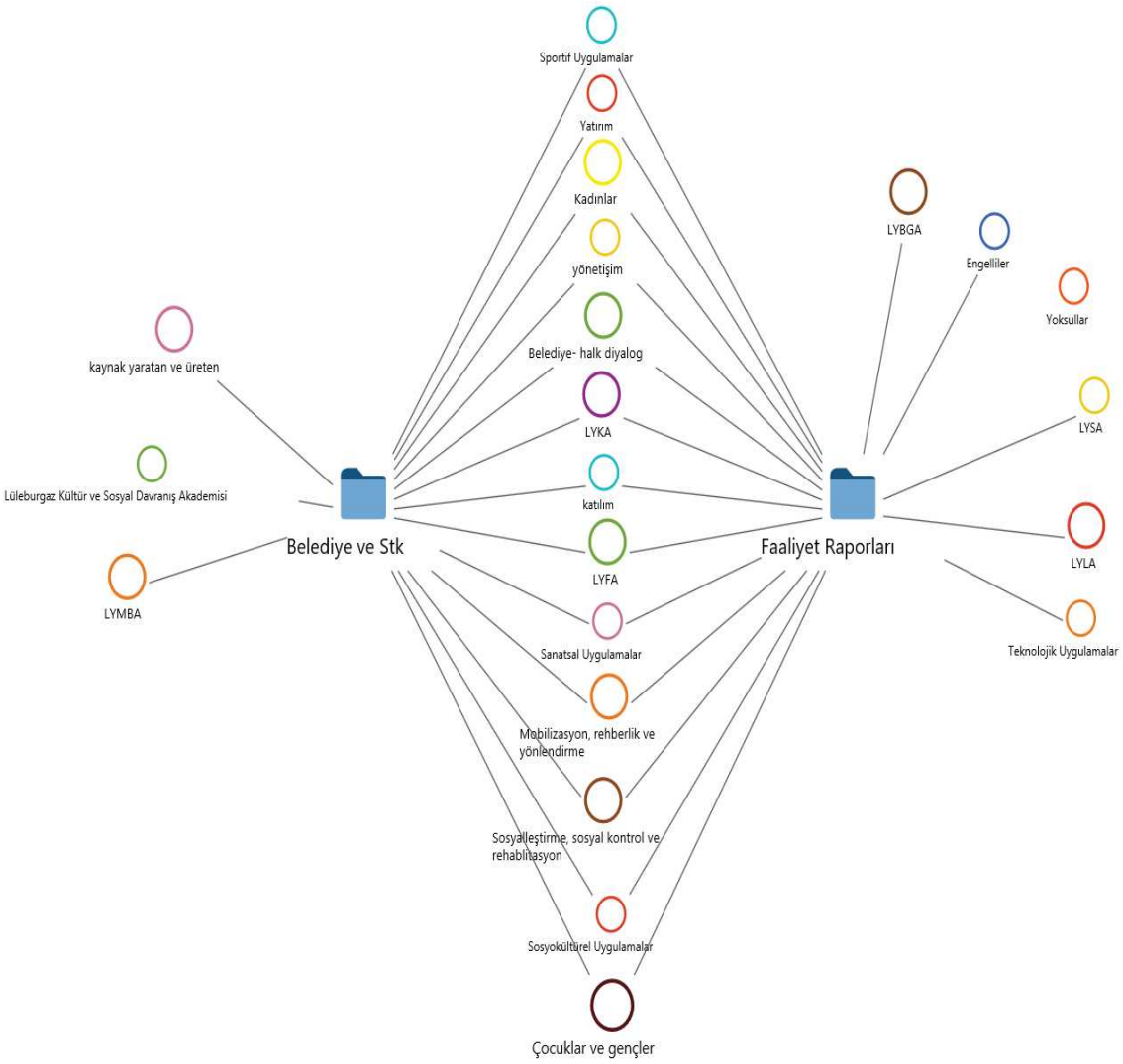
Bir diğer analiz sonucunda sosyal belediyecilik ilkeleri bakımında görüşmeciler belediyenin üretken ve kaynak yaratıcı bir belediye olduğunu belirtmiştir. Faaliyet raporlarında ise toplumsal yardımlaşma ve dayanışma ilkesi, sosyal yardımlar, teşvikler ve destekler ile görüşmecilerden ayrı boyutta değerlendirilmiştir. Diğer sosyal belediyecilik ilkeleri ortak payda da birleşmiştir.

Şekil 3.19. Sosyal Belediyecilik İşlevlerinin Analizi

Sosyal belediyecilik işlevlerinin analizi sonucunda görüşmecilerin ve faaliyet raporlarının tüm sosyal belediyecilik işlevlerini kapsadığı görülmektedir.

Şekil 3.20. Genel Analiz Sonucu

Genel olarak görüşmecilerden ve faaliyet raporlarından edinilen bilgilerle yapılan analizin sonucunda sosyal belediyecilik işlevleri, sosyal belediyecilik ilkeleri, hizmet sunulan gruplar, tamamlayıcı hizmetler ve akademilerin sosyal belediyeciliğe etkisi araştırılmıştır.

Bu araştırma ile sosyal belediyecilik işlevlerinde sosyalleştirme, mobilizasyon, belediye-halk diyaloğu ve yatırımlar faaliyet raporlarında ve görüşmecilerden elde edilen bilgilerde ortak payda da birleşmiştir.

Sosyal belediyecilik ilkelerinde ise yönetişim ve katılım ortak payda da oluşmuştur. Kaynak yaratan ve üreten belediyecilik ilkesi görüşmecilerin değindiği bir ilke olmuştur.

Hizmet sunulan gruplarda ise çocuklar, gençler, kadınların görüşmecilerde ve faaliyet raporlarında ortak payda da birleştiği görülmektedir. Engelliler ve yoksullara faaliyet raporlarında değinildiği görülmektedir.

Tamamlayıcı hizmetlerde teknolojik uygulamalara faaliyet raporlarında daha dazla yer verilmiştir. Sosyokültürel, sportif ve sanatsal uygulamalar hem görüşmecilerin hem de faaliyet raporlarının içeriğini oluşturmaktadır. Bisiklet taksi uygulaması ise bisiklet kullanımına teşvik, çevre dostu ve dezavantajlı gruplar için hizmete sunulmuş bir uygulamadır.

Akademilerde sosyal belediyeciliğin en aktif olduğu akademiler LYKA, LYFA ve LYMBA'dir. LYBGA'si daha çok faaliyet raporlarında ele alınmıştır. Görüşmeciler daha çok sportif, sanatsal, kültürel ve sosyal uygulamalara dikkat çekmiştir. Teknolojik uygulamalar kaynaklarda oranla daha az yer bulmaktadır.

SONUÇ

Sosyal belediyecilik uygulamaları konusunda fikir sahibi olabilmek için sosyal devlet ve sosyal politika kavramlarını anlamak ve gelişimlerini incelemek ve daha sonra da sosyal belediyecilik uygulamalarını incelemek gerekmektedir.

Geçmişten günümüze sosyal devlet kavramı insan odaklı bir anlayış olup çeşitli ülkelerde farklı biçimlerde isimlendirilmiştir. Sosyal devlet toplumun her kesimine yönelik olarak sosyal, ekonomik ve kültürel yardımlar sağlayarak refahını arttırma yoluna giden devlettir. Sosyal devlet sosyal politikalar aracılığı ile merkezi ve yerel düzeyde iyileştirme ve refah arttırıcı uygulamalar gerçekleştirir. Esasen sosyal devlet ve sosyal politikalar birbirini destekler ve tamamlar. Sosyal devletin uygulamalardaki adı alarak ortaya çıkan sosyal politikalar daha çok dezavantajlı kesimleri gözetmek üzere geliştirilmiştir.

Sosyal politikanın kurumsallaşması için ilk adımlar Almanya'da 1911 yılında Türkiye'de ise 1917 yılında Ziya Gökalp'in 'İktisadiyat' dergisinde bahsetmesiyle gündeme gelmiştir. Türkiye' de sosyal politikanın anlaşılır kılınmasını Üniversite Reformu ile Alman Prof. Dr. Gerhard Kessler aracılığıyla olmuştur. İngiltere'de ise sosyal devlet uygulamalarına 19. yy.'da ki Beveridge Raporu ile kullanmaya başlamıştır. Anglo-Amerikan ülkeleri ise sosyal devleti, sosyal refah devleti veya refah devleti olarak nitelendirmiştir. Görüldüğü gibi Batı ülkelerindeki sosyal devlet kavramı ile sosyal politika kavramı aynı anlamı taşımaktadır. Her iki kavramın temel dayanak noktası devlet-toplum ilişkisidir.

Sosyal devletin uygulama alanını Fransız Devrimi ve Sanayi Devrimi ile süreçleri ile düşünmek gerekmektedir. Başlangıçta genel olarak işçilerin çalışma hayatına yönelik düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Daha sonraki yıllarda ise Anayasal nitelik kazanarak sosyal devlet uygulamaları zorunlu hale getirilmiştir. Ülkeler sosyal devlet gereği sunduğu hizmetleri yaparken kendi aralarında farklılık göstermiştir. Bu farklılıklar sosyal devletin farklı modeller aracılığıyla gerçekleştiğini işaret etmiştir. Bu modeller liberal, muhafazakâr ve sosyal demokrat modellerdir. Bu modeller arasındaki fark sosyal yardıma erişebilmenin zorluğu ve kolaylığıdır.

Türkiye muhafazakâr sosyal devlet modelini uygulamaktadır. Türkiye'nin geçmişten günümüze sosyal devlet anlayışının gelişiminde 15. yy'ın çok önemli olduğu görülmektedir.

Özellikle 15. ve 19. yy. arasında ahilik, lonca ve vakıflarca bir sosyal yardım uygulamaları geliştirilmiştir. Türkiye'de hayırseverlik ve zekât kültürü olduğundan sosyal güvenlik sistemi oluşamamıştır.

Türkiye'de Cumhuriyet'in ilanı ile modernleşme çabaları artmıştır. 1960'lı yıllara kadar liberal politikalar izlendiğinden sosyal devlet anlayışı arka planda kalmıştır. Toplumun kalkınması için çaba harcanmıştır. 1961 yılında Türkiye sosyal devlete ilk kez Anayasa'sında yer vermiştir. Sosyal devlet anlayışının hukuk ve adalet alanında temelleri atılmıştır.

1982 Anayasası ise 1961 Anayasası'nın özgürlükçü ruhundan uzak ve kısıtlayıcı bir anayasadır. 1980 sonrası izlenen neoliberal politikalar ile sosyal devlet anlayışını daha da geriye atmıştır. O dönemin Başbakanı Turgut Özal 'sosyal devletin öldüğünü' bir konuşmasında ifade etmiştir. 1990'lı yıllar da politik kararlar, siyasi olaylar ve ekonomik krizlerle daha da kopmalar yaşanmıştır. Bu yıllarda sosyal devletin adı var kendi yok şeklinde yorumlanmıştır.

2000'li yıllar ise sosyal devlet anlayışını sosyal yardımlar aracılığıyla hissedildiği yıllardır. 2001 krizi toplumda ve devlette ağır yaralar açmıştır. Bu krizle sosyal devlet anlayışının israf olduğu tartışılmıştır. 2001 krizinde sonra siyasi istikrar, ekonomik kalkınma ve belediyecilik politikalarına önem verilmesiyle sosyal devlet anlayışı güçlenmiştir.

Sosyal devlet anlayışı kurumsallaşan politikalarla yerele indirgenmiştir. Devletin uyguladığı sosyal politikaların yereldeki temsilcileri yerel sosyal politika uygulanmasına yönelik olarak çabalar göstermişlerdir. Dünya'da sosyal politikaların doğuşuna bakıldığında Sanayi Devrimi öncesi ve sonrası diye ele almak mümkündür. Sanayi devrimi öncesi bağımsız bölgeler halinde örgütlene şehirler sosyal politika fonksiyonlarını üstlenmişlerdir. Yoksulluk Yasaları bu dönemlerde yerel yönetimler aracılığıyla oluşturulmuştur. Sanayi Devrimi sonrası ise işçi sınıfı hareketleri ile hukuki tanınmalar başlamıştır. Batı Avrupa ülkelerinde özgün sosyal politikalar görülmeye başlanmış ve alt gelir grubuna yönelik olmuştur.

Osmanlı İmparatorluğu Tanzimat sonrasında Avrupa'yı örnek alınmıştır. Bununla beraber sosyal ve siyasal ortamın elverişli olmaması nedeniyle sosyal politikalar uygulanamamıştır. Meşrutiyet döneminde işçi ve işveren ilişkilerine müdahaleler başlamıştır. Sanayileşme gerçekleşemediği için sosyal sınıflar güçlenememiştir. Türkiye

Cumhuriyet'inin kurulmasıyla ekonomik kalkınma ve sanayileşmeye önem verilmiştir. 1961'a kadar devlet odaklı politikalar uygulandığından sosyal politikalar gelişememiştir. Kentleşme ve işçi sınıfı sorunları bu dönemlerin en önemli sorunları olmuştur.

1961' de sosyal devletin Anayasa'da yer almasıyla sosyal politikaların uygulama alanı açılmıştır. 1980'lerde neoliberal politikalar uygulandığından sosyal politikalar ötelenmiştir. Bu yıllarda en önemli değişim sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı topluma yayma çabası olmuştur. 1990'tan 2001 krizine kadar ekonomik ve siyasi sorunlardan dolayı sosyal politikalar kısıtlı uygulanmıştır.

Günümüzde ise sosyal politikalar yoksullukla mücadele aracı olarak görülmektedir. Bu politikalar yerele indirgenerek belediyelere etkin roller verilmiştir. Belediyelere yüklenen sorumluluklarla belediyelerin sosyal belediyecilik anlayışının temelleri atılmıştır. Dünya'da sosyal belediyecilik sosyal devletin yerele uyguladığı sosyal politikalarla ortaya çıkmıştır. Fransa'da Saint-Nazaire kenti kendisini sosyal belediye olarak tanımlamıştır. Avrupa'da sosyal belediyecilik hizmetleri yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve kiliseler aracılığıyla sağlanmıştır. Amerika'da yatırımlar ve spor faaliyetleri de sosyal belediyeciliğin kapsamına girmiştir.

Türkiye'de sosyal belediyecilik temelleri Osmanlı'ya dayanmaktadır. Osmanlı'da 1855 yılında kurulan İstanbul Şehremaneti ile bir belediye birimi oluşturulmuştur. Bu dönemde sosyal sorunlar ile genelde vakıflar ilgilenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla vakıflar da kapatılınca sosyal sorunlara eğilim daha da azalmıştır. 2. Dünya Savaşı ile yoksulluğun yerel bir unsur olmadığı anlaşılmıştır. Böylelikle sosyal politikalarda değişim ve dönüşüm yaşanmıştır.

Küreselleşme ve yerelleşmenin hız kazanmasıyla yetki devrine gidilerek yerel yönetimlere sosyal politikaları sunma imkânı tanınmıştır. 1950'li yıllarda başlayan modernleşme ve kentleşme süreçleri kentte göçleri arttırmıştır. 1960'larda da devam eden göç ile plansız nüfus ve kentleşme sorunları ortaya çıkmıştır. Belediyelere sosyal politikalardan daha fazla görev düşmüştür.

Sosyal belediyeciliğin kurumsal bir yapıya kavuşması 1970'lerde başlamıştır. Bu dönemde ilk kez yönetişim anlayışına gidilmiştir. Özellikle İstanbul, Ankara ve İzmit belediyeleri sosyal belediyecilik anlayışını ilk uygulayan belediyeler olmuştur. 1980'li yıllarda sosyal, idari, ekonomik ve siyasi yapılanmaların kısıtlandığı ve zayıfladığı

görülmüştür.1990'lardan sonra belediyelerin sunduğu hizmetlerin niteliği, çeşitliği ve kapsamı artmıştır. Büyükşehirlerde yapılan bu hizmetler Anadolu belediyelerine örnek olmuştur.

2000'lerde modern bir boyut kazanan sosyal belediyecilik anlayışı çeşitlik kazanmıştır. İlerleyen yıllarda hizmet götürme yarışına gidilmiştir. Bu değişime sosyal boyutta eklenerek sosyal yardım kapsamında hayırsever belediyeler ortaya çıkmıştır. Belediyelerle birlikte sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları, yeşil kart uygulaması, dernekler ve gönüllü kuruluşlar sosyal belediyeciliğe katkı sağlamaktadır. Merkez yerel ilişkisiyle görev paylaşımı yapılmıştır. Yerel yönetimler bu uygulamaları 5 temel işlev ile gerçekleştirmiştir. Bunlar; *sosyalleştirme, rehabilitasyon ve sosyal kontrol*, *Mobilizasyon, rehberlik ve yönlendirme, Yardım etme, gözetme, Yatırım,-Belediye-Halk Arası Diyalog*dur.

Bu işlevler Dünya'da genel kabul görmüş işlevlerdir. Sosyal devletin yerele indirgeyerek uyguladığı işlevlerle farklı sosyal belediyecilik modelleri ortaya çıkmıştır. Bu modellere göre önem verilen sosyal belediyecilik işlevleri ve ilgi grupları değişkenlik göstermiştir. Bu modeller; Aileye öncelik veren Güney Avrupa sosyal devlet modeli(Fransa), ihtiyaç sahiplerine öncelik veren Anglo-Sakson sosyal devlet modeli(İngiltere), iş hayatına yönelik uygulamalar yapan Merkezi Avrupa sosyal devlet modeli(Almanya belediyeleri), tüm toplumu kapsayan uygulamalar gerçekleştiren Sosyal Demokrat modeli(İsveç belediyeleri)dir.

Türkiye'de bu modellerin ortaya çıkışı dönemin ekonomik ve siyasi ortama bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Türkiye bu anlamda üç ayrı dönemde incelenebilir.

Birincisi 1960–1980 Dönemi olup Sosyal Demokrat Belediyecilik dönemi olarak ifade edilmektedir. Modernleşme çabaları ile başlayan dönem devletin katı tutumu ile sekteye uğramıştır. Ancak tüm olumsuzluklara rağmen 1973 yılında sosyal belediyeciliğin temeli İstanbul, Ankara ve İzmit'te dönemin başkanları tarafından atılmıştır. Merkez müdahalesini en aza indirilerek yerel politikalar yerel yönetimlerce gerçekleştirme düşüncesi hâkim olmuştur. Bu dönemde belediyeler demokrat, toplumcu, üretici ve sosyal belediye olarak ifade edilmiştir.

İkincisi 1980–1990 Liberal Dönem olup Taşeronlaşma ve Girişimci Belediyecilik dönemi olarak ifade edilmektedir. Küreselleşme ile liberal politikalar izlenerek sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi alanlarda değişim ve dönüşüm yaşanmıştır. Bu dönemde

yerelleşme ve özelleştirme süreçleri de hız kazanmıştır. Küreselleşme ile göç artmış kentler arası rekabet hız kazanmıştır. Bu dönemdeki belediyeler projeci yatırımcı belediyeler olarak ifade edilmiştir.

Üçüncü dönem ise 1994 Sonrasında Yerel Kalkınma ve Sosyal Belediyecilik dönemidir. Bu dönemde yoksulluk, istihdam ve yerel kalkınmaya önem verilmiştir. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma kurumsallaşmıştır. Bu dönemde kalkınma her kentte aynı ölçüde gerçekleşmemiştir. Kentler arası gelişmişlik farkları ortaya çıkmıştır. Yoksulluğu azaltma yoluna gidilirken, bir yandan da kökten çözüm arayışlarına girilmiştir.

Türkiye'deki sosyal belediyecilik uygulamaları beş işlevi de içine alabilecek biçimde sürdürülmekte olup, bu işlevler içinde kentin gelişmişlik seviyesine göre işlevleri ve ilgi grupları farklılaşan bir biçimde sürdürülmektedir. İlgi gruplarına göre ise engelliler, kadınlar, gençleri, yaşlılar ve çocuklara yönelik sosyal belediyecilik uygulamaları ağırlıklı olarak gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında ihtiyaç sahiplerine yönelik yani yoksullara yönelik programlar da desteklenmektedir. Bununla beraber merkezi yönetimin bu konudaki kapsayıcı yardımları belediyelerin daha gelişmişlik düzeyine de bağlı olarak sosyal yardımlardan sosyal kültürel faaliyetlere yönelmesine sebep olmaktadır. Bu durum kentin gelişmişlik durumu ve refah seviyesi ile de ilişkilidir.

. Lüleburgaz nüfus kriterlerine ve gelişmişlik düzeyine göre büyükşehir merkez ve ilçeleri hariç Lüleburgaz ilçe merkezleri baz alındığında 126 kent arasında 100.000-250.000 nüfus kriterine göre 3 ilçe merkezinden biridir.

Gelişmişlik endeksine göre ise 126 kent merkezi arasında 6. sıradadır. Türkiye'de 974 ilçe arasında Lüleburgaz gelişmişlik sıralamasında 83. sıradadır. Bu sıralamalardan görüldüğü gibi kentin gelişmişlik düzeyi ile gelişmişlik göstergeleri birbirleriyle bağlantılıdır.

Bu değişim sosyal yardım ve sosyal hizmetlere talebin azaldığını göstermiştir. Daha çok sportif, kültürel ve sosyal uygulamalar bu kentlerde ağırlık kazanmıştır. Sosyal belediyecilik bu kentlerde ilgi gruplarına sosyal, kültürel, sportif ve eğitsel nitelikler kazandırmaya çalışmıştır. Ekonomik destekler diğer faaliyetlerine göre geri planda olmuştur. Bu bireye bir nitelik kazandırarak bağımlı bir birey olmasından kurtulması ve kendini geliştirerek istihdama katılması için izlene bir yol olmuştur.

Bu kentlerde sosyal belediyecilik işlevleri etkin olarak kullanılmıştır. Sosyal yardımlar yerine sosyalleştirme, rehabilitasyon rehberlik, yönlendirme, yatırım ve halkla diyalog işlevleri daha etkin kullanılmaktadır. Lüleburgaz'da bu refah seviyesi ve ölçek kriterlerine bakıldığında bu işlevleri topluma yaymayı amaç edinmiştir. Kent sanayi, tarım ve kültür faaliyetlerine bakıldığında çeşitlilik arz ederek cazibe merkezi haline gelmiştir.

Akademiler hizmetlerden faydalan grupların her birine çeşitli uygulamalar sunmuştur. Bunlar arasında dezavantajlı kesimler olarak belirtikleri kadınlar, çocuklar, engelliler ve yaşlıların sosyal yaşamını kolaylaştırmaya yönelik uygulamalar düzenlemiştir.

Temalı yıllar kapsamında kadınlara, bisiklet kullanımına, inovasyona ve çocuklara dikkat çekerek farkındalık yaratılmıştır. Ayrıca bu yıllarla ilgili akademilerde faaliyetler düzenlenerek işlevsellik kazandırılmıştır. Akademilere 2014-2019 arası katılım sayısı 90.580 olarak belirtilmiştir.

Bu uygulamaların yanı sıra Lüleburgaz Belediyesi 2011 yılında beri itibaren 7000 kişiye sosyal yardımda bulunmuş olup bu yardım sayısı yıllar itibarı kişi sayısı olarak azalmıştır. Bununla beraber sosyal kültürel hizmetler ve bu hizmetlerden yararlananlar artmıştır. Örneğin belediyenin diğer görevleri arasında yer alsa da sosyal kültürel belediyecilik faaliyetleri ile ilişkilendirilebilecek konulardaki hizmetlerin 200.000 kişiye ulaştığı görülmektedir.

Lüleburgaz Belediyesi sosyal belediyecilik alanında tanınırlığını akademiler ve bisiklet taksi uygulamalarıyla sağlamıştır. Bu uygulamalardan önce sosyal belediyecilik alanında belediye hizmet binaları, ekin atölyesi, buz pisti, kongre meydanı, Aşkiye Neşet Çal sahnesi ile sanatsal, kültürel ve sosyal faaliyetler sağlanmıştır. Akademilerin açılmasıyla beraber sosyal mekanlar sosyal belediyecilik uygulamalarının merkezi haline gelmiştir. Bu akademiler; aracılığıyla sosyal, sportif, kültürel ve ekonomik uygulamalar süreklilik kazanmıştır.

Sosyal belediyecilik işlevlerinden yardım etme ve gözetme daha çok Lüleburgaz Belediyesince spora, kültüre, sanata, teknolojiye ve eğitime yardım etme biçiminde gerçekleştirilmiştir. Kurumlara ve kişilere malzeme desteği ve eğitim desteği verilmiştir.

Dünya ve Türkiye uygulamaları ile benzerlik gösteren Lüleburgaz Belediyesi sosyal belediyecilik uygulamaları, sosyal yardımlardan ziyade sosyal ve kültürel faaliyetlerin gerçekleştirilmesine ve bireylerin kişisel gelişiminin artırılmasına yönelik olarak sürdürülmektedir. Hem faaliyet raporlarında hem de görüşmelerde Lüleburgaz Belediyesinin akademilere önem vererek sosyal belediyeciliği bireylerin kişisel gelişimlerini artırma yoluyla ve bireylere rehberlik etme yoluyla uyguladığı tespit edilmiştir. Belediye Başkanı ve yöneticileri de bu konuda işlevler içinde öncelikle yatırım ve halk ile diyalog konusunu ön plana çıkararak yaptıkları akademi yatırımları ile halkın yaşam kalitesinde farklılık yaratmak istediklerini ve halkın bireysel gelişime katkı sağlayacak eğitim, sosyal ve kültürel faaliyetlere yer verdiklerini belirtmektedirler.

KAYNAKÇA

Akarsu, Serkan (2014) Sosyal Belediyecilik (Zeytinburnu Belediyesi Örneği), İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Akçakaya, Murat (2003). Fransa'da Yerel Yönetimler Ve Halkın Karar Alma Süreçlerine Katılımı. *Gazi Üniversitesi İibf Dergisi,* 153-174.

Akdoğan, Yalçın (2008). Yerel siyaset – Kavramlar. *Yerel Siyaset,* 1. Baskı, Ocak 2008, Okutan Yayıncılık, İstanbul.

Akdoğan, Yalçın (2002). Ulusal Soruna Yerel Çözüm: Sosyal Belediyecilik. *Eminönü Bülteni*, Şubat Sayısı, 35.

Akdoğan, Yalçın (2006). Sosyal Belediyecilik. *Yerel Siyaset*, Sayı 3, Mart.

Aktan, Coşkun Can. (2003a). *Moderniteden Postmoderniteye Değişim*. Konya: Çizgi Kitabevi.

Aktan, Coşkun. Can. (2003b). *Değişim Çağında Devlet*. Konya: Çizgi Kitabevi.

Alada, Adalet. (2004). Dünden Bugüne Yerel Yönetimler ve Seçimler. *Kent Gündemi*, no.6, 21-30.

Altan, Ömer Zühtü. (2007). *Sosyal Politika.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları

Andersen Esping. Gosta, (1990). The Three Worlds Of Welfare Capitalism, *Cambridge. Polity Press.*

Arıkboğa, Erbay. (2007). "Yerel Yönetimlerde Ölçek Sorunu Ve Belediye Reformu", Kayfor 2007, V. Kamu Yönetimi Forumu, Umuttepe, Kocaeli, 18–20 Ekim 2007

Arslan, Miraç.(2013). Yerel Yönetimlerde Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri: Arnavutköy Belediyesi Örneği*,* İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Aslaner, Abdullah. (2008). Sosyal Yardımlaşmanın Modern Şekilleri (Bursa Yıldırım Belediyesi Örneği).,Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

Aysan, Mehmet Fatih.(2013). Kentleşme Ve Sosyal Politikalar, (Ed: Şentürk Murat, Yaman Ömer Miraç).*Esenler Belediyesi Şehir Düşünce Merkezi Şehir Yayınları*.25

Batuman, Bülent. (2010). ‘’Toplumcu Bir Belediyecilik Modeli: “Yeni Belediyecilik Hareketi’’ 1973-1977”, *Mülkiye Dergisi*, 34 (266): 223-241.

Bayraktar, Bahar.(2013). Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Sosyal Politikaya Bakış Açısı “Sosyal Belediyecilik” (Nilüfer Ve Yıldırım Belediyesi Örneği), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa.

Bayramoğlu, Sonay. (2015). *Toplumcu Belediye*, Nota Bene Yayınları, Ankara.

Bedir Eyüp. (2016). *Sosyal Politika*. Eskişehir Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 12-13

Bergmark Åke, Minas Renate.(2006). Rescaling Social Welfare Policies in Sweden, http://www.euro.centre.org/rescalingDocuments/files/Sweden.pdf

Berkün, Sanem. (2017). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı. *E-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi* ,Cilt:9 Sayı:2 (18): 586

Boratav, Korkut. (2003). Türkiye İktisat Tarihi. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.

Bilgin, Kamil Ufuk.(2005). İsveç'te Yerel Yönetimler. Çağdaş *Yerel Yönetimler Dergisi Cilt,12 Sayı,3* Todaie

Buğra, Ayşe. (2008). Kapitalizm, Yoksulluk ve Türkiye’de Sosyal Politika, 2.Baskı, İstanbul İletişim Yayınları

Buğra; Ayşe; Keyder, Çağlar. (2006). Sosyal Politika Yazıları, İletişim Yayınları 5.Basım İstanbul

Çakır, Refika Yıldız.(2016), Türkiye’ de Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Nazilli Belediyesi Örneği, , Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi Aydın.

Çiçek, Şefika Eda. (2012). *Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Yardım Ve Sosyal Hizmet Politikaları: Batı Akdeniz Örneği,* Türkiye Belediyeler Birliği, Ankara, 104.

Değişimler", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Dogliani, Patrizia. (2002). Europen Municipalism in the fisrt half on the twentieth century: the socialist network. *Contemparary Europen History 11 Sayı.4* , 573-596.

Doğan Ekber, 2005 Gökçek'in Ankara'yı Neo-Liberal Rövanşçılıkla Yeniden Kuruşu, 130

Ekzen, Nazif. (2009). *Türkiye Kısa İktisat Tarihi: 1946'dan 2008'e İliştirilmiş Ekonomi*, Ankara: Odtü Yayıncılık.

Erdoğan, Melike.(2018). Yerel Yönetimlerde Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Çanakkale Belediyesi Örneği Kent Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar ve Etkin Belediyecilik Uygulamaları (der. Mehmet Mecek, Bekir Parlak, Emin Aatasoy) Alanya 1. Uluslararası Yerel Yönetimler Sempozyumu, Alanya-Türkiye, 496-505 Kasım 2018.

Erkul, Hüseyin, (2013) Türkiye'de Yerel Yönetimler, Detay Yayıncılık, Ankara

Ersöz, Halil Yunus (2009a). Türkiye'de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Rolü Ve Yeni Belediyecilik Anlayışının Esasları. *Kamuda Sosyal Politika, Yerel Yönetimler Ve Sosyal Politika, 3*(9), 38-47.

Ersöz, Halil Yunus. (2009b). Sosyal Politikalarda Yerelleşme. *Çerçeve Dergisi,* Ocak, (49), 80-87.

Ersöz, Halil Yunus. (2011). *Sosyal Politikada Yerelleşme.* İstanbul Ticaret Odası Yayınları.

Ersöz, Halil Yunus. (2011). *Sosyal Politikada Yerelleşme.* İstanbul Ticaret Odası Yayınları.

Ersöz; Halis Yunus. (2011). Sosyal Politika-Refah Devleti-Yerel Yönetimler İlişkisi, *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası 55*, 765.

Eryılmaz, Bilal. (1995). "Yerel Yönetim Sendromu," *Yeni Türkiye* , Yıl 1, Sayı 4, Mayıs-Haziran, 340-346

Es, Muharrem.(2007)."Kentsel Yoksulluk Ve Sosyal Belediyecilik", *Yerel Siyaset Dergisi,13.Sayı*,

Esping-Andersen, Gosta. (2006). "Toplumsal Riskler Ve Refah Devletleri", Buğra, A. / Keyder, Ç. (Der) Sosyal Politika Yazıları İçinde, İstanbul: İletişim Yayınları, 33-52

(Esping-Andersen, G. (1990). 9-54)The three worlds of welfare capitalism. Cambridge: Polity Press.

Fidan, Ali. (2006). Sosyal Politikaya Katkısı Açısından 5393 Sayılı Belediye Kanunu, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

Gözler Kemal, *Devletin Genel Teorisi*, Bursa, Ekin Yayınevi, 10. Baskı, 2019, 384 S. (1. Baskı, 2007)

Gül Hüseyin, Gül Songül Sallan. (2006). *"Sosyal Devletten Çalışma Refahına Geçişte Sosyal Haklar Ve Yoksullar*", *İnsan Hakları ve Yurttaşlık Kongresi*, TODAİE, Ankara, 14-15 Aralık, 19.

Gül, Hüseyin ve Diğerleri. (2004). *"*Kentsel Yoksullukla Mücadele Amaçlı Kamu Politikası Geliştirme Ve Bir Model Önerisi",5. Aile Şurası, Aile Araştırma Kurumu, Ankara 18-20 Mayıs, 4

Güleç, Sertaç. (2008). " 1945-1980 Yılları Arasında Türkiye'de Refah Devleti", *Yerel Siyaset dergisi, Sayı13*,48-55

Güler, Birgül Ayman. (1994), "Belediye Gelirlerinin Yapısı, 1925 – 89", *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, Cilt 3, Sayı 1*, 25–35.

Gümüş, Ali Tarık. (2010). Sosyal Devlet Anlayışının Gelişimi Ve Dönüşümü, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya.

Güneş Muharrem. (2009). *Belediyecilik Sanatı*, Detay Yayıncılık, Ankara, 29

Güven, Sami. (2009). *Sosyal Politikanın Temelleri.* 5. Baskı. Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.

İnanç, Hüsamettin, Ünal, Feyzullah. (2006). "İngiltere'de Yerel Yönetimler", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 16, Aralık, 125-140.

Jönsson Ingrid, Anne-Marie Daune-Richard, Sophie Odena, Magnus Ring, (2009), Becoming dependent: How is elder care implemented in France and Sweden, 20-22 August,s.1- 22,file:///C:/Users/user/Downloads/Jonsson-I_Rc192009%20(2).pdf

Kalabalık, Halil. (2005). *Avrupa Birliği Ülkeleriyle Karşılaştırmalı Yerel Yönetim Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Karadaş, Ergün, (2019) ‘Türkiye’de Sosyal Politika ve Sosyal Belediyecilik Anlayışının Geliştirilmesi ‘ *Toplum ve Demokrasi*, 13 (27-28), Ocak-Aralık, s. 76-77.

Karaer, Tacettin. (1990). Fransa'da Yerel Yönetim Reformu Üzerine. *Amme İdare Dergisi Cilt,23, Sayı 3*.

Kaya, Erol (2003). *Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma*, İstanbul, İlke Yayıncılık

Kaya, Erol (2007). *Kent Yönetiminde Yeni Yaklaşım Yerel Kalkınma Yönetimi*, 2. Baskı, Okutan Yayıncılık, İstanbul.

Kaya, Erol. (2009). *Yoksullukla Mücadelede Avrupa’nın Ve Türkiye’nin Sosyal Yardım Modeli.* Sosyal Yardım Uzmanlık Tezi, T.C. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Genel Müdürlüğü, Ankara.

Keleş, Ruşen, “Yerel Seçimler Yaklaşırken Türkiye’de Sosyal Belediyecilik”, *Özel Kalem Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 21, Şubat,2009

Keleş, Ruşen**,** Fehmi Yavuz (1989), Yerel Yönetimler, 2. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi

Keleş, Ruşen. (2009), Yerinden Yönetim Ve Siyaset (İstanbul: Cem Yayınevi).

Keleş, Ruşen. (2010). *Kentleşme Politikası*, 11. Baskı (Ankara: İmge).

Kesgin, Bedrettin. (2012b). Kentsel Yoksulluğa Yönelik Yerinden Ve Yerel Müdahale: Sosyal Belediyecilik. *Sdü Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi,* Ağustos, (26), 169-180.

Keskin, Bedrettin. (2008), “Yoksulluğa Yerel Müdahale “Sosyal Belediyecilik” Karşılaştırmasında Eminönü Ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sbe, İstanbul.

Kocaoğlu Mustafa, Aydoğan Cazibe ve Akkuş Özge. (2017). Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme, *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, S.160-161

Koç, Neslihan. (2014). Sosyal Belediyecilik Hizmetleri Ve Finansmanı: Ege Belediyeler Birliği Örneği. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yayımlanmamış Doktora Tez, Manisa

Koray, Meryem. (2005. *Sosyal Politika,* Ankara: İmge Kitabevi.

Koray, Meryem. Sosyal Politikanın Anlamı ve İşlevini Tartışmak Çalışma Ve Toplum, 2007/4 Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Kongresi, Kocaeli

Lüleburgaz Yeşil Ova Spor Kulübü, Kabul Edilen Esas Yasası, Lüleburgaz 1934, s.1-2.

Maden, Cengiz. (2012). Sosyal Belediyecilik Uygulamaları Ve Esenler Belediyesi Örneği,

Marangoz, Şermin. (2001). "Refah Devleti: Gelişimi, Oluşumu, Modelleri Ve Güncel

Marshall, T. H. / Bottomore, T. (2006). Yurttaşlık Ve Toplumsal Sınıflar, (Çev. A. Kaya) İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları

Mengi, Ayşegül. (1997). Federal Almanya'da Yerel Yönetimler. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi* Cilt, 6 Sayı,4.

Mermer, Bilgehan, Şataf, Ceyda,.Negiz, Nergiz. (2016). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi,* C:21, S:4, 1299-1322.

Mermer, Bilgehan. (2016). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Ana Bilim Dalı Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta

Metin, Onur.(2011.)Sosyal Politika Açısından Akp Dönemi: Sosyal Yardım Alanında Yaşananlar, *Çalışma Ve Toplum, 2011/1 Sakarya*

Mingione E.-Oberti, M.-Pereirinha, J., (2002), "Cities as Local Systems" in *Social Assistance Dynamics in Europe National and Local Poverty Regimes,* (Ed.) Saraceno, C., UK, The Policy Press, University of Bristol, pp. 35-80.

Negiz, Nilüfer, Akman, Elvettin. (2013). Sosyal Devlet, Sosyal Hizmet Ve Yerel Yönetimler. Acar, Hakan, Negiz, Nilüfer, Akman, Elvettin. *Sosyal Politika Ve Kamu Yönetimi Bileşenleriyle Sosyal Hizmet Temelleri Ve Uygulama Alanları* İçinde (Ss. 43-64). Ankara: Maya Akademi.

Negiz, Nilüfer. (2011). Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri Açısından Isparta Belediyesi: Farkındalık, Yararlanma Ve Değerlendirme Açısından Bir Araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2): 325.

Ölmez, Tuba Olcay.(2005). "Sosyal Yardım Sistemi İçerisinde Yerel Yönetimlerin Yeri," Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Ören, Kenan. (2013). *Sosyal Politika* 3.Basım Nobel Akademik Yayıncılık

Öz, Cihan Selek. (2010). Sosyal Belediyecilik Bağlamında Evde Bakım Hizmetleri (İstanbul, Ankara, Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri Örnekleri), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Doktoraz Tezi, Sakarya.

Özbek, Nadir. (2002). Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Sosyal Devlet, *Toplum Ve Bilim,* (92), 7-33.

Özdemir, Süleyman. (2007). Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti, İto, Yayın No: 2007-57, İstanbul.

Öztürk Hasret. (2012). Değişen Sosyal Devlet Anlayışı Ve Sosyal Belediyecilik, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta,7

Özyüksel Murat. (1989). *Feodalite Ve Osmanlı Toplumu*, Bursa

Pekküçükşen Şerife. (2004). "Sosyal Belediyecilik ve Selçuklu Belediyesi Şefkat Evleri Örneği". Yerel Yönetimler Kongresi Bildiriler Kitabı, 3 Aralık 2004, Çanakkale.

Pektaş, Ethem Kadri. (2010). "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar", *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Akademik İncelemeler Dergisi,* Cilt 5, Sayı 1. 4-22.

Pereirinha, A. J., (1997), "Welfare States and Anti-Poverty Regimes: The Case of Portugal" in *Southern Europen Welfare States Between Crisis and Reform,* **(**Ed.) Rhodes, M., FRANK CASS & CO.LTD, pp.198-218.

Sallan Gül, S. (2013). Sosyal Devlet Ya Da Refah Devleti Nedir? Kamalak, İ. & Gül, H. (Der.), *Yerel Yönetimlerde Sosyal Demokrasi Toplumcu Belediyecilik Teorik Yaklaşımlar, Türkiye Uygulamaları* İçinde (65-97). 2. Baskı. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.

Sallan Gül, Songül. (2006). Sosyal Devlet Bitti, Yaşasın Piyasa! Yeni Liberalizm Ve Muhafazakârlık Kıskacında Refah Devleti, Ebabil Yayınları, İstanbul, 2. Baskı.

Seyyar Ali. (2013). *Küreselleşen Dünyada Uluslararası Sosyal Politika*, Sakarya Yayıncılık

Seyyar, Ali. (2008). Yerel Siyasetin Gelişiminde Sosyal Politikaların Önemi. *Yerel Siyaset İçinde* (237-258). Ocak. Okutan Yayıncılık.

Sönmez, Mete Burak. (2009). Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Ümraniye Belediyesi Örneği, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 54-56.

Şahinoğlu, İlker. (2014). Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetim Ana Bilim Dalı, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Şataf, Ceyda (2017). Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışına Yönelik Genel Bir Değerlendirme Yerel Yönetimler Üzerine Seçme Yazılar Beşköprü Yayınları

Şenkal, Abdülkadir , Sarıipek,, Doğa Başar. (2007). "Avrupa Birliği'nin Karşılaştırmalı Refah Modelleri Ve Sosyal Politikada Devletin Değişen Rolü". *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 146-175

Şişman, Yener (2017). Türkiye'de Sosyal Politikanın Dünü, Bugünü: Hayırseverliğin Kurumsallaşması mı? Gelişim mi? *,Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi,* 4(2), 1-22.

Talas, Cahit. (1992) *Türkiye'nin Açıklamalı Sosyal Politika Tarihi,* Bilgi Yayınları

Talas, Cahit. Öğretilerde Sosyal Devlet, t.y. 102-103

Therborn, Goran. (1984). Classes and States: Welfare State Developments, 1881-1981. Studies in Political Economy. 14.

Tokgöz, Fırat (2017). Sosyal Belediyecilik: Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Örneği, Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ.

Tokol, Ayşe. ve Alper, Yusuf. (Eds). (2011). *Sosyal Politika.* Genişletilmiş 5. Baskı. Bursa: Dora Yayınları.

Toprak, Düriye ve Şataf, Ceyda. (2009). Türkiye'de Yerel Yönetimler Reformu Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. *Sosyal Ve Beşeri Bilimler Dergisi,* Cilt 1, Sayı 1. 11-24.

Tuna, Orhan. ve Yalçıntaş Nevzat *(*1999*), Sosyal Siyaset*, Filiz Kitabevi İstanbul

Uçaktürk, Tülay, Uçaktürk, Ahmet, Özkan, Mehmet. (2009). "Yerel Yönetimlerde Sosyal Sorumluluk Bağlamında Sosyal Belediyecilik: Biga Belediyesi Örneği", Vı. Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi, Çanakkale.

Ulusoy, Ahmet, Akdemir, Tekin. (2001), *Mahalli İdareler*, Seçkin Yayınları, Ankara.

Uslu, Harun. (2011). Sosyal Politika Açısından Belediyeler ve Sosyal Belediyecilik, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Mahalli İdareler Ve Yerinden Yönetim Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul

Uslu, Harun. (2013), "Sosyal Politika Açısından Belediyeler ve Sosyal Belediyecilik", Özden, Kemal (Ed.), Yerel Yönetimlerde Güncel Sorunlar Ve Tartışmalar, Seçkin Yayınları, Ankara.

Yalçındağ, Selçuk. (1992). "Yerel Yönetimlerde Yeniden Düzenleme Ve Yeni Bir Bakanlık", *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt 1, Sayı

Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yalova.

Yamaç, Müzehher. (2014). İngiltere'de Yerel Yönetimler Süreli Hakemli Dergi Sosyal Bilimler Metinleri

Yavuz, İsmail. (2013) Sosyal Belediyecilik Bağlamında Çocuk Ve Gençlik Hizmetleri: Adapazarı Belediyesi Bilgi Evi Örneği, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yalova.

Yelboğa Nurullah. (2017). Yerel Yönetimlerin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Örneği, 415.

Yıldırım, Selahattin. (2013). Türkiye'de Toplumcu Belediyecilik 1973-1980, Çankaya Belediyesi, Ankara, 128.

Yıldırım, Uğur ve Göktürk, İsmail.(2008). Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı, I. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu

Yılmaztürk, Aysun ve Güler, Tahsin. (2017). Sosyal Devlet Anlayışının Yerel Karşılığı: Sosyal Belediyecilik Ve Temel Sorunları, *Ekonomi Ve Yönetim Araştırmaları Dergisi,* Cilt 6 Sayı 1

İnternet Kaynakları

AK PARTİ. Adalet ve Kalkınma Partisi

http://www.akparti.org.tr/media/272799/secim-beyannamesi-2011.pdf)Erişim Tarihi: 19.05.2019)

Arıkboğa, Erbay (2007). "Yerel Yönetimlerde Ölçek Sorunu Ve Belediye Reformu", V. Kayfor (Kamu Yönetimi Forumu), 18-20 Ekim, Kocaeli. Http://Mimoza.Marmara.Edu.Tr/~Earikboga/Yayin/Olcek.Pdf (Erişim Tarihi: 20.05.2019).

Esping-Andersen, Gosta. (1999). New Social Risks in Old Welfare States. 10.1093/0198742002.003.0008.https://www.researchgate.net/publication/300273328_New_Social_Risks_in_Old_Welfare_States (Erişim Tarihi: 12.09.2018)

Lüleburgaz Belediyesi

https://www.luleburgaz.bel.tr(Erişim Tarihi: 10.08.2018)

https://luleburgaz.bel.tr/faaliyet-raporlari/ (Erişim Tarihi: 10.08.2018)

https://luleburgaz.bel.tr/stratejik-plan/(Erişim Tarihi: 10.08.2018)

https://luleburgaz.bel.tr/iste-luleburgazin-bisiklet-taksileri/ (Erişim Tarihi: 18.12.2019)

442, 5393 ve 5216 sayılı yasalar (Erişim Tarihi : 08.08.2018)

www.en.youscribe.com "İntermediate Cities in Search of Sustainability" ,(1995). The Research and the Attica Workshop, Lavrion, European Foundation for the Improvment of Living and Working Conditions, Dublin, Ireland, (Erişim Tarihi 04.08.2018).

Barlas, M. (2006), "İlke Anayasadan Kaynak ise Allah'tan mı Gelir?", http://www.sabah.com.tr/Yazar-

lar/barlas/2006/05/12/ilke_Anayasa_dan_kaynak_ise_Allah_tan_mi_gelir, (Erişim Tarihi: 11.08.2018).

Ünal, Feyzullah. (2015). Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Yasal ve Yapısal Dönüşümü, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , (30) , 241-248.RetrievedFrom Https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Dpusbe/İssue/4772/65692

Yalçındağ, Selçuk. (2003). Federal Almanya'da Yerel Yönetimler, Http://Www.Todaie.Edu.Tr/Resimler/Ekler/5c1aab388d5bbc4_Ek.Pdf?Dergi=Amme%20ıdaresi%20dergisi,

Yeldan, Erinç. (2011). "Sermaye Tsunami Gibi Aktı Ve Yıktı", https://www.scribd.com/doc/56013459/Sermaye-tsunami-gibi-akt%C4%B1-ve-y%C4%B1kt%C4%B1-Erinc-Yeldan- (Erişim Tarihi: 23.03.2020).

https://bogachandundaralp.wordpress.com/?s=lysa (Erişim Tarihi: 18.12.2019).

https://bogachandundaralp.wordpress.com/2011/09/26/201109-luleburgaz-yildizlari-futbol-akademisi-lyfa-proje/ (Erişim Tarihi: 18.12.2019).

http://www.kirklareli.gov.tr/luleburgaz (Erişim Tarihi: 18.12.2019).

Salar; http://english.skl.se/municipalities_county_councils_and_regions (Erişim Tarihi: 08.06.2019).

http://europeanwater.org/(Erişim Tarihi: 08.06.2019).

www.arkitera.com (Erişim Tarihi: 18.12.2019).

https://www.ailevecalisma.gov.tr/tr-tr/yayinlar/raporlar/sosyal-yardimlar-genel-mudurlugu/ (Erişim Tarihi: 19.06.2019).

10.1080/19187033.1984.11675631. https://www.researchgate.net/publication/277095286_Classes_and_States_Welfare_State_Developments_1881-1981 (Erişim Tarihi: 12.09.2018).

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EKLER

EK 1

GÖRÜŞME SORULARI 1

A. (Görüşme Yapılan Paydaşlar)

Lüleburgaz Belediye Başkanı Murat Gerenli
Lüleburgaz Basın Yayın Ve Halkla İlişkiler Müdürü Ahmet Cem Sain
Lüleburgaz Tesisler Müdürü Samet Servet

B.(Görüşme Soruları)

1.Lüleburgaz Belediye başkanı olarak belediyenizin sosyal belediyecilik politikanızı bir iki cümle ile nasıl ifade edersiniz?
2.Belediyenizin yürüttüğü hizmetlerde ve faaliyetlerde hangi tür uygulamaları sosyal belediyecilikle ilişkilendiriyorsunuz?
3.Size göre sosyal belediyecilik uygulamaları olarak ifade edebileceğiniz hizmetlere ne zaman başladınız?
4. Sosyal belediyecilik ile ilgili hizmet ve faaliyetlerinizin hangilerinin sosyal belediyecilikle daha ilgili olduğunu düşünüyorsunuz?
5. Sosyal belediyecilikle ilgili hizmet ve faaliyetlerinizin planlaması sırasında nasıl bir yöntem izliyorsunuz?
6.Belediye olarak sosyal belediyecilik uygulamaları hakkında halkımızdan veya muhtarlarımızdan görüş alıyor musunuz? İhtiyaçlara yönelik planlama yapıyor musunuz?
7.Sosyal belediyecilik kapsamında sınır ötesi işbirliği, kardeş belediyelerle veya kurum ve kuruluşlarla fikir alışverişi yapıyor musunuz?
8. Sosyal belediyecilik uygulamalarınızın başarı ve memnuniyet düzeyi ve sorunları ile ilgili durum tespitini nasıl gerçekleştiriyorsunuz? Tespitler sonrasındaki uygulamalarınız konusunda kısaca bilgi verebilir misiniz?
9. Belediyenizin sosyal belediyeciliğe yönelik çalışmalarınızın ağırlık noktası gelecekte hangi ilgi gruplarına yönelik olarak gerçekleştirilecektir.
10.Sosyal Belediyecilik uygulamalarını düzenlerken uygulayan personeli neye göre seçiyorsunuz?

11. Sosyal belediyecilik ve işlevlerini göz önüne alırsak rehberlik, sosyalleştirme, rehabilitasyon, yardım etme, yatırım ve halkla diyalog ilkelerini sıralamaya tabi tutsanız öncelik sıralamanız nasıl olurdu?

12. Lüleburgaz Belediyesi olarak sosyal nitelikli harcamalara şayet kalan bütçeniz olduğunda nasıl değerlendiriyorsunuz?

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EK 2

GÖRÜŞME SORULARI 2

A. (Görüşme Yapılan Paydaşlar)

Lüleburgaz Kültür Ve Sosyal İşler Müdürü Reşide Candan

B.(Görüşme Soruları)

1.Belediyenizin yürüttüğü hizmetlerde ve faaliyetlerde hangi tür uygulamaları sosyal belediyecilikle ilişkilendiriyorsunuz?
2.Size göre sosyal belediyecilik uygulamaları olarak ifade edebileceğiniz hizmetlere ne zaman başladınız?
3. Sosyal belediyecilik ile ilgili hizmet ve faaliyetlerinizin hangilerinin sosyal belediyecilikle daha ilgili olduğunu düşünüyorsunuz?
4. Sosyal belediyecilikle ilgili hizmet ve faaliyetlerinizin planlaması sırasında nasıl bir yöntem izliyorsunuz?
5.Sosyal belediyecilik kapsamında sınır ötesi işbirliği, kardeş belediyelerle veya kurum ve kuruluşlarla fikir alışverişi yapıyor musunuz?
6. Belediyenizin sosyal belediyeciliğe yönelik çalışmalarınızın ağırlık noktası gelecekte hangi ilgi gruplarına yönelik olarak gerçekleştirilecektir.
7. Sosyal belediyecilik ve işlevlerini göz önüne alırsak rehberlik, sosyalleştirme, rehabilitasyon, yardım etme, yatırım ve halkla diyalog ilkelerini sıralamaya tabi tutsanız öncelik sıralamanız nasıl olurdu?
8.Türkiye'de sosyal belediyecilik ile ilgili iyi örnekler mevcut örnek alarak yapmak istediğiniz ya da eksikliğini gördüğünüz projeler var mı?

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EK 3

GÖRÜŞME SORULARI 3

A. (Görüşme Yapılan Paydaşlar)

LYMBA Tesis sorumlusu Furkan Topçu
Lüleburgaz Kent Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi ve Lüleburgaz Bisiklet Motosiklet Gençlik Spor Kulübü Derneği (LÜBİDER) Başkanı: Atıf Aral
Lüleburgaz Eski Belediye Başkanı (1999-2018) Emin Halebak
Türkiye Dans Sporları Federasyonu yarışma hakem kurulu üyesi ve 2. Kademe dans ve halk oyunları antrenörü Akın Yengin ve 2. Kademe dans ve halk oyunları antrenörü ve Altın Adımlar Sanat ve Kültür Derneği Başkanı Ayten Yengin

B.(Görüşme Soruları)

1. Akademilerde ki faaliyetler hangi ilgi gruplarına ve hangi ekonomik koşullarda sunulmaktadır?
2. Akademilerde ki faaliyetler sosyal belediyecilik işlevlerinden hangilerini daha çok kapsamaktadır?
3. Akademilerde ki faaliyetlerin etkinlik ve verimliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?
4. Akademilerde ki faaliyetlerin çeşitliliğini yeterli buluyor musunuz?
5. Akademilerde ki faaliyetlere yönelik olumlu ve olumsuz geri dönüşler nelerdir?
6. Sizce akademiler özelinde geliştirilmesi gereken konular nelerdir?
7. Akademilerde ki faaliyetler sosyal belediyecilik kriterlerinden (ilkelerinden) hangilerini daha çok kapsamaktadır?
8. 8. Sizin Lüleburgaz'da eksikliğini gördüğünüz bir uygulama var mı?

EK 4

LÜLEBURGAZ ALAN ARAŞTIRMASINDA ÇEKİLEN FOTOĞRAFLAR

Alper Onar (2020), LYMBA Bisiklet Ve Tamir Odası

Alper Onar (2020), LYMBA Konaklama Odası

Alper Onar (2020), LYMBA Bisiklet Yolları

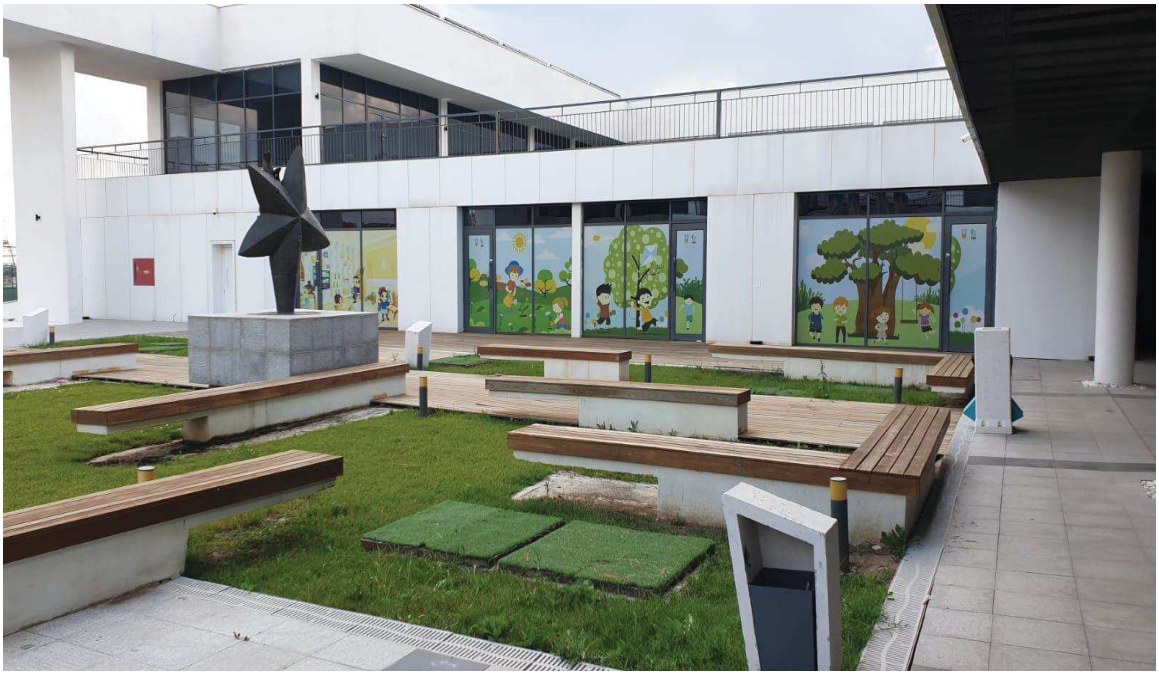
Alper Onar (2020), LYSA Atölye Binaları

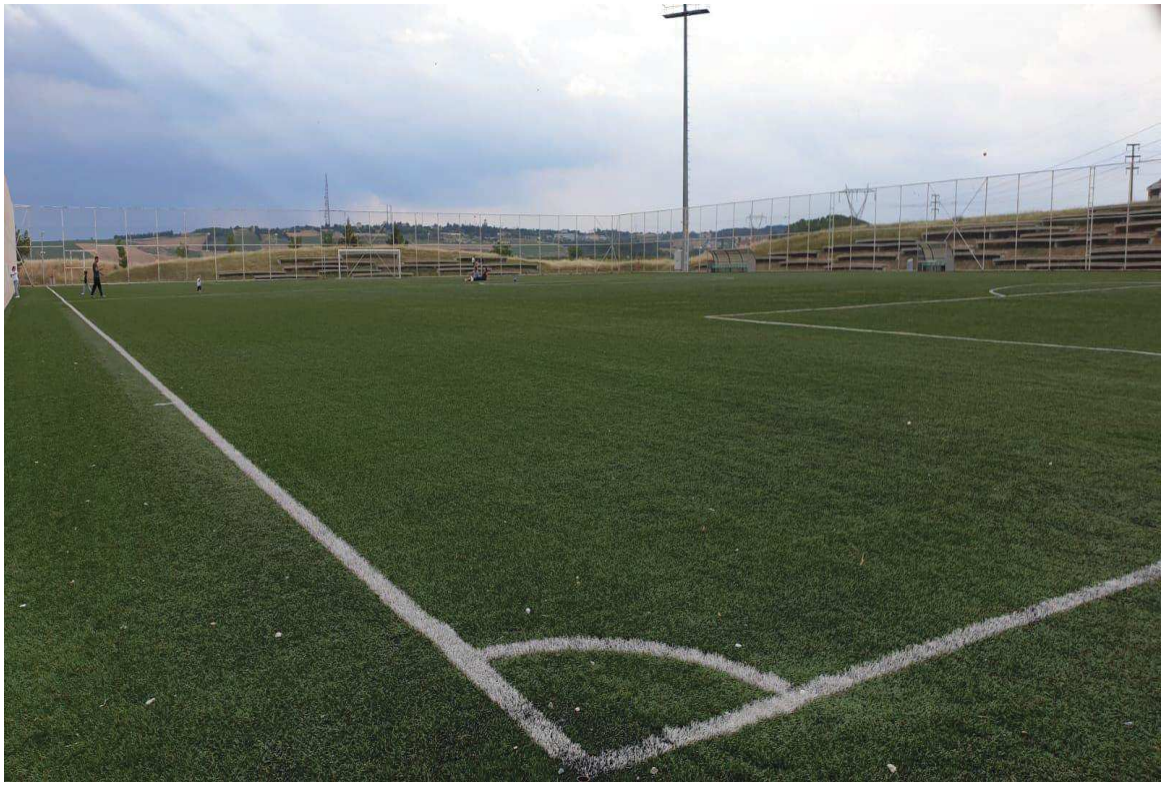
Alper Onar (2020), LYKA Hobi Bahçeleri

Alper Onar (2020), LİMER

Alper Onar (2020), LYKA Bahçe

Alper Onar (2020), LYFA Futbol Sahası

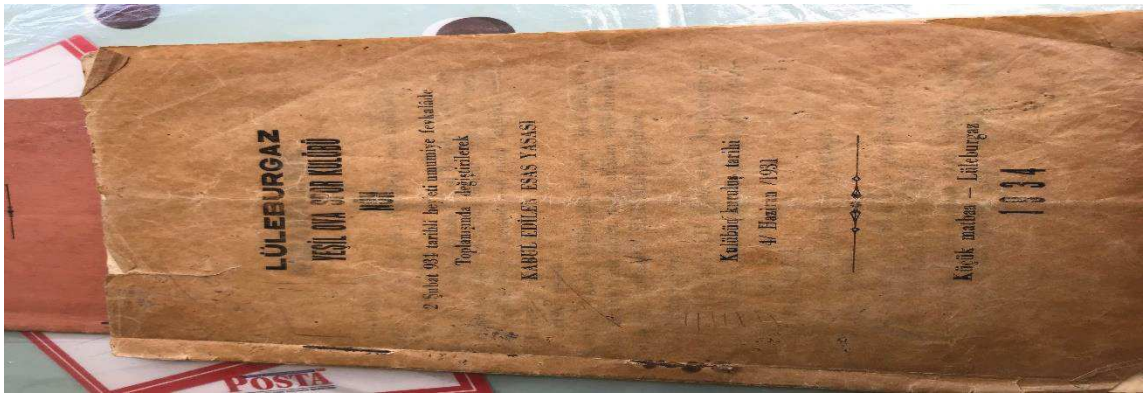
Alper Onar (2020), LYFA Basketbol Sahası

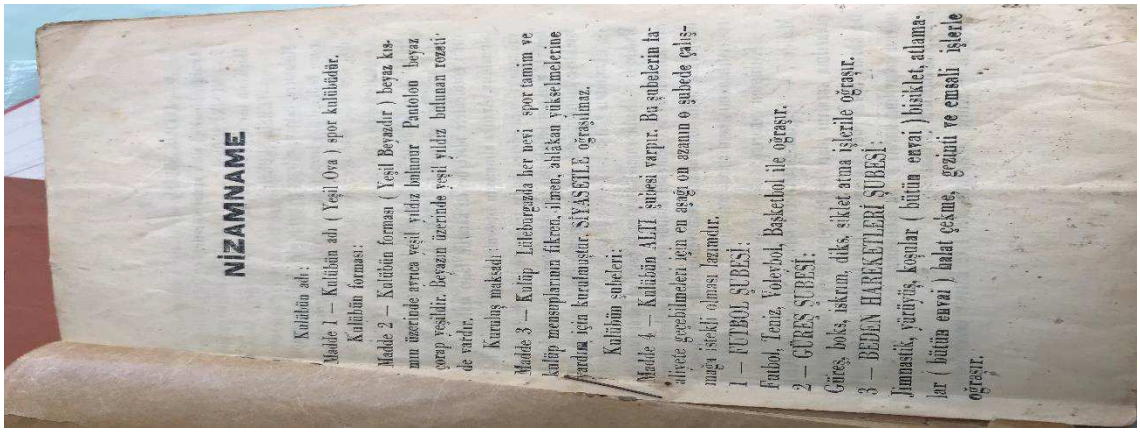

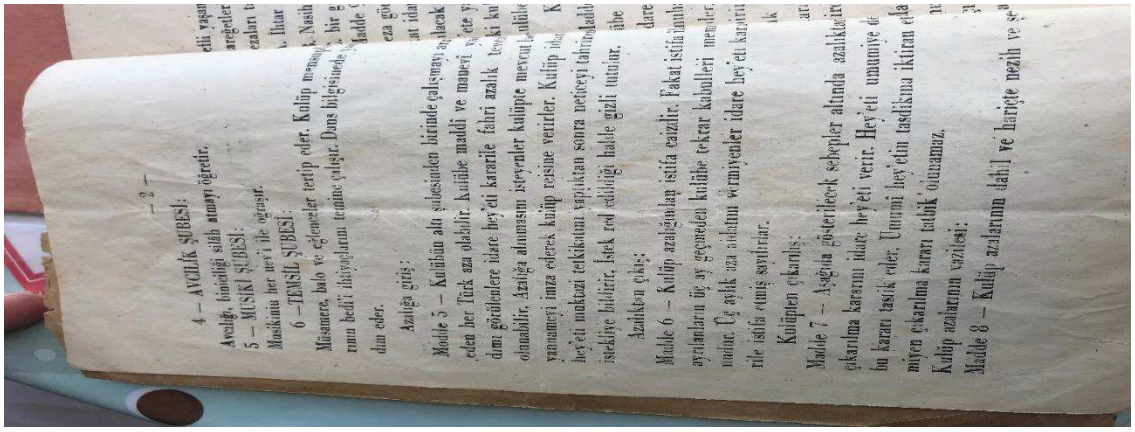
Lüleburgaz Belediyesi internet adresinden alınmıştır.

EK 5

LÜLEBURGAZ YEŞİLOVA KULÜBÜ

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel bilgiler

Soyadı, Adı: Onar, Alper

Uyruğu: T.C.

Doğum Yeri ve Tarihi: Lüleburgaz / 11.04.1992

E-mail: alperonar.tr@gmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Yerel Yönetimler Kent ve Çevre Politikaları	2020
Lisans	Kırklareli Üniversitesi / Kamu Yönetimi	2015

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

Onar Alper ve Çobanoğlu Atak Şermin, ‘’Orta Ölçekli Kentlerde Sosyal Belediyecilik: Lüleburgaz Örneği’’, Kent Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar ve Etkin Belediyecilik Uygulamaları, Alanya Uluslararası Yerel Yönetimler Sempozyumu, Alanya, 506-519, Kasım, 2018